

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Modus latinitatis

Ebrardus, Ulricus

[Straßburg], 1491

[urn:nbn:de:bsz:31-293506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293506)

Qui in prole parentibus reuerentia
 ad quam hortat scriptura
 in his corde contra patrem et matrem
 tuam nec genitibus patris et matris
 tue obuiaueris! Sic precepit ut filij
 honorem parentis offitio prestant
 videlicet eis in necessitatibus eorum subueniendo

1918

Subiunctum plus uolet quod videtur

Sicut beatus Gregorius
 Nihil certe delectabilius quam in aures
 domini quam pura oratio directa de corde
 fidelium

in scriptura

Quid ego sunt pauperes quibus datur
 anse lazari nostri per quos de terra
 ad alium migramus.

Ece pauperes an dabo non habet
 et habundat // Sed cum pro te deum orat
 usque ad deum clamat / dno nubui angust
 ad hunc fide uibe pro me
 Nam pro misericordia qua se facit pauper
 deus miseret filia peius etiam cum
 laborat

Gregorius

Se hoc id vult si sit peccator ut corrigat
 si sit bonus ut consolaretur

Augustinus

Quis laborat qui bene facit

Quintus quod facit tunc non parit meritum
 vult tunc nisi per se non facit merita vite

Thomae moralis

Adh. f. (Jacobus, de val. missae pro defunctis)
 Basel: Herb. Turker
 (1493)

Exclamat aeterna

*Quam fortuna cui non est omnibus una
Respondeat ipsa. Si non mutaverit fortuna,
non nocuerit.*

Modus latinitaris

*Sancta maria ora pro
nobis dilecti filii tui.*

Sancta maria

Grammaticae nouae synonymia latini

na. vulgari locutioni. elegantius accommodatis: cum varijs verborum et sententiarum fluctibus: ac differentijs notata digna: edite: per venerabilem ac acutum ingenio. virum: magistrum Adalricum Ebrardum. ex Neuburga claustrali bistro adiacenti: annexa: oribogrania vera secundum usum prisca Regularum praeterea: de dicendi arte quae breuius. ac accentuandi modo. Anno incarnationis domini. D. cccc. xci.

Incipit tabula nominum: differentiarum: Primi libri.

Abuti folio .xvij	Belua .xiiij	Erminari .iiij.
Accipere .xxi.	Bestia .xiiij	co. Lopia .xiiij.
Adulterum .xviij	Birretum .xviij	
Adamare .xi.	Blandire .xii.	Dedocere .vij.
Afficere .xxi.	Bellum .xx.	Defunctus .xviij
Affectus sum .xvi.	Caritas .x.	Degenerare .v.
Aliquod .vij.	Carcer .xviij	Delitescere .xxiiij.
Alere .x.	Carceres .eo.	Deterius .xxij.
Alius aliter .vij.	Circuspectus .ix.	Dies .i.
Altum .xi.	Citra .xviij	Diu .ix.
Alternum .xiiij	Cogitare .xvi.	Dieculam .i.
Amor .iiij	Comendo .vi.	Diuersorium .xv.
Amores .eo.	Comectus .eo.	Diurnus .eodē.
Ambitosus .x.	Comes .xx.	Diuius .eo.
Amare .xi.	Consulo .xi.	Distinus .eo.
Ante .vij.	Consonans .xviij	Diurnus .eo.
Arx .xiiij	Concilium .xx.	Docilis .xvi.
Arsurgere .xi.	Consilium .eo.	Docibilis .eo.
Atrium .xv.	Conlicentia .i.	Domus .vij.
Aula .eodē.	Luas .iiij	Dono te hac re .vij.
Audire .xi.	Tras .xiiij	Dono tibi hac re .eo.
	Clarus .xix.	Do tibi fide .xvi.

Tabula

Donec	rvij	Berndiū. i. dñi	rv	Jubeo	Jussa	xx
Do tibi fias	iiij	Berndiū i do	eo.	Lacesso		xix
Do ad te fias	eo.	Bestus gestio	vij	Lactere. ctare		xxij.
Dubiū prandiū	iiij	Bratulari	xxij	Lapillus		rv.
Dum	xiij	Bratificari	eo.	Latebre tabula		xx
Exaudire	xi	Blobū	eodem	Lentū		.iiij.
Ebrū Ebriosus	vi	Bluten	v.	Libertas		xx.
E. Eger	xij	Dabeo tibi fide.	rvij.	Liquare		xi
Epistola	iiij.	Dei. Deu	r	Litera		iiij.
Esse vel Edo	xx	Hospitiū	xiij	Locuples		xiij
Eximius	xiij	Honestū.	xxij.	Lōge vij. lubricū		xix
Exponere	rvij	Imperata	xx	Luce. xx. ludei.		xxij
Exorabilis	rvij.	Incumbo	xiij	Macellū.		v.
Excogitare	rvij.	Incestum	rvij	Magni		ij
Extpedicere	eodē	Inuidiosus	v	Magnificū		ix
Facio	ij	Infectū	.iiij.	maiores māfuet.		xiij.
Facile	vij	Impendere	xix	Machina		xxij
Factio	rv	Illustris	eodē	Margaritba		rv
Fama	vi	Imputare		Mandare		xx
Ferax Fera	xij	Incus intro	vi.	Deus Dei		ij
Felix.	xiij	Infra intra	ix	Demonia. xiij.		De
Fest ^o Festiu ^o	xi	Infectum	v.	moriter. eo. Dentes		
Fingere Figere	xx	Inferos	xiij.	ten ^o . eo. Di. i. Do		
Finis	xxij	Insignis	rvij	nimēta. rvij. moll. xx.		
Foras Foris	vi.	Indies	rvij.	Dust ^o . iiij. mur ^o iiij		
Fiscus	.v.	Inficior	xix.	Elto vij. mutat ^o rv		
Fund ^o .um	rv.	Indulgentia	xx	Dunus		xix
Fore Esse	vij	Instar	xxij	Dunusculū		eo.
Fundamentū	eo.	Inbonestum	.xxi.	Dulus.		rvij.
Fūgor Fustigo.	rvij	Inexorabilis	xxi	Dunimenta		rvij
Flagello	rvij	Jocundū	xiij.	Pedū. xiij. nego. xix		
Flauū	xxi.	Jocoz.	xxij	Pentiqz. nequaqs. r.		
Frisculentū	iiij	Jporbeca	rv	Non solū		xiij.
Fruī fruoz	rvij.	Jpeipsi	xxij	Notabilis		rvij
Semma	rv	Jra	ij	Notri.		.ij.

Flutare	xiiij	Prouoco	xix	Spectare	viiij
Flurire	xix	Presens	eo.	Sripicus	xij
Opera	xiiij	Precor	xix	Strages	xiiij
Opus	eo.	Promitto	xvi	Superos	xiiij
Ortus	xvi.	Prelum.	xx.	Subortum	xxiiij
Quisidus	xix.	Quo. Qua	.ij	Stuprum	xviiij
Obaudire	xxi	Quorsum	eo.	Tacere	xi
Parui	ij	Quousqz	eo.	Tanti	ij
Paries	iiij	Quanti		Tantū.tanto	viiij.
Parē esse	xviiij	Questuosus	vi	Tacitus	ix
Patri ⁹	xiij	Quam	viiij	Tancisper	xviiij
Pendalum	iiij.	Quanto	vi	Timeo te	viiij
Periculum	v.	Quantū	eodē	Terra.re.	xij.
Penu	vi	Recens	iiij.	Timeotibi	ix
Penarium	eodē.	Rumor	vi.	Titubare	xv.
Pecuniosus	xiiij	Reliquū	xxi.	Tristis	xxiiij
Perinde	xviiij.	Rigidus	eo.	Trutulentus	ix
Pelex	xviiij	Salutare		Tacillare	xv.
Perpendere	xviiij.	Scitus	ix.	Tarus	v
Perqz	viiij	Sero	i	Tendico	xviiij
Peius	xxiiij.	Seclum	v	Tersicolor	eo.
Dignus	xv	Securus	xiiij.	Terbero	eodez.
Distrinū	v	Seniores	eo.	Verba in sco.	viiij.
Distris	eo.	Semi	xiiij.	Ventulū	xx.
Post	viiij	Seditio	xv	Vesper	i.
Potio	.x	Seuerus	xviiij	Venit	viiij
Polliceoz	xix.	Simbolum	xiiij.	Vestri	ij
Ponticus	.xiiij	Simulare	xiiij	Vinosus	vi
Pulsare	xviiij.	Singularis	xvi	Visus	v
Punctus	eo	Silere	xi	Vita	xiiij
Pugna	xviiij	Surdus	v	Vnde.Ubi	ij.
Proficiat	i	Surdaster	eodē	Vtrum	xiiij
Prosper	xiiij	Sui	ij	Vtrumqz	xiiij
Preter	xviiij	Sumptuosus	vi	Vti	xviiij
Preterqz.ppediē	eo.	Scale.arū	xiiij	Vrinam facere	xi

Solium I

Um ego animaduertissē

vos in cōi z familiari sermone nimīū oberrare.
ita vt oēs fere vocabuloꝝ pbatissimas differēt
as pfinderet z cōmitteretis barbarissimos ad
modū magnos. Dulus p ore. De friget. pro
ego frigeo. Ire domi. p ire domū. z sila proferen

do. vestris ineptis z aggressis sermonibꝫ subueniendū mecū du/
si attendēs nihil pducere posse grāmaticam nisi ea ad dicendū
pferendū prompti fieremus. Nec ego nūc ago q̄ his tantulis p
ceptis eruditos imbuiere vellē. Sed vos q̄ infantes magis videmi
ni q̄ loquētes q̄ si q̄ iā traditurus sū p fufe. vigili attētaq; mente se
ctaturos vos videro. Deinceps altissimo annuente vobis p scri
bam distinctiora grauiora. elegantiora.

¶ **E**yn guten tag. Bona dies. Aut forte elegātius. Bonus dies
Nā dies in masculino genere determinate tps significat. In fe/
minino pō p fufū Dicimus em̄. **D**ulta dies dat magnā hoibꝫ
rerū expiētiā. Et inde habemꝫ dieculā p paruo tpe. Et forte ele
gantꝫ dicit. **H**oc die legā. q̄ hac die legaz. Et item. **D**esterno die
potius q̄ besterna die.

¶ **E**in gutē abent. Bonū sero aut potius elegantius Bonū ve
sper. Nā vesp̄ significat tps q̄ sol occidit. Aliq; m̄ increpāt h̄ p̄bū
Bonū sero. sed mihi illō oīno nō displicet. Sero em̄ tribꝫ modis
accipi solet. Primo p vespere. **S**ecūdo pro tempore quod est post
lucem solis. Tercio pro tarde.

¶ **U**il heyl. Salus plurima.

¶ **U**il heyl vnd freud. Et salus et gaudium.

¶ **S**ey gegrüest. Salue.

¶ **S**eyt gegrüest lieber bruder. Salue mi frater.

¶ **S**eyt gegrüest. Saluete.

¶ **S**eyt gegrüest lieben gesellen. Saluete mi socij.

¶ **E**in gute nacht. Beata nox.

¶ **S**chlaff wol. **D**anielcatis dulciter. v'l dormiatis dulciter. vel

¶ **S**ey gesegnet liebe ich wester. Vale mi soror. ¶ Et in tali v'l cō
simili oratione mi aduerbium est blandientis.

(Inauirel

A 3

proficiat **S**cit geſegnet lieber meyster. Vale mi magiſter.

Scit geſegnet Ualete

Scit geſegnet lieben freunde. Ualete amici dulciſſimi.

Ite diſcedetes nõ apte dicim⁹. Proficiat vobiſ. tñ ceñ hac oĩo ne vti poſſum⁹ quoties aliq̃d alteri prodeſſe optam⁹ vt aſſequet⁹ ſacerdotiũ mgi atũ aliã ve dignitatẽ dicere poſſum⁹ proficiat vob

Ite diſcedetes nõ dicim⁹ cũ licentia niſi apud eos ſine q̃z conſenſu nob abire nõ licet. Apud alios aut̃ dicim⁹. vale vult. **A**d vnã q̃cunq̃ ſalutatõez p nãm facta rñſ o fieri debet p nãm. vt ad **B**onus dies. Rñdem⁹ ip quies aut p hoc vbiũ. z vobis z tibi. murã/ do accũs fm pſonaz varietatẽ. vt ad **B**onum veſp Rñdem⁹ ſingulariter. z tibi vel plũ. z vobis. **A**d ſalue aue z vale. Rñdemus bis pnoĩb tu aut vos cũ aſſoniatõez pũctõis copulariue fm q̃lita tẽpſone z fm vnitatẽ z plũtatẽ pſonaz. Pũt et.ã alie rñſiones ſi eri vt latini conuenerũt pzoferre.

Tũlnia

Jubeo

Brueller den von meinẽ wegẽ. Salutate illũ noĩe meo. vl: **J**u beas illũ meo noĩe ſaluere. **I**te iubeo capis p exhortari. vt iubeo **B**eſegẽ dẽ rõ meinẽ wegẽ Saluta illũ noĩe meo (te ſaluere.

Do er die all geſegnet zob er rõ hyn. **I**te oĩb ſalutatũ dũceſſit.

Nota rã recedẽs q̃z accedens ſalutare dicit. **E**ũ ſalutare nihil alũ ud ſit q̃ ſalutẽ optare qd̃ factũ nõ modo accedens. ſ; etiã recedẽs

Be ſegen all mein freũd in meinẽ namen. **V**aledic o. rñibus a micis meis nomine meo.

Ich wolt das es euch wol gieng. **V**ellez oĩa fauere vobis vl **V**ellem fortunã fauere vobis. vellem vt ſecũda eſſent vobis vni uerſa. **N**olo vt ampli⁹ dicatis. **E**go vellem q̃z trans. ret vobis bene

Es gat mir vbel. **F**ortuna aduerſa eſt. **P**roſpera fortuna meĩ cũ diſſentit. **F**ortuna non uercatur.

Es gat mir wol. **B**ene meciũ agit. **S**aluus ſum. **E**go proſpe rĩs fruãr ſucceſſibus.

Quo

Quo wolt ir hyn gan. **Q**uo vultis tranſire. **N**olo aut̃ q̃ dicatis **A**d quid vultis tranſire. vt ineruditi ſcolares loqui pſueuerunt.

Et ad hoc queſitiuũ quo reſpondendum eſt. domũ. rus. militiaz bumũz. ad eccleſiam. ad forũ. ad macella. wiennã. patauiam. Dz

Solium II

natus videt responderi domū. rus. humū. w'ennam. pataniam.
q̄ ad domū ad humū. ad wiennā. ad parauiam. q̄ p̄positōes ali
q̄n ornatus z breuitas grā rescindēde hnt. Circa appellatiua nos
mina tamen p̄uenimus proferre prepositiones.

Durch welchen weg od̄ vber welchen weg wolt ir gan **Dua**
ambulare vult. Ad h̄ q̄sitū r̄ndet aduerbiat̄. sic hac illac istac.
Noialr̄ fo hoc pacto. wienna. patania. braga. z appellatiue h̄ mo
do p̄ alpes. per semitā. per ciuitatem. p̄ Stiriam.

Wo ist nun der. **U**bi h̄ nūc. **U**bi gentiū ille versat. **U**bi terra **Ubi**
rū ille vitam agit. Ad hec r̄ndemus aduerbiat̄ hoc modo ibi. il
lic. istic. Noialiter fo varijs modis pp̄ie vt wiennē. patanie bra
ge. Et appellatiue. in austria. in ecclesia. in alpib. in insulis.

Non wān komet ir. **U**nde venitis. Ad id r̄ndemus aduerbi
aliter sic. h̄inc. inde noialiter fo varie vt domo vel e domo. rure vt **Unde**
e rure. humo vel ex humo. wienna. patania. Per appellatiua d̄ ec
clesia. de montibus. quōd ea que sitina responderi debeat ex p̄li
bus voluminibus auctozum colligere poteritis.

Wo hin wertz. **Q**uozsum. Ad hanc questionē responde isto r̄
quod vulgari ter sonat. Do hin wartz. **S**ursum. deorsuz. antroz **quozuz**
sum. retrosum. dextrozsum. sinistrosum. Per appellatiua p̄ hāc
prepositionē versus etiam per pp̄ia vt f̄sus Saltz burgam. f̄sus
austriam. versus wiennam. f̄sus ecclesiam. f̄sus bellein. f̄sus sa
linam. Vel postponēdo prepositionē n̄ inornate taliter. parauia.
f̄sus. austriam versus. Saltz burgam f̄sus. Nam illa prepositio
Versus. multotiens postponit more auzozum.

Wie alt bist du. **Q**uotennis es. Respondendo. Biennis. trien
nis. quadriennis zc.

Wie vil hat es geschlagen. **Q**uota est hora Et non debet queri
quot est hora. Responde. prima. secunda. tercia. quarta. Et sic de
inceps.

Wes ist das buch. **U**uē est hic liber. R̄ndēdo me r̄uus noster
vester. Est ap̄t usitatus z artificiosius r̄ndere p̄ possessiua q̄ p̄
p̄mitiua. Nam illi genitini. **D**eī tui. sui. nostri z uestri semper
debent p̄st̄ ui passiue z nūq̄ possessiue. ut ibi. **D**iserere mei d̄s. **D**eī

Tui Habe curā mei sic ego habeo curā tui. Et forte ea rōne nō p̄t red
Sui dere suppositū istis s̄bis refert interest et est. Si q̄s aut̄ p̄ p̄mitis
Hostri na r̄ndere voluerit in ozone possessina dicat. mis t̄is sis. q̄ ḡti ap̄o
Uestri antiq̄s vsi s̄nt possessiue. Crede aut̄ erratū esse dicere q̄ p̄ mei im
porret possessio pura. p̄ mis possessio impura.

Uon was landt bist. Cuias es. Rūde. Australis. Salzburger
sis. Bauarus. Siritiensis.

Cuias Uon was teyls bistu der weylen. Cuias phus tu es stoycus
ne an pytharicus. **Hic** nota q̄ hoc questiuū cuias nō tm̄ pa
triam nationēq̄ querit. Sed etiā partē v̄l sectā vt in dicto exēplo
claret. Itē ad cuias r̄ndere possumus. Sumēsis perrensis.

Wie ferr. Quousq̄. Responde. Ducusq̄. Usq̄ ad austria. Usq̄
ad ecclesiam.

Quāti comparasti.

Wie teur hastu es kaufft. Quanti emisti. Quāti mercatus es.

Wie teur schertz du das an. Quāti taras eā rē. Quāti estimas
eā rē. Quāti fac eā rē. **Hic** facio fm̄ Virgil. aliq̄n caput p̄ estio

Facio Ad ea q̄stina apterndem? Tanti emi. Tanti mercatus. Tanti cō
pani. tanti taro. tanti estio. tantifacio. Possū etiā r̄ndere alr̄ q̄ dictus
est. vt Tribu aureis. Centū ducats. Una libra. Uno talento. Ex
quo claretr̄n̄siū cū suo interrogatiuo nō sp̄ cōuenire oportere.
q̄ in dictis orōnibus querit gr̄s z abliis r̄ndet.

Ich hab das teur kaufft. Ego id pluris emi. **Uñ** Cicero. Nō
pluris v̄do q̄ alij. fortasse etiam minoris.

Ich hab dzleichter kaufft. Ego illud minoris mercatus sum.

Was gestet das. Quāti p̄stat illud. Responde. Tanti constat.
vel mille ducatis constat.

Wie vil ist vnder scheyd. Quanti interest. Quāti refert.

So vil ist vnter scheid. Tanti interest. quanti refert

Erimo Der schertz dz teur oder grof. Ille magni existimat eā rem. Il
le magnifacit eā rē. **Erimo** cōponit ab er z timo. i. mens q̄si er

magni Der schertz dz ring. Ille puifac eā rē. Ille (m̄te sic h̄e
parui p̄nipedit eā rē. **Ex** quo claret hos gr̄os magni z puī p̄strui pos

Tanti se vt t̄n̄ q̄ti. Et p̄ his dictis aiad uertēdū est q̄ t̄n̄ z q̄ti z ab eis

Quanti composita tantidez quanti cūq̄ z h̄ij duo genitiui pluris z minor
querūt solū in ḡtio casu. sociari his s̄bis ei. v̄do. veneo. mereoz.

Solium III

cōparo. estimo. rago. liceo. metio. stat. p̄duco. loco. venero. pa-
 cisco. pango. pepigi. p̄dēno. postulo. et si q̄ alia s̄ significatōe his
 filia. Licero aiebat Te t̄atidē estimasse q̄ti sacerdotē. Inueni q̄ti
 cūq̄ domo p̄stet. Letera at̄ noia q̄cūq̄ sint sp̄ in ablatio cū dicit̄ p̄b
 sociant. Ut v̄didit̄ h̄ auro patriā. Auro corp̄ v̄didit̄ Achilles.
 Inepte ei diceret. V̄didit̄ h̄ patriā auro. Preterea p̄siderandū ē
 q̄n̄ p̄dicta q̄tuor noia i ḡcio ponunt̄ sp̄ substantiua abijciūt. Inoz
 nate em̄ diceret̄ q̄ti p̄cū emisti q̄tēs aut̄ substantiuis maritant. i. for
 mā naturalē et p̄boz custodiūt legē. Excepto t̄atidē q̄ caret abla
 tiuo vt Juuenal. q̄to metes p̄cio. possum̄ etiā dicere. Ego eā rez
 plimifacio. Ego minimifacio eā rē. Quāti inijciat̄ h̄ temerū. i. for
 te vinū. Inō temulēt̄. ra. tū. i. vino. T̄atidē. Allein als vil. Tot
 idē als vil. Quāticūq̄. i. q̄tū. ¶ Ad q̄oz Sc̄p̄sisse ne. r̄nde Scri
 psi. et nō ita. sic. vel imo. Nā ita et sic pon̄ silindis aduerbia s̄ q̄
 r̄ndēdi. Et illa dicitio imo aduerbiū est eligēdi affirmādi. Ad mos
 dū barbarū est et puerile r̄ndere imo rē.

¶ Habt ir gelesen. Legistis ne. Responde. Legi. Vidistis. vidi.
 Audistis. audiuius. Interfuitis. interfui.

¶ Bist du geleert. Es ne doct̄. R̄nde doct̄ sū. Sūt digni. digni
 sūt. ¶ Est aut̄ sūmope obseruādū vt r̄ndētes debite resumam̄ di
 ctionē q̄ querit̄ mutando accidēs vt ap̄tū est et dignū.

¶ Der brieff trager hat mir ein brieff braht. Dic tabellari⁹ portauit
 mihi l̄ras. vel Dic tabellari⁹ portauit mihi eplaz. Nolo aut̄ vt
 dicatis. Ille tabllari⁹ portauit mihi vnaz l̄ram. vel duas l̄ras vel
 tres l̄ras. S; dicendū ē. Dic tabellari⁹ portauit mihi vnaz l̄ras.
 binas l̄ras. ternas l̄ras. q̄ternas l̄ras. vel vnā eplaz. duas eplaz.
 tres eplaz. q̄tuor eplaz. Hoꝝ rō est qz in singlari s̄m grāmaticos
 et rhetores vnū tm̄ alphabeti elementū significat. Ergo q̄ accipit
 vnā eplam accipit l̄ras et nō solū l̄ram. Quare aut̄ nō dicam̄ rece
 pi duas vel tres l̄ras. Ratio est qz oia noia singulari carentia nu
 mero semper iunguntur cum illis nominib; binus ternus. qua
 ternus et silibus. Dicit̄ etiā alibi. Ex vnis nuptijs fecist; mihi ge
 minas. Dicmodus sūmope apud oratores obseruat. Poetētū
 vtunt̄ in singulari. vt Quidius. Quā legis arepra bruside litera
 venit. et hoc forasse sit metri gr̄a Interest inter do tibi l̄ras et do ad

Litera
Epla

te literas. Do tibi lras tanq̄ tabellario z tanq̄ illi qui eas redde
re debet. Do ad te lras. i. do lras vt ipe accipias. Aliq̄n hec duo
piungunt. vt Cicero dedi illi ad te lras. Ergo q̄ mittit dat literas
Qui portat z porrigit reddidit. Qui suscipit accipit dicit.

Ich hab die brieff gereicht. Ego reddidi literas.

Ich hab dir ein brieff geschickt. Ego dedi ad te lras. v. Ego de
di ad te vnas literas.

Der hat mir zwen brieff geschickt. Dicitur ad me binas lras

Ich hab entphangen von dir fier brieff. Ego ex te quaternas
accepiliteras.

Ich bir dich schreib mir off. Te rogo vt me sepe tuis lris visi
tes. Breue nis. neu. g. i. scedula z sepe sumit pro literis. Inde breui
gerulus vulgariter briefftrager. Item scedula debet scribi p. sc.
Inde scedula diminutiui. i. pagina vel epistola. Et protho collu
li. i. copia. Inde prothocollare zc.

Durch des willen hab ich dir geschriben. Eam ppter causa m
has ad te lras construxi.

Dein brieff sind mir gewesen genem ynd wunsam. Tue litere
fuerit mihi z grate. z iocundus. Dic nota iocundum appellamus
quod iocunditatem aut leticiam confert. Itaq̄ dolorosus filius
parentibus est iocundus.

Jocūdu

Ich hab im hundert ducatē geben. Ego dedi ei centum duca
tos.nolo aut̄ vos dicere. Ego dedi sibi centū ducatos. quia sui
sibi se primitiue capta non construnt nisi reciproce z nunq̄ cas
piuntur demonstratiue. sed relatiue. Dumtaxat̄ modus vtendi bo
rum pronomini iam sequetur.

Der ist im selb schedlich. Ille est nociuus sibi.

Der erbarmt sich vber sich selbs. Ille miseretur sui.

Der hat sein selbst sorg. Ille est curiosus sui.

Der meyster bir das ir zu im kumpr. Magister petit vt ad se
veniat. Et nequaq̄ dicendū est. Magister petit vt ad eum veni
atis. quia ex quo oratio reciproca est z sententia reciproca oportet
vni pronomine reciproco.

Der ist wider sich selbs. Ille est contra se.

Der wein ist lauter. Hoc vinū clarū est. hoc vinū purū est.

Solium II

Der wein ist zeh. Vinū hoc lentū est. ¶ Est autē lentū idē q̄ te
nax. vt vult Virgil. Aliqui dicūt vinū hoc pendulū est ¶ Est autē
pendulum q̄ casum seu ruīnam mīnat. Itē lentus. ra. runt. i. flexi
bilis vt salix vel salix mollis piger tardus vel nō siccum vt frumē
tum dicit lentū cum non sit bene desiccātū. sed lentos grece signi
ficat plenitudinem vt sumnolentus.

Lentus
pendulus

Der wein ist gemacht od geerzent. Vinū h̄ curatū est vel confes

Der wein ist entzickr. Vinū hoc acefcit.

Der wein seh meckr nach der neig. Vinū hoc sapit defectū. sic
etiam cereuisia.

Wir haben ein heurigen wein truncken. Nos bibim⁹ vinū no
uum. Nos bibim⁹ vinū mustū. Nos bibim⁹ vinū recēs. ¶ Est autē
mustū adiectim mobile z idē ē q̄ nouū. Recēs idē q̄ nouū. vt res
cens caseus. i. nou⁹ caseus. recēs fruct⁹. i. nouus fruct⁹. recēs iuz
uenis. i. iuuenis pue etatis. Impiti vtunt hoc vocabulo recēs p
forti z audaci. Itē nullus a. ū. i. nouū. vt ego bibi vinū mustū be
neciā dicit. Itē recentulus. la. lū. i. aliq̄ tulū nouū.

Dultū
Recens

Die haben truncken ein kalten wein. Hi biberunt vinum fris
gidum.

Die haben truncken ein kuelen wein. Hi biberūt vinū friscus
lentū. ¶ Est autē frisculentū idē q̄ lentefrigidum.

Friscus
lentū

Wir essen das mal. Nos prandem⁹. Nos prandiū agimus.

Wir essen das abend essen. Nos cenamus. Nos cenā agimus
nos ediey vicimus. i. laute vel delicate. Nā edius. dia. dium. delis
catus ra. tū. vel lautus ra tum.

Wir habē gar vil essen gehabt. Nos habuim⁹ dubiū prandiū
Nos habuimus dubiū cenā. ¶ Est autē dubiū prandium cui⁹ cis
bozum numerū ppter pluralitatē ignoramus.

Dubiu

Wir haben kostlich esse gehabt. Refeci sum⁹ vrbanis cibis

Wir habē māigerley vilch gehabt. vario pisciū genere refecti sū

Das mal was von manigerley essen. Prandium hoc constas
bat varijs ciboꝝ generibus.

Es sind alle ding zu gericht. Apparata sunt omnia.

Dab sleyß das alle ding zu gericht sein. Lura vt sint debite ap
parata vniuersa.

- S** Der brenngan ist mit grossem branck gen kirchen gâgen Spō
 sus cu n graui pompa ecclesiam petijt.
S Der ist mit grossem branck begraben worden. *Hic sepultus est
 cum pompa maxima.*
S Die sind mit grossem branck entgegen gangen iren berrē. *Hij
 processerūt obuiam hero suo grandi cum pompa.*
S Ich mag euch nit genug thun. *Non possū satis facere vobis.
 Gracias referre vobis non possum.*
S Ich mag ewern dinsten nit genug thun. *Vestris in me bene/
 ficijs satis respondere nō possum. Vestris in me beneficijs ⁊ hu/
 manitatibus referre gratias nō possum.*
S Der schendt mich. *Ille me vitupat. Ille me criminat.* ¶ *Sūt
 nōnulli impiti qui nimū impueriliter abutunt hoc vocabulo cri/
 minari. ¶ Criminari em̄ nō est nisi vitupare aut vitupari. Hic fas/
 ma turpat meam. Hic nomen meū offendit.*
S Ich gee der grāmatica nach. *Ego studeo grāmatica.*
S Ich gee der logica noch. *Ego studeo dyalctica.*
S Ich gee den syben freyen kunsten nach. *Ego studeo septem ar/
 tibus liberalibus.*
S Ich gee dem frid nach. *Ego studeo paci.*
S Du geeest dem musgang noch. *Tu studes ocio.*
S Der geeet weiplischer lieb nach. *Ille studet amorib.* ¶ *Hic nota
 q̄ inter amorē ⁊ amores interest. Amor i honesta re eē pr. Amores
 non nisi in inhonestare.*
S Der geeet betrignuf nach. *Ille studet fallacijs. Et possunt cas/
 lia exempla proferre infinita.*
S Die mur meins hauf ist gefallen. *Paries mee dom⁹ corruit.
 Paries mee dom⁹ cecidit.* ¶ *Holo aut dicat. Tur⁹ dom⁹ cecidit
 q̄ inter murū ⁊ pietēh interest. ¶ Paries ē structura quis nō factā
 ad arcendos hostes. ¶ Turus aut nō est nisi qd̄ factū est ꝑtra ar/
 cendos hostes. Est itaq̄ murus idem q̄ menia.*
S Das ist ein steinēne wandt. *Paries ille lapideus est.*
S Das ist ein hultzene wandt. *Hic est ligne⁹ pies. nōnulli ignari
 putāt pietē nihil significare nisi q̄ linguis constet.*

criminiari

Amor
amores

Paries
murus

Solium. V.

Die geschriefft ritzt ab. Scriptura hec cadit. Scriptura hec caduca est.

Das ding ist noch nit gemacht. Ea res adhuc infecta est.

Die vnuerbrachten ding sind von dan. Di rebo infectis abierunt. Est aut infectū idem quod nō factum.

Das schade nicht. Nichil hoc periculi est. Est aut piculū sin/ Infectū
copatū hui⁹ qd est piculū. Sicut seclū hui⁹ qd est seculū Periculū

Das sol euch nit bekütern. Nichil id vos urgeat. Non pres Seduz
mar id peccus vestrū. Non occupet id aīm vestrum.

Das thut nichts darzu. Nichil ad rem.

Das ist euch nutz. Id vobis proficit. Id vobis accomodat.
Id vobis confert. Id vobis conducit.

Ir habt mir ein nutz ding geben. Vos mihi stulistis re vti/
lem comodā. proficiam. conducibilem.

Das ist ein feyner iungling. Hic est ornat⁹ adolescens.

Das ist ein feins frewlin. Ea est adolescentula admodū.

Der hat ein krus bar. Hic est crispus.

Der ist murrat. Hic est simi⁹. oppositū: hic est aquilus venusta

Der mag nit wol gehoern. Hic est surdaster.

Est aut surdaster qui non pfecte audit. Surdus aut qui audi
endi potentia omnino caret.

Der ist hynckend. Hic est claudus. hic est varus aut varico
sus. Nam varus. a. um. i. claudus vel curuus. Inde varico cas.

i. claudicare. curuare. diuertere. ambulare. Inde puenaricoz ar/
id est trasgredi infringere. An puaricatores. i. trasgressores.

Der nympt nach synē geschlecht ab. Ille degenerat.

Der geradt in den sitten nicht nach synē vater: Ille a moribus
sui genitoris degenerat. Est aut degenerare a moribus a vita a di/
gnitate suorum parentū recedere.

Der ist ein vsfacher der bosen ding. hic est auctor hoz maloz

Man spricht ir seit ein vsfacher des dings. Rumor est vos est
se auctorem huius rei.

Wer ist ein vsfacher oder anfenger des kriegs: Quis est au/
ctor huius litis.

Der keyser ist ein vsfacher des kriegs: Impator hui⁹ prelijans

B

Surda
ster
Surd⁹
Varus

Degene
rare

cto: est.

Der meyster wildas du onynderlaf zu im kumpst. Magister vult vt euestigio ad se venias. Vult magister vt ex ordine ad se te conferas.

macellū. Ich bin gewesen in den fleischbencken. Ego fui in macellis. ¶ Et debet hoc nomē macellū scribi simplici. c. venit ei ab hoc nomine Macellus qđ est. ppiū nomē cuiusdā romani ex cuius edibus ppter scelera quedā factū est publicū edificij pro occidendis animalibz. Ego in pistrinis fui. vulgariter. vndern brottischen.

pistrinū. Pistrinū em neutri generis est locus vbi pistrī. z venit a pistrio pistris. striui. stritū. i. panē facere. vnde pistrio onis. i. pistor. hoc macellū. vnde diminutiū macellulū. z macellio onis. i. macellū. Inde macello las. i. mactare trucidare. z dicit a macero as. qđ ibi carnes macerātur. Inde macellarius qui mactat iumenta. z hoc macellaria vxor eius. Viscus neutri generis. i. intestinum. Sed

Viscus
Fiscus. viscus ci. ma. generis. i. bitumē cum quo aues capiuntur. Inde viscosus. i. tenax. Sed fiscus ci. per. f. est bursa vel archa principi pis in quo seruat pecunia cōmunis. Item viscus visceris neutri ge. in noiatio singulari nō est in frequenti vsu. s; viscera plura ralis numeri magis est vsitātū. z viscera nō tantū vocamus intestina. s; quecunq; sunt sub corio. Sed viscus ci. vel viscū ci. i. gluten. Et gluten cinis. i. bitumē. Inde pglutino as. zc. Itē a viscus venit viscerō as. s; euiscero. i. viscera eicere. vt euisceraui piscē.

Bluten. Der ist flissig syner ding. Sic est studiosus suaz rerū. Sic est curiosus suaz rerū. ¶ Nam illa duo noia studiosus z curiosus semper actiue construuntur.

Dem ding bin ich alweg wider. Ea res semp mibi odiosa est
All menschen sind wider dich. Tu omibz es odiosus. ¶ Hoc nomen odiosus semp passiue pstruitur.

Inuidi/
osus. Du bist mir neydig. Tu es mibi inuidiosus. Et ita venit ab inuidia. quod idem est qđ maluolētia z capitur actiue.

All welt ist dir neydig. Omnis homo est inuidiosus tibi.
Du bist geneyd von de bosen. Tu es inuidiosus malis. Et ita inuidiosus ab inuidia descendit. z accipit passiue. Ex hoc claret qđ inuidiosus actiue capit aliqñ z aliquando passiue.

Solium VI

- Der ist arbaytsam. **Hic** est operosus. **Hic** est laboriosus. Et ita
hi termini capiuntur actiue.
- Der standt hat vil arbayt. **Hic** status est operosus. **Hic** status
est laboriosus. Et ita construuntur passiue.
- Der ist gotlich oder gaitlich. **Hic** est religiosus.
- Der ist geirig. **Hic** est questuosus. ¶ Est em̄ questuosus q̄ semper
per questiones queritat. **Questu**
osus.
- Der mensch ist verzerlich oder verthundt. **Hic** est sumptuo
sus. ¶ Est aut̄ sumptuosus qui nimias facit expensas. **Sūptu**
osus.
- Die frau ist witzig. Ea mulier est industria. Nō aut̄ dicimus
industriosus. a. um. sed industrius. a. um. vel hic et hec industriis
hoc industrie.
- Der ist alweg truncken. **Hic** est vinosus. **Hic** est ebriosus. ¶ Dis
ferūt aut̄ ebrius et ebriosus. Nā ebrius ē q̄ actu nimium est saturatus. **Ebrins.**
ebriosus
vinosus.
- Ich bin gewesen in ainer ynstren kirchen. Ego fui
in tenebrosa ecclesia vel tenebrosa. **Lurare.**
- Das landt ist pirgig. Heterre sunt montuose.
- Die kandel rint. Lantarum perfluit.
- wir habē truncken auf ainē rinnendē glas. Nos bibimus ex
perfluente vitro.
- Das vaf rint. Hoc vas perfluit.
- Durch die kirchen regents. Illa ecclesia perfluit.
- Ich bin gelegē vnder ainē dach da durchs regent. Ego iacui
sub dach regētis. Tectū hoc ppluit. ¶ Sub ppluēt tecto.
- Ich emphilch dich dem. Ego ꝓmendo te huic.
- Ich lob dich by dem künig. Ego ꝓmēdo te apud regē. Ex quo
claret q̄ aliud est ꝓmendo te regi. et ꝓmēdo te apud regē. In hoc
em̄ laudatio est. In isto ꝓmēdatio.
- Es sind mer die ketzer greiffen an die rōmisch kirch. Fama ē
hereticos oppugnare romanā ecclesiā.
- Ich bin dunn oder hinnē. Ego intus sum. Non aut̄ intro.
- Es sind mer der babst f. y i teutschē landē. Rumor est papā eē
in alemania. Possumus etiā dicere fama est. ¶ Differūt tamē ru/
mor et q̄ fama. Nam rumores plerumq̄ sermones in populo sine **Fama.**
certo auctore dispersi dicuntur. **B 2**

Famā increbescētes ⁊ iaz ad auctos ac pmulgatos rūmores ap
Intus Ich schreib innen. Ego int' scribo. Nō aut' intro (pellam'
Intro Hic nota q' int' p'strui vult solū cū verbo non importante mo
tum de loco ad locum.
Ich bin da vor. Ego foris sum.
Foris Ich bin da vor geschlagen worden. Ego foris percussus suz. no
to vt dicatis. ego exiui foris. Lausa est qz foris nō p'struit cuz ver
Foras bo importante motū de loco ad locum.
Ich gee' hinuſ. Ego foras exeo. nolo aut' vt dicatis. ego foras scri
bo. qz foras iungi vult solū modo verbis importantibz motuz de
loco interiori in locū exteriorē: D potet itaqz diligenter p'siderare
ne hāz dictionū intus intro foris foras differentia pfundaf.
Das boſs schreibt man euch zu. Hoc malū imputaf vobis.
Das gut schreibt man euch zu. Bonū ſ imputaf vobis.
Impu Utimur itaqz imputare indifferēter tā in bono qm in malo.
tare Wir haben hinten vnd vor vff in geschlagen. Percussim' euz
⁊ a fronte ⁊ a tergo. (redundat vniſ
Unser spyzkasten ist vol guts wins. Penu nostrū optimis
Unser spyzkasten ist voller frucha. Penu nostrum aut etiā pe
nariū nostrū plenū est frugū. Est aut' penu locus in quo omia
que ad priuatū victū ptinent ptinent ⁊ idē est penariū: Lomeat'
ſo ptinet ea que ad victū publicū spectāt scz annonam. ⁊ quicqd
annone vice habere potest. Dicim' etiā in sacra scriptura. vñ ema
nat nisi ex penu sancti spiritus.
Der hat das volbracht vff den nagel oder volkōmelich. Dica
rem ad vnguē p'fecit. Eā rem in unguē consumauit
Ich hab den vnter wiſet. Ego illū docui.
Ich hab den gantz vnter wiſet. Ego illū edocui.
Hic nota q' E multotiens augmenti est ⁊ p'fectionis vt E do
ceo. id est valde doceo. Enitor. id est valde nitor. Elaboro. id est
valde laboro.

Solium VII

Wer mag ain altē iuden abgeweisen Inueteratū iudēum quis edocere potest.

Es ist leichter zu weisen wen zu abweisen. Facili⁹ ē docere q̄ dedocere. Est autē dedocere aliq̄z a suo errato abigere v^l declinare dedecor⁹

Ich bin ee her kōmen deñ du. Ego te prior veni.

Der peter ist ee her kōmē deñ der paul. Petr⁹ paulo p̄or aduēit. Trinck⁹ des erst. Bibite prior. Et hoc si bibitio fit inter duos tm̄. Si inter ples q̄z duos dicim⁹. Bibite primus. Rō est. qz p̄paratiuus vtendus est quotiēs solū inter duos res agimus. Sup⁹ latius vero quotiēs inter plures q̄z duos.

Ye grosser du bist ye mer demutig du dich. Quanto maior es tanto te geras submissius.

Ye wyser ain yglicher ist ye volkōmer er ist. Quāto sapientior quis qz est. tanto perfectior. Non autē dicimus. Quāntū maior es tm̄ geras te submissius. Nec q̄tum sapientior q̄sqz est tm̄ p̄fectior

Quius ratio est. qz hi duo termini Tanto r Quanto sociantur p̄patiuo. Tantū vero r quāntū solū positiuo. Dicimus em̄. Quā tum frequēter impellit tm̄ firmiter roborat. Itē Quāntū sapiens quis est tantum p̄fectus. Tanto.
Quāto.
Tantū.
Quātur

Ich bin so vil vor kōmen so vil du hernach kommen bist. Ego tanto ante veni quanto tu post venisti. Dic nota qz ille dicitōdes tanto quāto aliq̄to apte iungunt hīs aduerbiis ante r post. Dicimus em̄. Ego aliquāto anteveni tu aliq̄to post venisti. Aliq̄to.

Ich bin vil vor her kōmen. Ego veni multo ante.

Ich bin vil hinnach kōmen. Ego multo post veni.

Ich bin ain wenig vor kōmen. Ego paulo ante veni.

Du bist ain wenig hernach kommen. Tu paulo post venisti.

Dic nota qz illa aduerbia ante r post r hoc nomen alius cum suo aduerbio aliter r secus quod eiusdem significationis est requirunt multo r paulo. De ante r post exempla huius. Quintilianus ar quanto alius fuit. Terentius o aliter euenire multo itelligit Cicero r multo secus venit. i. est multo aliter. Ante
Post
Alius
Alitee
Secus

Der ist gar schon. Sic est ppulcer.

Der ist gargelert. Sic est perdoctus.

Der.
Qua.

Der ist gar fleißig. Hic est per diligent. Non autē dicere possu-
mus. q̄ pulcer. q̄ doctus. q̄ diligens. q̄ positivus solitus est acci-
pere hanc p̄positionē p̄ z refutare quā. Suplativus autē v̄sitatissi-
me z ornate assumit hanc dictionē quā. vt q̄ doctissimus. q̄ pul-
cerissimus. q̄ elegantissimus. zc. ¶ Est autē p̄ z quā in p̄positionē idē
q̄ valde. vt p̄ pulcer. i. valde pulcer. q̄ doctissimus. i. valde doctissi-
mus. Tamē quā pro quantū nunq̄ cum suplativo. s̄ cum positi-
vo semp̄ ponit z tunc requirit duo verba. vt cicero q̄ sint morosi q̄
amant et hoc poteris intellige. e.

Als bald ich v̄ff das mer kām stund ain wind v̄ff. Cum primū
mare intrassem ventus surgebat. Ut primū mare intraverā ven-
tus surgebat. Ubi primū mare intraveram ventus sinuale scēbat
Non autē dicere debemus. Quā primū mare intravi exorta ē tem-
pestas. Valeret autē illud. Valde primū mare intravi exorta tem-
pestas est.

Der ist fast gelert oder mer weñ gelert. Hic est p̄quam doctus.
Hic est per quā eruditus.

Der ist fast schon oder mer weñ fast schon. Hic est per quā pul-
cer. ¶ Hic animadvertē q̄ exp̄ quod ē positivi. z quā quod est sup-
perlativi sit dicio aggregata. Et iungit̄ positivo solū Jungit̄ etiā
aliquē verbo vt p̄ quā velim zc.

Der ist vil besser. Hic est longe melior.

Der ist vil der aller best. Hic ē longe optimus. ¶

Der ist vil ain ander. Hic ē longe alius.

Der redt vil anders. Ille dicit longe aliter.

Es ist vil anders geschebē weñ ich gebofft hab. Longe secus
factū est quā sperabam.

Longe. Der ist fast hoch oder würdig. Hic est longe p̄stans. ¶ Hic no-
ta quando longe signat valde accommodatur comparatio z sup-
lativo. Ex his dictionibus alius. aliter. secus. p̄stans. Exempla
iam claruere. Additur etiā his duabus precipuus z princeps.
vt Longe princeps. Longe precipuus. P̄stabilis le. i. multū z
p̄re alijs valēs. vel placabilis vl voluntarius. P̄stans tior. tissi-
mus. id est. multū p̄re alijs valens vl antestans nobilis precipuus
p̄clar. sublimis. Jñ p̄stantia rie. i. sublimitas p̄claritas dignitas

Solium VIII

Die wend oder die maur mynes huf sind gefallen. *Parietes mee domus ceciderunt.* Non aut dicimus. *Parietes mee domi.* qz illi genitiui domi z domus hoc differunt. qz domi semp pstruitur absolute z nunqz possessiue. S; domus e contrario nunqz costruit absolute; semp possessiue.

Dom.
Domus

Der ist on zwyfel der aller geleertist. *Hic est facile doctissimus.* *Hic nota qz facile pro nō dubie iungit cum suplatiue. vt Facile pulcherrimus. Facile omnium optimus. Facile mulierz uenustissima. z sic de aliis.*

Facile.

Der ist fast frum. *Hic est valde probus.*

Ich lob dz fast. *Id ego valde laudo.* *Hic nota qz hoc aduerbium valde apte iungit positiuo z aliqui uerbis etiā.*

Valde

Der ist vil der aller schonist. *Hic est multo pulcherrimus.* *Hic ē qz pulcherrimus Nam multo z quā potius iungunt suplatiue qz comparatiue z positiuo.*

Multo
Quā.

Nichts ist bofer weñ der mensch. *Domine nihil peius.* *Quauius dicit qz Nullus est hoie peior zc.*

Kainer ist bofflicher den der. *Nihil illo uerbosius.* *Elegantius dicit qz. Nullus est illo uerbosior.*

Der hat ain wüderlichs geberd. *Hic hz mirabile gestū.* *Hic ē hō mirabili gestu.* *Est em gestus q̄litas quedā monēdi corpus.* *Bestio uero actio aut opatio ut in gestione negocij.*

Bestus.
Bestio.

Des gebert lob ich nit. *Huius gestū nō laudo.* *Huius gestum*

Das wirt baif. *Id calescit.*

Lnō probō.

Das wirt kalt. *Id frigescit.*

Das bluēt. *Id floreat.*

Das grunet. *Id uirescit.*

Es taget oder wirt tag. *Jam diescit.*

Es nachtet. *Jam noctescit.*

Das fulet. *Doc putret.* *Doc putrescit.* *Id marcet.* *id marcescit.*

Hic psidera qz uerba in sco exuētia q̄uis fm Pulscianū inchoationē significēt. Scdm alios tñ accipiunt p uerbis in fio terminatis. calesco pro calesco. Frigescio pro frigescio. Sordescio pro sordescio ponunt. Item aliquoties pro suis primitiuis. vt Concresco pro taceo. Concupisco pro cupio. Contrahisco pro tremo.

psaisco

Der ist würdig zu lobē. Hic dignus ē laudari.

Der ist würdig zu eren. Hic dignus est honorari. Non autem apte dicimus. Hic dignus est laudandi. Hic dignus est honorandi. Causa est quia nomina quaedam adiectiua infinitiuū sine actiuium sine passiuū requirunt. Substantia autē gerundia postulat. vt Tempus est loquendi. Tempus est prandendi. Sed participia et etiā hec nomina doctus. peritus. promptus. consuetus. timidus. cupidus. audus. vendicāt sibi vtrūq. vt Timens nauigare et nauigandi. Doctus cātare et cantandi. Promptus legere vel legēdi. Consuetus bibere vel bibendi. Timidus picitari vel periclitandi. Audus comedere. vt comedendi.

Ich mein der sey maister. Ego hūc puto esse magistrū.

Ich glaub der selbig sey frūm. Credo hunc esse probū. In his duabus orationibus non apte diceremus fore. quia apud oratores et peritos grammaticos fore et esse interest. Nam fore vocē habet infinitiuū. Esse signationem vero participiū quod est futurum vna cum infinitiuo esse. Nunq̄ em̄ fore apte proferimus nisi pro futurum esse. ideo secum non patitur participiū futuri t̄pis tam actiui q̄ passiuū. Non enim latine dicimus. Scio te amaturum vel amandū fore. qz fore seip̄o tempus futurū habet. sed dicimus potius Amatur esse. Amandum esse. Cum nomine autē recte sociatur. vt spero te amatozē fore. amicū fore. regē fore. hoc est Futurum esse regē. Futurum esse amatozē. Futurū esse amicū. In cōpositis. s. affore et defore peccat nemo.

Fore.
Esse

Der ist vnsich̄tig. Hic est circūspectus.

Der ist vnmerckent. Hic est psideratus.

Der ist wiß. Hic est disertus.

Der ist falsch oder betriegend. Hic falsus est.

Der ist kunnend. Hic est scitus.

Der ist beschaidē oder witzig. Hic ē discretus. Hic ē argutus.

Wyn allerliebster bruder. Vi amānissime frater.

¶ Pro iam dictis animaduertendum est qz nonnulla participia in passiuā voce actionem significant. vt circūspectus. consideratus. cautus. falsus. contentus. scitus. discretus. argutus.

Solium. XI

Nam circūspectus non est qui circūspicit. sed q̄ circūspicit et pru-
dens est. et sic de alijs. scz qui considerat. cauet. differit. fallit. et tinet.
scit. discernit. arguit. Et e contrario quedam in voce actiua passio-
nem nota ut. vt amātissim⁹ dicit nō qui amat. sed qui amat. Sic
accipiunt honorificentissimus nudificentissim⁹ magnificentissi-
mus. Item dicim⁹. Tacitus homo actiue ptacente. Sed illa di-
ctio scitus aliqui passiuē capit pro scite et docte factus. Aliquē pro
sciens et argurus. Similr magnificū actiue capit aliqui. et aliquā
do passiuē vt opus magnificū. i. magnifice factū. Hoiem magni-
ficū. i. hoiem magnifice facientem.

Circū-
spectus

Tacit⁹
Scitus
Dagi-
nificus

Die haben mich geschlagen mit einē schwert. Hi me gladio p
Ich hab geschriben mit der feder. Ego scripsi calamo

Delius em̄ sic dicim⁹ q̄ cū gladio. cū calamo. Quare notandū
est q̄ cū prepositio recte ponit q̄ adiungit comiti. vt ambula cū
bonis. Sed cū senibus. Dormi cū vxore. Lū dicitōe aut̄ signifi-
cante instrumentū tollenda prepositio est. Perculli te pugno. Hi
di hoiem his oculis. Tetigi parietē manu. In his so locis Ac-
ceptus est cū honore magno. Et cū beniuolentia scripsi cuz mira-
gaffabilitate allocutus est. cū dira trutilentia me asperit. ablatiui
nō instrumentū significant sed iunctionē Trutilentia. i. ne-
quitiosus. inde Trutilentia. i. nequitia.

Cum

Truile-
tus
Truile-
tia

Der ist vol der kunst. Hic plenus est artium.

Ich hab gesehen ein vollen der weyßheit. Vidi plenū sapiētie

Der ist vol der bosheit. Hic est refertus scelerū. ¶ Hic nota q̄
more auctoz ornatus iungim⁹ q̄m q̄ ablatū his adiectiuis pie-
nus et refertus. vñ Cicero Audierā refertam esse greciam scelera-
tissimozum hominū. (hac re

Der keyser hat mich begabt mit dem ding Cesar donauit me

Der keyser hat mich begabt mit dem kleinheit. Cesar donauit
me hoc minure. ¶ Est aut̄ differentia inter dono te hac re. et dono
tibi hac rem. Nam dono tibi hac rem qualicumq̄ pactu hoc fi-
at. Dono te hac re. i. pferendo tibi hāc rem te exorno. Item dono
te hac re propriū est premiū ex laboribus et officijs et interdū beni-
uolentie et liberalitatis.

Dir thut das haupt wee. Ego doleo caput

Dir thundt die hant wee. Ego doleo manus.

Dir thundt die augen wee. Ego doleo oculos. Ita hystorici
quidam loqui soluerunt. Rethores tamē sūmope si nodochē fu-
giunt r dicūt. Caput dolet mihi. Oculus dolet isti. Uidet itaq̃
q̃ vtroq̃ modo loqui possumus.

Ich verbirg das vor dem. Celo te hācrem. Ego celo te hacre.

Ich hab das haymlich vor dē ton. Ego id clam te feci.

Ich furcht dich. Ego timeo te.

Ich furcht deyn. Ego timeo tibi. Timeo em̄ te tanq̃ inimicū

Timeo vero tibi tanq̃ amico ne mali tibi accidar

Die v̄nd sind vns angelauffen. Hostes inceserunt nos. Ho-
stes incurrunt in nos.

Ich hilff dir. Auxiliū do tibi. Auxiliū tibi fero. Opem tibi fero
Non aut̄ dicamus. Opem tibi. Inopi opem ferte.

Das ist mir nit vnwissen. Id me non fallit. Id me non preterit
Id menō fugit. Id me non capit.

Das ist mir in dz gemut kōmen oder in dē sin. Id in mentē mi-
hi venit. Id occurrit mihi. Doc mihi succurrit. Id mihi subijt

¶ Itē venit aliq̃n est verbū im̄sonale r req̃rit g̃m r ptinet ad re-
cordationē nō simpliciter. s̄ ex adiuncto. vt mihi venit in mentē
lectionis quā dicit magister. i. recordor.

Ich hab din lang gewart. Ego te diu expectaui. ¶ Hic nota
diu idem ē q̃ longū tps. Non at̄ dicere debemus more impitoy.
ille diu mortuus ē. s̄ ille nuper mortuus ē. vel ille pridē mortuus
est. Aliquoties t̄m diu capit loco nois. vt Diu est. i. p̄ longū tps ē.
vt etiā in hac p̄positiōe quā dyalectici disputāt. Non diu ē q̃ respō-
dens fuit asinus. Et a diu venit diutius diutius r diuturnus ita
q̃ nunq̃ v̄timur hac dicitōe diu nisi vbi dicere poteritis. Longū
tempus. vel p̄ longū tempus.

Als wir dz mal assen rumplet der in dz bus. Inter prandendū
irrupit iste in edes. ¶ Frat ille ad nos.

Als wir disputieretē kam der zu vns. Inter disputandū vene

Als wir mit ainander gingē kamē vns entgegē die v̄nd. Inter
pegrinandū obuiā nobis venerit hostes. Consilr dicere possum?

Diu

Solium X

inter legendū. inter preliandū. inter diuinandū. inter loquendū.
internavigandū. inter cenandū. Nam talia gerundia in dnm ex
euntia patiuntur. **P**ortū huius ppositiōis inter.

Der artz hat mir gebē ain guts tranck. **M**edicus ille tulit mi
hi sanā potionē. **E**st autē dīa inter potū 7 potionē. **P**otus ē quo **P**otus
ad reficendū nos vtimur. **P**otiones vero a medicis accipimus. **P**otio
Concludunt tñ nō nunq̄ ea vocabula.

Der win ist mir gesunt. **H**oc vinū medet mibi.

Die kreuter sint nit gesunt de haupt. **O**lera nō medent capiti.

Ain win mir maß genomē ist gesunt der verstētnuß. **V**inum
modice sumptū medet ingento.

We mir. **H**ei mibi.

We dir. **H**eu te.

We mir armē sunder. **H**eu me pctōrem miser. **H**ic nota q̄ hei
7 heu i sola pstructione differūt. hei ei dariū erigit. heu autē acrim.

Der ist vil zu iunck zu de ampt. **H**ic ē nimis iuuenis aut iunior
or q̄ vt deē tale officii. **W**ale autē dī. hic ē nimis iuuenis ad dan
dum ei tale officii. **[**pertinet.

Das gehort zu mir. oder mir zu. **I**d ad me spectat. **I**d ad me

Das kert sich oder went sich zu de todt. **I**d spectat ad mortē.

Das kert sich oder went sich zu de hayl. **I**d spectat ad salutē.

Vñ **L**icero officioꝝ libro tertio ad extremū si ad perniciē patrie
spectabit patrie salutē antepōnit. antepōnit salutē p̄is. **Q**uintilia
nus est q̄ ad pessimū spectat euentū. **E**x quo claret vti nos posse
spectare protendere zē.

Ich hor dich. **E**go ausculto te.

Lieber hort mich. **C**arissime auscultetis me.

Der richter wolt den nicht horē. **J**udex rennuit auscultare il
lum. **E**st autē auscultare quando cum accusatio constructū idē
q̄ audire. **S**ed quando constructū cum datiuo tunc idē est q̄ obe
dio vt canitur i n quadam sequentia. **H**uic omnes auscultate po
puli preceptoꝝ. **E**st etiam audio tibi idem. q̄ obedio tibi licet raro
inuēniatur.

Innerhalb funfzechen tagen kōm ich widerumb. **I**ntra quin
denā reuertar. **I**ntra q̄ndenā reuersurus sum. **N**on autē infra.

Hei
Heu

Innerhalb .xx. tagen werden wir stryten. Intra die vigin-
ti preliabimur. Intra viginti dies artū preliū cōmittē. Nō au-
tē dicitur infra dies viginti (Non autē infra

Das ist geschehen innerhalb der mur. Id acū ē intra muros
Wyl ich dānoch was in dem vater landt. Lē ad huc fuissē
Intra patrias terras. Nō autē infra patrias terras.

Intra In saltzburger landt seyē wir sicher. Intra terras saltzbur-
genes securi sumus. Nō autē infra. Hui' rō est qz inra pertinet so-
lū ad numez z ad spaciū ita qz nō ad dignitatē aut ad locū

Das ist vnter meiner wirdigkeit: Id est infra meā dignitas
tem. Non autē intra dicere debemus.

Intra Das ist vnter minē dach. Hoc ē infra tectū meū Nō autē intra
Hui' causa est. qz infra ad dignitatē solū z ad locū pīnet.

Das ist geschehen vsserhalb der stat. Id acū est extra ciuita-
tē. Nā illa prepositio intra hz extra tanqz suū relatiuū.

Intra Das zu thun ist vber myn wirdigkeit. Id eff. cere est supra
dignitatē meā. qz supra hz se relative quodā modo ad infra.

Ich wil das du mich herwiderumb lieb habst. Fac memu
tuo diligas. Fac me vicissiz diligas. i. fac vt mihi i amore rīdeas

Ich hab das vor nie thon: Ante hac id nunqz feci.

Ich wil das hinfur nymet thon. Nunqz post hac id faciam.

Ich hab den geschlagen vnd herwiderumb er mich. Ego
hunc percussi z rursus dic me.

Ich wird dich sehen vnd herwiderumb du mich. Ego
te videbo z iterū tu me. vel z rursus tu me vt imur em aliqñ iteruz
z rursus pro e contrario.

Du soltest mit nicht kūmen. Tu neutiqz venias: Tu nequa
Reuti/ qz venias. Caput em neutiqz pro nequa qz.

Der ist erging oder erenreich. Hic ambitiosus est. Est em am-
bitiosus qui cupit z querit honores quibus dignus non est

Das treyd ist teur. Frumenta sunt in charitate. Est em cari-
tatis aliqñ penuria frumenti z annone. Itēz charitas vno modo
dilectio est. Alio mō. i. rez emptio difficilis. Et sic ppie dī chari-
tudo. dinis. hec Catholicon. vt Annona est tu magna caritudo

Als ich byn gieng stunden sie al gegen mir vff. Omnes assur-

Solium. XI.

gebant mihi intranti.

¶ Stet gegē dem vff. Assurgatis illi.

¶ Ich wil gegē im nit vffstan weñ er vnerber ist. Nolo illi assurgere q̄ in honestus ē. ¶ Est autē assurgere aliquando erga aliquē honorandi gratia surgere. affurger

¶ Ich wil den hōrē ich wil yn aber nit erhōrē. Ego hunc audia nō tñ exaudiam. ¶ Nam audire fit qualiter cūq̄ Exaudire fit quotiens votis alicuius adquiescimus. Capis etiam aliquñ audio pro exaudio: s̄ raro. Audire. exaudire

¶ Den ich vor wenig lieb hab gehabt den hab ich nun fast lieb. Quē antea dilexi nunc amo ¶ Fit autē amare cum maiori vehemētia z affectu q̄ diligere. vt Licero. Sicut facies tme aut amabis aut quo p̄tensus sum diliges. Amare.

¶ Der hat lieb ain ynkuysch wyb. Hic lasciuā mulierē adamat. ¶ Adamare em̄ idē est q̄ amatorie amare. adamat.

¶ Ungeleydigt uwer gnadē das rof hat gestalt. Salua gratia equus vrinā fecit. ¶ Est autē vrinā facere qd̄ alii exprimūt minge/ re. Possumus etiā dicere. Salua grā equus stercus fecit. Urinā facere

¶ Ungeleydigt uwer wirdigkait. Salua v̄a dignitate.

¶ Ungeleydigt uwer ersamkait. Salua honestate v̄a.

¶ Der wint wirt dē schnee vertribē. Liq̄bit oēs niues aura ista. ¶ Die sunn waicht das yf. Sol glaciē liquabit. ¶ Est autē liqua/ rerem aliquā induratā facere liquefcere. Liq̄re.

¶ Hor vff zu redē. Sile Lupus ē in fabula. ¶ Est autē d̄ntia in/ ter silere z tacere. Silemus pp̄rie quando loqui cessamus. Tace/ mus aut loqui quando loqui nō incipimus. Hac ōone Lupus est in fabula. hac rōne vt̄ p̄sueuimus. quia sicut p̄sideramus ali/ quē v̄isō lupo obmutescere z obstupe. Ita v̄isō proditore aut ini/ mico nostro iubemus silentiū fieri. Sileo. Taceo

¶ Der ist ain verderber def gemainē nutz. Hic perturbator est rei publice. Hic rempublicā labefactare nitit. Hic bono p̄muni noce/ re studet. Hic p̄munē salutē oppugnat.

¶ Der hat gemain nutz betracht. Hic curauit rempublicā. Hic fuit curiosus publice salutis. Hic rempublicā saluauit.

¶ Ir solt uch furschē. Drouideat̄ vob. Sitis curiosus v̄i. Lō

L

Consulo. sulite vobis. Nam consulere cum dno sociatum pro providere videtur.

☞ Zu may 3yt. Tempore vernali.

☞ Zu summer 3yt. Tempore estivali.

☞ Zu herbst 3yt. Tempore autumnali.

☞ Zu winter 3yt. Tempore hiemali.

☞ Ir seit zu rechter 3yt kómen. Vos in tempore venistis. Vos tēpore idoneo venistis.

☞ Ich bin gesch wúmen vber ain tieffs wasser. Ego nataui p al

☞ Der ist ertrunckē in ainē tieffen wasser. Hic i altis vndis perijt

☞ Der ist in dem tieffen meer ertrunckē. Hic in alto mari suffocatus est. ☞ Est autē altū idē q̄ profundū.

Altum. ☞ Bin frundt sind gestorben. Amici mei defuncti sunt. Amici mei extincti sunt. Amici mei obierūt. Mortē obierūt amici mei

☞ Es ist ain iar vergangē. Jam transiuit annus.

☞ Es ist ain halb stund vergangē. Jam transiuit semihora.

☞ Es sind vier iar vergangē; das geschechē ist. Jam transierūt quattuor annū ab eo quo id factū est tpe.

☞ Der ist halber tod. Hic semimortuus est.

☞ Der ist noch kaum halber lebendig. Hic hic semivivus est.

☞ Die kandel ist halber vol. Lantrus semiplenus est. ☞ Nā semi

Semi. medium significat.

☞ Das ist geschechē an ainē veirtag. Id factū est die festo Et nō dicimus die festivo nisi impitōz more. Nam in passione xpi legit.

☞ Non in die festo ne forte tumultus fiat populo.

☞ Ich wil mich beklaiden veirtiglich. Ego induā me vestes feste /

Festus. stiuas. nō autē festas. ☞ Nā inter festū z festiuū hoc interest. Festus

Festiuus. a. um. ad tps pertinet. Festiuus autē ad alias res.

☞ Du waist nit minē willē. Voluntatē meā ignoras. Vel elegā

☞ Animū meū ignoras. videtur autē aīo pro voluntate.

☞ Ich hab willē zu minē frunden zu gen. Animus mihi est vis

☞ tare amicos meos. ☞ Hic nota diligēter quando p verbū substan

☞ tiuū z aliā dictionē sit aliquod circūloquiū alicuius verbi hñtis

☞ pstrui cū infinitiuo. tunc tale circūloquiū similt cū tali infinit. uo

☞ pstrui pōt vt in dicto exemplo claret. Dicimus cū. Animus mihi

☞ est inire p̄cordiā. loco illius volo inire p̄cordiā. Itē studiū est hūc

Solium XII

aliter ad rem facere loco illius. Ille studet aliter ad rem facere. Itē
appetitus mihi est comedere pisces loco illi. Ego appetens comedere

Der ist gestanden vff der laiter. Dic in scalis stetit. Tre pisces.
¶ Placet autē aliq̄b scale arū. esse plis nu. tm̄. Vñ vgil in. ij. enei.
haberet parietib scale Postelq̄ sub ipos nitunt gradib.

Scale. •

Ich bin gewesen im vatterland. In patrijs terris sui. In pa-
trij sui finib. Fui in terris natalicjs. ¶ Est autē patrius a. um.
adiectiuū. Vñ. Virgi. prima egloga buc. En vnq̄ patrioz lōgo

Patri? •

post tpe fines. ¶ Dic etiā nota q̄ quoties de tota terra loquimur
terra in singulari vti debemus vt ibi. Et in terra pat homib bo-
ne voluntatis. Item in simū elemtoz terra dī. Quoties autē de p/

Terra
Terre

te loquimur terre az. dicimus vt ibi. In quibusdā terris dulcia
crefcit vna. In quibusdā aut amara. Item i terris orientalib bel-
lica gens est. In occidentalib pacifica. Item dicimus q̄ vultis

stipticus
Pontic?

visitare terras nras. z nō dicimus terrā nostrā zc. In patrijs pla-
gis. Nam plaga ge. i. patria vel clima vel rhete vel funis rheris
Item Stipticus ca. cū. ouseuberlich. Ponticus. zengrig

Kūperre vch nicht. Laras secludite. Abigite molestias Sitis
securus. Vñ. securus dī q̄ sine cura est.

securus

Ich wunder mich des. Viroz hanc rē. ¶ hui? pclaras stutes
Ich wunder mich fast def kostlichē tugent. Viroz vebemeter
Was vnser vorgeer oder elter beschliessen das sol vns gefallē.

Placitū nobis sit quicqd seniores nostri decreuerūt.

Wir wellē vns der frihait freyeder sich vnser vorvoder vñ vn-
ser merer gefreut habē. Ea libertate gaudere volumus q̄ maiores
nri gaudere solebāt. ¶ Pro his duabz ozoib latinis aiaduertēdū

seniores
maiores

ē. q̄ seniores nros appellam? eos q̄ adhuc i hūanis sūt antiqozes
tm̄ nob sūt. Maiores nros dicim? q̄ iā mortē obierūt vt sunt ptes
nostri ani proaut. z sic deinceps.

blandif.

Der hunt schmaicht sich sinem herren zu. Lanis ille dño suo
Der schmaicht sich zu mir. Ille blādif mibi. ¶ Dic nota q̄ blā-
diri pprie est i tacitū vt prz pfa. v. li. pmo boeciū de pso. phie. vbi dī.

blandi

Itaq̄ nūc leuiorib paulisp vtetur vt ea q̄ in timore pturbatōib
influētib induruerūt ad acriores vim medicamīs recipiendā ra-
ctū blādiri melectā. vtimur tm̄ aliqū etiā pro alijs.

L: •

Der ist ain grosser zuschmaicher. *Hic est magnus adulator. Hic est magnus assentator.*

Ich schmaich nit. *Ego non aduloz. Ego non assentoz. Ego non*

Ich wil mich erzaigē als sey ich zornig. *Frā simuloabo [palpo.*

Ich wil mich erzaigen als sey ich gar frūm. *Probitatem nī
miam simulabo.*

Ich wil mich erzaigē als sy ich nicht zornig. *Frā dissimulabo*

Der schalck erzaigt sich frūm. *Nequā iste probū se simulat.*

Sin falsch erzaigē hat mich betrogē. *Illi simulat in me deceptit*

Syn gestalt erzaigt mir lugebaffuglich frūmkait. *Huius spēs
aut huius facies probitatē mihi mēta est.*

Das ist ain geticht te frundschaft. *Ea amicitia simulata ē. Ea*

*simulare amicitia ficta est. Pro iam dictis nota q̄ simulamus quotiens
qd̄ ostendimus nō sumus. Dissimulamus aut̄ quotiens abscon-
dimus aut negamus quod sumus.*

Einer schneller wint hat mich inder geworfen. *Ventus rapi*

Ich furcht das. *Horreo hanc rem. Deus me prostravit.*

Wir grauset ab der vnmēschlich sund. *Abhorreo ab hoc ibi
mano peccō. Interē aut̄ inter horrere hāc remz horrere ab hac re*

Ich lob sein sitten. *Huius mores probō Huius mores laudo*

*Vita Huius vitam probō. Huius vitam laudo. Nam vita aliquan-
do capitur pro moribus.*

Das gefelt dem nicht. *Nihil hoc illi sapit. Nihil hoc illi placet*

*Eger Ille hoc egrefert. Ille hoc egre patit̄ Hoc ille egro fert anio. Hoc
ille molestē fert. Dic nota q̄ egrū appellamus nō modo corpus
sz etiā animū. Nō nihil hoc illi placet. Itē nō nihil. i. aliquid.*

Es kumpt ierz ain fruchtbars iar. *Fertilis annus iam instat.*

*Ferax. Jam ferax instat annus. Annus fecundus operatur. Quod
aut̄ ferax idem sit q̄ sterilis vt pater prosa prima de solatiōe phie
ybi dicitur. Si armis semina traderis feraces inter se annos iste
rileq̄ pensas.*

Die vnfruchtbar zeit ist vergangen. *Sterile iam tempus abūt*

Insecundum tempus recessit.

*Das ist ain miltsams tier. Id aīal mansuetū est. Appellamus
tum aīal aut̄ mansuetū aīal quod nō est crudele aut mordax. sed quod est*

Solium XIII

tractabile et manu assuetum. Dicimus itaque. **L**eruns mansuetus.
Lupus mansuetus.

In dem ding volg ich dem aristoteles nach. **H**ac in re aristotelem auctorem habeo. **H**ac in re aristoteli adhaereo. **H**ac in re sententiam imitator aristotelis.

Der ist rich. **H**ic est diues opum. **H**ic diuitijs abundat. **H**ic diuitijs redundat. **H**ic diuitijs fluit. **H**ic diuitijs affluit. **H**ic est pecuniosus. **H**ic est locuples. **¶** Est autem distantia inter pecuniosum et locupletem. **P**ecuniosum dicimus quod pecoribus abundat vel pecunijs. **L**ocupletem vero quod multa loca possidet.

Pecuniosus
Locuples
Opus

Es ist not ains maisters. **O**pus est magistro.

Es ist not grosser wifheit. **M**aiore sapientia opus est. **E**t in finita exempla formare possemus. quia opus pro necessario potest cum ablatiuo.

Hic sine seif hat er verbracht das werck. **S**ua opera hoc opus ille perfecit. **S**ua cura hanc rem hic consumauit. **S**uo studio negocium illud hic persecutus est. **¶** **H**ic nota quod inter opam et opus hoc inter est. **N**am opera ea diligentia est quam gerimus circa perficiendam rem. **O**pus autem est quod opera nostra et studio transigimus. ut opus scriptoris liber est. **O**pus aurifabri annulus.

Opera
Opus.

Der ist gedulig in der arbeit. **H**ic laborum patiens est. **¶** **C**onfite dicere possumus. **P**atens correctionum. **P**atens tribulationum. **A**d uersitatum patientissimus.

Ich schem mich des zu thun. **E**rubeo id facere. **E**rubeo id committere. **I**d perpetrare uerecundor

Ich schem mich des. **I**llius me pudet.

Wir muessen den leichnam zemen als ain bof mer tier. **O**portet corpus perscicere ut imane quando belua. **P**ossemus etiam dicere frenare. **D**omare. **P**rohibere. **A**rcere. **¶** **H**ic etiam nota quod belua secundum poetas et alios auctores trisyllaba dictio est et non dissyllaba. **D**icit autem bestia fera et belua. **B**estia enim irrationalis est animalis et bruti. ut canis. canis. **P**orcus. equus. mulus. **F**era autem est quod siluis habitat. **B**elua uero animal dicitur marinum.

Belua.
Bestia.
Fera.

Diesind vnder gelegē. **H**i occubuerunt. **H**i victi sunt. **H**i prostrati sunt. **H**i strage dederunt. **¶** **F**lora **S**trages a sterno is, ere.

bī zē cumulus pstrator in plio. z q succubūt stragē dare dicūt.
Wir sind obgelegē. Vicinus. Supauimus. Copias inimicoꝝ
rū dificcimus ¶ Hic nota q copia ie. in plurali vt etiā habet in vir
gilio. Aliqñ dicunt partes ad plandū ordinare.

Copia

Der turck hat vmlēgr die stat. Turcus obsedit hanc ciuitatē.
Arx. Possumus etiā dicere pstr. Hostes circūallerūt hanc arcē ¶ Est
aut arx edificii factū ptra arcē dos hostes.

Arx.

Ich bin den vorigē tag kommē. Ego adueni nudiustertius.
Es ist ietz der fiert tag dz ich kōmē bin. Ego adueni nudiustertius.
Es ist ietz der fiert tag dz ich kōmē bin. Ego adueni nudiustertius. nō pridie nu
diustertius. Sic ei numeramus. hodie. heri nudiustertius. nō pridie nu
diustertius. Et vltius procedere silibz dictionibz nō licet. Sic
tunc his termis vtendū erit die qdā supiori. Aug pridē qndā oli.
post heri. id est hodie.

Dum.

Ich wil da bleibē vntz dz du kumpst. Illic manebō donec ad
ueneris. Hic te spectabo dū reueneris. ¶ Dū pro donec. Vir. pri.
mo Enei. Multa qz z bello passus dum pderet vrbē.

**prospex
Felix**

Das gut geluck hat mich seliggemacht. Prosper euētus felicē
me fecit. Possemus etiā dicere. Prospera fortuna secū dū euētus
zē. ¶ Est tñ dīa inter prospex z felicē. Prosperū est qd salutē incre
mentūz pfert. Felix aut quod recipit.

Ich han das in stetter gedachtnuſ. Id tenaci teneo memoria.
Ich han das in gedachtnuſ. Id memoria teneo. Non autem
id memoriter teneo.

Ich sag das vſ der gedachtnuſ oder nach der gedachtnuſ. Id
memoriter pronuncio. Non aut. Memoria pronūcio. Id memo
riter narro. Nō aut memoria narro.

Ich emphach oder nym vff dz gedachlich. Id pplector memo
ria vſ memoriter. Ex quo claret nō vbiqz dici posse memoria neq
mēoriter memoriter vbiqz. ¶ Hic etiā nota q nō id est memoriter z mēreter
Dente nus. Vellē itaqz vos dicere. pñciaui metra memoriter z nō mēre
tenus

Beirret durch manger lay ding mocht ich nicht zu
tenus. euch kommē. Occupatus varijs negocijs visitare vos nō potui.
melius dī q. De occupato varijs nego. zē. Frustra ei tales ablti
absolute ponent. Consiſt dicere possumus. varijs tribulatiōi
bus implicitus gaudere nō possum.

Solium. Xiiii

Die ruder rudert. Remiges remis incumbūt. ¶ Est autē incūbere, pprie remis seu remigatōibz opam impēdere. Transfatiue tñ incūberē dicimus. Ego incumbō dyalectice. Ego incūbo his negocijs. Itē remex remigis vñ remiges ma. ge. venit a verbo remigo as. are. 7 dñ ille q̄ incumbit remis. vel ē instrumētum met.

Du wirst mir gesehē recht thun. Tu mihi videris recte facias. Ineruditi sic loquunt̄ mihi vñ q̄ recte facias. Consimilr dicere possumus. Tu videris tibi prudēs. Ego videoz peccasse. Ille vñ nobis auarus.

Du must dir ains vñ den dinge erwelle. Alterutq̄ eligas opoz ter. ¶ Inter est autē inter vtrūq̄ 7 alterutq̄. Vtrūq̄ copulatū sensus facit alterutrū distinctū.

Wer ist als witzig der meint bof ding hab gutē vñ gāg. Quis ē a mente adeo remotus q̄ putet rē iniquā prosperē sortiri finē. Itē dicere possumus. Quis ē adeo imprudēs. Quis ē adeo insipies. Quis ē adeo amēs. Quis ē adeo demēs.

Ich hab lieb den der mich lieb hat. Ego diligo qui me diligit. Breuius 7 ornatus dñ q̄. Ego diligo illū q̄ me diligit. qz obmittere antecedentia pducit breuitati 7 ornati. Ornate etiā dicim⁹. Amo q̄ me odit. Itē Tu me q̄suisi vbi nō eram.

Wie die ding volbracht sind nempt war. Quō res geste sint discite. colligite. accipite. aī aduertite

Der maister wirt morgē lesen. Magister cras leget. Silimō dicere possumus. Magister cras veniet. Impator vēturus ē. Nolo autē amplius dicatis. Magister cras erit legere. Pater mea cras erit trāsire extra. qz infinitiuus aut pñtis tps est. aut pteriti imp⁹ facti ¶ Cras autē futuz tps notat.

Wir wollen zechē. Nos pro emendo vino simbolū faciemus. ¶ Est autē simbolū idē q̄ collectio. etiā ibi patz in simbolo fidei aut in simbolo apostolorum. Aliqui dicunt. Faciamus zecham aut zechemus. vt sunt qui grammaticem miserētur 7 eius sterilitate sus fragari nituntur.

Am des willē mus er ytz lidē. Eā obrem nūc pena stare cogit. **D**er mus ytz leiden zu hell. Is nunc apud inferos penam dat. Est autē ad modū ornati dicere Is pena dat pro eo quod est patit̄.

Inferos
Supof.

¶ Et vñmur etiã nonnunq̃ nō inornate inferos pro inferno. & supe
ros pro celo. vñ Anathasius. descendit ad inferos.

¶ Das du nicht gedenckest dz ich vndackbar sy. Ich geb fur dich
ainigē min lebē nicht allain fur die gantz gemain. Ne in gratū me
putes ponerē pro te vnico vitā meā nedū pro republica.

¶ Ich hab behaltē die gantz gemain nit allain ainen menschen.
Saluauī cōmune bonā nedū hoīem vniciū.

¶ Du hast den fursten getort nit allain geschlagen. Tu principē
occidisti nedum pcussisti.

¶ Der hat fleis vff zu heben vnser lebē nit allain vnser guter. Is
vitā nostrā tollere laborat nedū possessiōes nostras.

¶ Ich geb fur dich nit min gelt nit allain das leben. Non darē
pro te pecunias nedum sanguinē.

¶ Ich mag mich dir nit engegetzē nit allain nit der gantzē ge
main. Nō possum opponere me tibi nedum toti cōmunitati.

¶ Ich kan nicht begryffen die grāmatica nit allain nit die logi
ca. Ego grāmaticē indocilis sum nedū dyalēticē.

¶ Ich geb dir nit allain dz gelt ia mer dz lebē. Non solū darē tibi
pecuniā s; etiā vitā.

¶ Du hast nit allain mich geleitdig ia me vnser gātze geselschafft
Non solū me offendisti s; totā etiā nostrā societate.

Nedum
Nō solū.

¶ Pro his iam dictis aduertendū est q̃ nedum & nō solū eiusdē
sunt significatiōis hnt in formā collationis p̃trariā. Nam vnum
semp in posteriori parte est. alterū in priore: q̃ vt ita esse appareat
afferamus exempla. Darem tibi sanguinē nedum pecuniā hoc af
firmatiue. Non darē tibi pecuniā nedum sanguinē. hoc negatiue
In quo apparet semp in parte secunda locandū esse nedum. S; in
affirmatione id quod plus atq; vehementius signat in parte pri
ma ponēdum est. Plus enī atq; vehementius est dare sanguinē q̃
pecuniā. In negatione econtrario sit. Non solum darē tibi pecu
niā s; etiā sanguinē. Item non solum darem tibi sanguinē: nec
etiā pecuniā. Sed nonnunq̃ reperitur i secunda parte poni tali mo
do. vt Licero in officijs. Ad quod est adhibenda actio quedā nō
solum mētis agitatio. quod dico de nō solum. idē de nō modo in
tellige. Nedum aliquoties ordinat quando suum vtriq; sententia

Solium. XV

verbū dam⁹ vt funderē p te sanguinē nedū tibi pecuniā crederē.

Am grunc des mers vinder man die berl. In fundo maris he margarite legunt. Est aut margarita lapillus quidā preciosus q̄ in conchis nascit. ¶ Et interest inter margaritā lapillū z gemmā. Margarita in conchis nascit Lapillus imperspicuus ē. Bēma ut translucida. ea tñ dīa nōnunq̄ pfundit.

Ich bin gefaren vntz vff die grunc des mers. Ad funda maris vsq̄ descendi. ¶ Est aut dīntia inter fundus z fundū. Nam fun

dos. ma. ge. species predij est. vt ibi. Ego vendidi fundos meos. Fundū aut. n. g. est pars vna rei ppter aliquid liquozis intra se cōtinentis. aut ad p̄tinentiū facte vt doliū. nauis vt alpheus. vel lacus. vel fluminis vel stagni vel maris. ¶ Fundamentū aut vt oibus liquet aliud est q̄ fundū ad qd̄ pertinet fundare.

Ich hab min klaid versetzt. Ego oppignoraui vestes meas
Ich hab min grundt versetzt ymb hundert ducate. Ego oppignoraui fundos meos ob centū ducatos.

Ich hab min pfandt geledigt. Ego pignus seu ypothecā replignoraui vel liberaui. ¶ Hic nota q̄ pignus z ypotecca tantū dīnt in hoc. Nam altez latinū altez grecum est. ¶ Pignus aut est nō tantū qd̄ creditori datur. s̄ quod inter paratos secū decertare tuo defert z ad sequestres deponit. Pignus in o natū s̄ pignus in e radiatū. Nam pignus oris. n. g. id est filius filia vel signum amoris. S̄ pro vade habet eris in genituo. Et sic dicitur oppignurare s̄ pignoras p o. i. p̄federare amorē inter aliquos. ¶ Ypotecca ce cum res p̄modant sine dispositiōe pigneris pacto vl̄ cautio ne sola interueniente. vl̄ dicuntur res imobiles lager. pratum. domus z huiusmodi similia.

Alle iar. Singulis annis. Velius dī q̄ omī anno. Similit Singulis mensibz Singulis diebus.

Wir sein kōmen an ain herberg. In idē hospiciū puenim⁹. vl̄ ad idē diuersoriū nos ptulimus ¶ Nam hospiciuz diuersoriū p eodem accipi solent.

Der hat mich genomē in die herberg. Hic me recepit hospicio. ornatus dicitur. Quā hic me recepit ad hospiciū.

Ich hab das nit thon von gewinis wegē. Id nō feci. lucri grā.

Marga
rita.

Lapill⁹
Bēma.

Fundul
Fundū.

Funda
mentū.

Signul
ypotecca.

hospiciū
Diuerso
riū.

- Fundas mentū.** Non illud p̄feci vtilitatis causa. vel questus gr̄a. ¶ Hic nota hoc nomē questus in plurali q̄nq; significat querelā. ⁊ tunc facit d̄m̄ ⁊ ablatiū in ubus. ⁊ venit a quero; vñ ⁊ quero; descendit. Qñ at facit in ibus. tunc venit a quero. qd̄ p̄ sincopā facit questū. ⁊ capit aut pro quocūq; lucro aut pro artificio lucrande pecunie.
- Seditio.** Es ist ain vfflauff worden in der stat. Seditio in ciuitate exorta est. ¶ Seditio est qñ populo secū discordāre res ad manū vocat. ⁊ fit in exercitu in classe ⁊ siquid est tale.
- Factio.** Der ist ain parteischer burger. Hic est factiosus ciues. ¶ Uñ factio est diuisio ciuū in diuersa studia inter quos emulatio est q̄ ciues factiosi dicunt attrahentes ad se p̄phas nephasq; multū.
- Titubo.** Der truncken starckel vff den fuessen. Ebr̄us. Vinē clientū. ille titubat pedib;. ¶ Hic nota q̄ titubare est pedib; nō valentis insistere quales sunt ebr̄ij. infirmi. vulnerati. decrepiti. Et trāssert ad linguā atq; ad animū. Dicimus. Hic vulneratus pedib; titubat. Dicebrius titubat lingua. Hic territus aio titubabat.
- mutare.** Der waif nit was er thuo sol. Hic mutat animo. ¶ Hic nota q̄ mutare est p̄prie alicuius male soliditate molis ruinā minātis Et d̄i de aio dubitatē translative ⁊ nesciente q̄ sese potissimū p̄ferat.
- vacillare.** Der redt ynstet. oder der redt ietz dz yetz ain anders. Hic sermo nē vacillat. ¶ Hic nota q̄ vacillare p̄prie est alterno motu incōstan tem esse. vt naues vacue. Et aliquotiēs ad animū transfert.
- Atriū.** Der kaiser ist im sal. Impator in atria est. Impator in aula est.
- Aula.** D̄nt atrū ⁊ aula nō aliter q̄ q̄ altez latinū est. altez grecū. Ich rat dir das mich gurdunckt. Ego tibi consulo quod p̄ me rectum puto.
- Consulo.** Ich p̄lig dines rats in den dingē. His i rebo te psulo. ¶ Hic nota q̄ psulo p̄structū cū d̄no significat psiliū dare. Conp̄structū aut cum accusatiuo significat aliquē psiliū perere.
- Diurnus usu.** Lange arbeit krenckt den leichnā. Labor diurnus corpus irritat. Diurnus conatus vires minuit. ¶ Nota diurn⁹ ⁊ diurn⁹ tinus idē significat ⁊ vtrūq; a diu siue a d̄. utinus venit ⁊ non a die diurn⁹. De diurnus exempla sunt plurima de diurnus p̄pauca. Lice

Solium XVI

ro ad brutum sic scribit. Libertatis desiderio tedioq̄ diuine ser-
uitutis. Ad die aut̄ venit diurnus.

¶ Ir sult dem nicht tu wē. Fide huic habere nolite. Nolite cre-
dere huic. ¶ Ingerest aut̄ inter do tibi fidē. z habeo tibi fidē. ¶ Do
tibi fidē. i. aliqd̄ sc̄re p̄mitto. ¶ Habeo tibi fidē. i. verbis tuis credo

Do tibi
fidem.
Habeo
tibi fidē.

¶ Die habent gestricke aber nicht r̄yberstrickē. Hi bellauerūt s̄ nō
debellauerūt. Hi pugnauerūt s̄ nō expugnauerūt.

¶ Ich lob dyn hoch tugēt. Eximias tuas virtutes laudo.

¶ Ich schilt din hoch laster. Eximia tua vicia vitupo. ¶ Nota
ea noīa singularis notabilis insignis z eximius in malū capi p̄t
sive in bonū. vt singularis virtus. Singulare vitii. Notabilis
probitas. Notabilis improbitas. Insignis castitas. Insignis
luxuria. In bono p̄ditus sum dicitur etiāz p̄ditus sum malo
id est bonū habeo. habeo malū quē ad modū. Affectus bono sum
z affectus malo sum.

singular.
notabil.
insignis
eximius
affectus
sum.

¶ Der ist gelernig. Adolefcēs ille disciplinarum capax est. Adole-
scens ille docilis est. Ille disciplinis aptus est seu ydoneus est.

¶ Et hoc adiectiuū docilis potius mittit suplatiuū suū in limus
q̄ in simus. vt docilimus potius q̄ docilissimus. Ea de re plura
erūt q̄ q̄nq̄ noīa suplatiuū in lim^o mittētia. ¶ Inter ē docilis z do-
cibilis. Nam docilis est discipulus q̄ facile docet. Docibilis vero
est liber q̄ facile discit. ponit t̄m vnū sepe pro altero. Et docilis p̄
sincopā pro docibil. Vñ Joh. vi. Erunt oēs docibiles dei. ponit
docibiles pro dociles z contra.

Docilis
Docibil

¶ Die iunckfraw wurpff. den flaf mit dē vordern fingerē. Vir-
go primis digitis linū decerpit. Simili modo dicere possumus
Decerpe mihi hos flores.

¶ Wer hat das erdacht. oder in dem syn erfunden. Quisnam id
excogitauit. ¶ Ibi nota q̄ cogitare est simpliciter rerū conceptus
animo vel mente recipere. ¶ Excogitare aut̄ est per cogitationem
restantum incorporeas inuenire. vt sunt argumentationes simi-
liaq̄. Est igitur excogitare consiliū reperire vero fortune de rebus
corporeis.

cogitar
Excogi-
tare.

¶ Bin herr hat das geredt v̄ vnuerdachtē mut. Verus meus
id extempe locutus est.

Extpe
dicere

¶ Rembt niti vbel vff myn ynbedachte red. Ad accipiat is egro
animo oratione meā extpale. ¶ Un̄ extpe dicere est ex improuisa z
sine p̄meditatione in verba prorumpere

¶ Ich bit dich dz du mir offte schreibst. Vt sepe ad me scribas
orati te velim. vel rogati te velim. ¶ Itē antiqui oratores p̄sueuerūt
dicere: Orati te velim. Rogatos vos velim pro eo quod est oro v̄l

¶ Christus ist kōmen zu behaltē dz v̄lck. Christus v̄l Lrogo.
nit ad saluandas gētes. Ornatius ita dicit q̄ Christus venit ad
saluandū gentes. ¶ Nota quodlibet gerundiū eleganter transferri
pōt in participiū. Exēplum pro ea oratione. Ego sum hic causa
fruenti p̄ncipatu. Causa fruenti p̄uincia. Causa fruenti im
perio. Elegantiū dicimus. Ego sum causa fruenti p̄ncipatus
Causa fruēde puicie Cā fruenti imperij zc. De scōo eo. ad salutā
dam sororē. ad salutandū fidus. In plurali. salutandos fratres.
salutandas sorores. salutanda sidera. De tertio Tu delectaris iſe
rendo crimē seu inferendo crimina. Dicimus. Tu delectaris cri
mine inferendo. seu Tu delectaris inferendis criminibz. Item
hec verba q̄ sequunt̄ icz loco. mando. curro. habeo pro deo. fa
cio. rapio. reseruo. mitto. recognosco. emēdo. p̄soloz. punio. vt aiūt
p̄struuntur cum gerundiō in dum exeunte citra p̄positiōnē. Un̄
Sulpitius locaret sepulturā faciendam. Suetonius mā dabat
gladiatores vi rapiendos reseruādosqz Licero litteras ad te misit
mittendasqz curauit. Plinius petis vt libellos meos recognoscē
dos emendandosqz curem Suetonius vt p̄solanaos eos magis
imparoz q̄ puniendos habuerit. zc.

¶ Grosser lob küm̄et v̄l dem das sich ainer wert wem dz er sich
v̄l redt. Ex defendēdo plus q̄ excusando maior gloria p̄parat̄.

¶ In der schiffart warn wir schir ertruncken. In nauigando ci
to naufragiū fecimus. ¶ Nota gerundiū in dum exiens iungitur
freq̄nter cum his p̄positiōibz ad. ob. p̄pter. inter. z cum in z ante s̄
raro. Ego veni ob te vel p̄pter te redunendū. Inter nauigandū p̄

¶ Berūdi
um i dū
Berūdi
nm i do.
¶ In nauigando. Incapiendū hostem aū domandū. ¶ Gerundiū
aūt in do terminatū cum his p̄positiōibz sociat̄ de. ex. e. a. ab. cū. in
Un̄ Quintilianus de apte dicendo Licero siue amor siue amici
cia. v̄trūqz em̄ dictū ab. amando. Plinius posterior a scribendo

Solium XVII

vocaret. Item talia gerundia in do finietia absolute poni pnt sine
ppone vt hos accusando. illos occidendo tota ciuitate labefacta
¶ Des kunst wechelt vñ tag zu tag. Huius disciplina idies crescit
¶ Das vbel der menschē wechelt von tag zu tag. Dominū iniq̄
tas indies magis crescit. ¶ Sic nota indies idem ē q̄ quotidie. **Indies.**
sz pprie cum quodā incremēto. ideoq̄ plerūq̄ iungit cum pparati
uo. vt cum indies malū artus pmeret aut cū verbo incremētum
significante. vt Liuius crescēte indies multitudine. Nec etiā exē
pla proferre possemus p quotidie et p in singulos dies cum idem
significēt. vt Licero ad actiū quotidie vñ potius indies singulos
breuiiores litteras ad te mitto.

¶ Ich wil dich schier der tag ains sehē. Ego tepe diē videbo. **propediē**
Dinatus dī q̄. Ego videbo te vna diez.

¶ Wir wellē geen gegēdē vffgang der sunnē. Versus orientē pro
fici sci volumus. Similr dicere possumus versus occidentē pro
fici sci volumus. Non aut versus oriēs. Licet em̄ participia sub
stantiuata neutri generis sint vt accidēs. ptingēs. aīcedens. pte
quens. decens. pueniēs. pns. Excipiunt inde nōnulla q̄ alerius
generis sunt. vt oriens. occidēs. profluens pro flumine et pfluens
q̄ masculini generis sunt. Et pūnes pro terra q̄ non est insula qd̄
feminini generis ē. Itē istud participiū psonās substantiuatū fe
mini generis est et capit aliquoties pro littera cū vocali sonante. **psonās.**

¶ Macht nich gewisslich verstent was in den dingnē geschēhē
sey. Quid ea in re gestū sit peio certiorē me faciatis. Non aut dicē
dum est. Tertū faciatis. Ea em̄ oratio Tertiorē facere vt iam pro
lata est et nō aliter apud auctores vsitat.

¶ Ich hab gelitten ain schiffbruch. Naufragiū feci q̄ naufragiū
passus sum. Similr dicimus Iacturā feci q̄ iacturā passus sum
Similr lucrū feci. melius q̄ adquisiui lucrū Item vinā feci. me
lius q̄ vinā emisi. Item dicimus. Fugam feci pro eo q̄ fugauī et
nō pro eo q̄ fugi. Item timorē feci pro eo q̄ est terrui et non pro eo
¶ Der iunger ist nit gegen dē maister zu scherzē. Di. Lq̄ est timui.
scipulus cum magistro pparandus non ē. Ediuerso aut non dī.
Magister cum discipulo pparandus nō est quia minus ratio
bilis negatur q̄ maister.

D

- D**yn herr gibt mir essen vnd trinckē vnd klaid. *Verus meus mibi victū & amictum confert.*
- Birretū.** *Ain maister tregt billich ain birett. Magister digne birreto vtitur. Magister digne birreto regit. Venit enim birretū ab hoc nomine birrus quod olim significabat vestes privilegiorū ex quo daret birretū scribī p b z nō pp.*
- Stupz.** *Der hat mit ainer iunckfrawen gesunt. Dic virginē deflorauit. Hic stuprū ꝓmisit. Stuprū em̄ est cogitus lege vetitus q̄ cum virgine viduave aut pueris ꝓmittit.*
- Adulterium.** *Der hat gesunt mit ainer eefrawē. Ille adulteriū ꝓmisit. ꝓm̄ adulteriū cum nuptis ꝓmittit.*
- incestus in.** *Der hat mit ainer gewichtē person gesundet oder mit siner frū in. Hic incestū ꝓpetrauit. Est aut̄ incestus q̄ cum sanguine iunctis. aut cū sanctimonialibz peccamus.*
- Pelex.** *Der hat zu seiner eelichē frawē ain schlaff weib. Hic pelice vtitur. Hic cū pelice corpus suū miscet. Vocamus aut̄ pelicē q̄ corpus suū miscet cū eo qui vxorē habet.*
- Der hat ainē anhang. Ille ꝓcubinā habet. v̄ Hic ꝓcubina vtitur. vel Hic ꝓcubina voluptat̄.*
- Punctū.** *Die sunder werden in ainē augenblick gen hell faren. Peccatores in momēto ad inferos decidēt. Vel similr̄ dicere possumus In puncto peccatores ad inferos trudent. Est aut̄ punctū tps ad modū breue z quasi nō diuisibile Seneca inquit. Punctū est*
- D**yn verstantnus ist vngeleich der logica. *Quod viximus zc Ingeniū meū logice impar est.*
- I**ch bin der arbeit zu kranck. *Hic labori imparē me sentio.*
- I**ch hab vff mich genomē ain burd die mir zu schwer ist. *Ego parē esse sub ini onus viribz meis impar. Hic nota q̄ parē esse idem est q̄ sufficere alicui op̄i sine resistendo illi sine illud exeq̄ndo. Resistēdo hoc pacto. Punc infelix par nō est dolori. i. nō sufficit ad resistēdū dolori. Exeq̄ndo aut̄ sic. vt inq̄t Seneca. Ut statim tibi soluā q̄ debeo z quantū ad hanc epistolā paria faciamus.*
- B**edenckend wol die ding. *Animaduertatis illud. Eam rem ꝓpendo. ꝓsiderate. Hanc rem ꝓpendite. Eam rem expendite. Vñ ꝓpens Expēdo. dere est exacte ponderare atqz examinare. Expēdere fere eiusdē*

Solium XIX

est significationis. vt Tullius officioz. i. Que pteplantes expen
dere oportebit.

Der regen will yetz vallen. Pluuia impēdet. Silt dicere pos
sumus. Rubes impēdet. Silt mors impēdet oibz horis. Silt
graue piculū impēdet. Un impēdeo pprie est sup caput iam ca
surū pendere z qsi ad modū mināris ruinam.

Der hat mich bewegt zu schreybē. Is ad scribenduz me puo
cauit. Hic nota q puoco z lacesso aliqñ in bonā aliqñ in malaz
ptē accipiunt De mala notū ē De bona sō Licero ad brutū. Tu
is is amantissimis sū puocat. Et idē alibi. Tuis amātissimis
lis lacessisti. Est autē prouocare z lacessere tētare ad pugnā z ad

Ich bin gegenwärtig. Pns sum. Dicere etiā pos. Certatōz
sumus. pns sui. pns ero. Hic nota q pns iungit tā rei q fuit. q
erit qz que ē. Aliqñ pns idē est q subimus vt Pns mors illū occu
pauit. Itē pns idē ē q pntās vt excellēs. vt hic pdict. ē pnti igenio

Wir habē frue zeitige frucht gessen. Nos comedim. pcozes fru
ctus. Etiā possum. dicere pcoria poma. pcoria pira. Un nota pre
cor qian tpo excoctū. Appellam. itaqz pcozes vnas. pcozes ficos
Pecocia poma que añ p sicutū tps siue cito maturescūt. Dicimus
etiā p translationē. pcor ingenū qd añ etatē maturitatē psecutus
est Dicim. itaqz. Adolecens ille precocis ingenū.

Was zerbun sey weis ich nit. Quid faciendū sit.
Ich will nirdah der by mir sey. Vaud volo vt is meuz verset.
Barbare autē dicit. Nō volo. nō scio. haud scio.

Wer lerer habē mich vnder weystrū genert. Precepta vīa mē
te aluerūt meā. Hic nota q nutrire ad corp. refert. Alere ad mē
tem ea tamē vocabula aliqñ sibi cedunt. (gastis)

Ir habi mir das versagt. Id mihi negastis. Vel id mihi dene
gastis. Ir habi mir des gelaugent. Id inficiatus est. Nota nego z
inficioz in hoc dicit. qz inficioz est sba negare. Negare autē aliqñ
est in facto. Et ab inficioz descendit hoc nomē inficias qd nō hns
nisi actm plale qd qdē nomē iuctū cū eo is inidē ē q inficioz

Dein gab hab ich genem. Munera tua grate accepi. Et a mu
nus venit hoc diminutiū munusculū. Capis autē munus in tri
plici significatōe. Uno modo idē est q donū Altez on. Tercio
Dz

Impen
dere
puoco

Lacello
Pns

Pecor

Nutrire
Alere

Inficioz
Nego

Munu
sculū

Mun^o

officij dicimus. Ego suscepi nup oratoris munus.

Dun? ¶ Ein herz von saltzburg hat mich vff gebaltē. Dñs me? saltz
burgensis me moratus est.

¶ Ich bin gefallē vff einē schlipferigē weg. In via lubrica cecidi

¶ Der heel visch fiel mir vff d hand. Pise? lubrico? manu dicitur

¶ Der ist gefallen vff einē helen marmelstein. Hic in lubrico mar
more cecidit. ¶ Und lubricus appellamus qd tactui cecidit. Inde

lubricus p translationē adole?centiā vocam? lubricā in q veluti in glaciela
bimur. Anguillā oculos linguā lubricā appellamus.

¶ Der ritter was nas mit blut. Viles ille maduit sanguine.

¶ Das erdrich w3 nas mit blut. Terra sanguine maduit.

¶ Der ist fast nas m it wein. Ille vino mader.

¶ Angeleydigt ewer würdigkeit der hat vngedewet was ervor
tryen tagen gessen hat. Salua dignitate hic cibū triduanum euo

¶ Das ist gescheen nuzer oder besser. Illud videt (muit.
melius conducibilis. comodi? expedientius.

¶ Ich bin geborn zu wyen vff meinē vater peter eberhart. Ego
ortus wienne oriundus aūt petro eberhar. Sillr dicere possumus

oriundus Ortus sum saltzburge oriundus aūt nobili ex sanguie. ¶ Dic no
ta q cū de loco loquimur ortus dicim? nō oriundus vt qdā impe/
riti volūt. Cū aūt de psonis oriundus dicim?. Dicim? etiam Ille

eusebio pte oriundus est. Oriundus. i. natus v? nascēdus z h3 rege
re gtm vt in Boetio. Si remiscaris cui? patrie sis. oriundus ab

orioz venit. Nec catholicon:

¶ Der ist scheiner durch die tugēt vnd manigerley kunst. Hic? b3
Clarus turib3 z varijs scientijs illustris est aut clarus est. Dic nota q ea

Illustr? adiectiua z quedā illis synonyma venuste cū ablatino vstruunt.
¶ vt clarus p turib3. Illustr? optimis scientijs. Insignis pietate. Ex

Insign? imius eloquentia. Copiosus bonis artibus.

Copios? ¶ Ich han im das versprochen. Id ei promisi. Id ei pollicitus
sum. Interest tamen vt vult Tullius in de proprietate sermonū

Pollice? inter polliceri z pmittere. ¶ Pollicemur em vtro id est volūtarie
promittimus rogati.

or ¶ Ich bin vff gestanden in der morgen rot. Ego surrexi crepus/
culo. auroza. diluculo. prima luce.

Solium XX

In der ersten vinsten der nacht wird ich kōmen zu dir. In pri
mis tenebris te visitabo. ¶ Est tñ aīaduertendū q̄ lucet tenebris p
die z nocte accipe solemus. Differūt tamē prima luce z prima die **Luce**
Nam ibi intelligit prima ps diei auroza vicz. Sic aut prima dies **tenebris,**
ita prima tenebris z prima nocte dñt. Ibi de pte noctis loqm̄ur
Hic de nocte ipsa.

Ein grosser lew ligt in dem loch. Immanis quidā leo latet b
antro. hoc latibulo. Hac cauea. Interest tñ inter latebras z latibula
la. ¶ Latebre hoim dicunt p̄rie. Latibula p̄o ferarū. **Latebre**

Ich red frey. Cum libertate loquor. ¶ Unde libertas in loquē **latibula**
do accipit in bonum. ¶ Unde homines ingennū z liberi. libere lo **Libtas**
qui possunt.

So mir mein herz das wolt verhengē so wolt ich mich sel
ber rechen. Ipseid malū vlcisci vellem si dñs indulgeret.

Der strafheit ist nit nach ze geben. Sule indugendū nō est.
¶ Hic nota q̄ indulgentia p̄ venia nō accipit. vt multi accipiunt
q̄ venia sit remissio culpe. sed pro p̄cessiōe quadā z vt sic dicā p
tribulatione delicata. Unde tamē p̄trario venia pro indulgentia **Indul**
accipitur. vt Terentius. Da pater veniam. **gentia**

Ir habt mir nichts emphollen. Nihil mihi mandastis. ¶ Un
de mādare est cuius p̄sone aliquid gerēdū requēdūq̄ omittēre.
¶ Ir habt das mit mir gesafft. Illud me iussistis. ¶ Hic nota
q̄ iubere cum duobus accusatiuis construi potest alia verba im **mādare.**
peratiua non faciunt. Dicimus em̄. Magister ciuium p̄cepit
mibi illud. aut mandauit mihi illud. Aliquando etiam iubeo ca **Iubeo**
pitur pro hortari. vt ibi. Iubeo te canere.

¶ Interea notandū q̄ hec duo nomina iussa z imperata sola cō
structione differunt. ¶ Prīmū em̄ sp̄ iūgit cum exequor z perago. **Iussa**
¶ Secundum cōmuniter cum facio. Dicimus em̄ Imperata fa **impata**
cio. Iussa perago. Iussa exequor.

Dye feind sind vber all weer vnd. mēwr. Hostes munimenta
vniuersa superauerunt.

¶ Unde nota q̄ munimenta sunt monitiones castrorum ceteraz
q̄ rerum que contra insultum hostium sunt. ¶ Monumēta autē

dicimus sepulchra. status a titulos. cetera q̄ nos alicui rei preterite moent.

Mollis Der ist ein vnsteter mensch od̄ ein vnleidlicher mensch. oder ein weicher mensch. Hic ē hō moll. ¶ Hic nota q̄ mollis q̄ ad hoies referē in vituperiū ē significat em̄ in p̄stantē z̄ non fortē

Der ist gar ein zarter mensch im thut gar ein lechts wee. Hic ē homo ad modū sensibilis.

morat Ich weys dz̄ er sitig ist. Noni illū esse moratū. ¶ Unde moratus dicit qui moribus bonis est predictus.

Man hat radt od̄ schlech radt w̄z̄ in dēdingen zethun sey. In his q̄d agendū sit p̄ciliū est vl̄ p̄siliū agit. ¶ Hic nota q̄ inter p̄ciliū z̄ p̄siliū hoc interest. P̄ciliū ē p̄uētus p̄uocat p̄ excogitando p̄silio. P̄siliū ar̄ ē in h̄silio rōis d̄ aliq̄ re ad p̄sequēdū aliq̄nid.

p̄ciliū Der neyd volget der tugēt nach. Virtutis comes inuidia est. ¶ **p̄siliū** Das heyl volget den sūtē nach. Salus bonis moribz̄ comitat

Comes
Edo

¶ Hic nota q̄ comes dz̄ q̄ aliū tanq̄ ducem sequitur. Ich wil esse. Ego volo esse. Nō autē ego edere volo. ¶ Nā edo si gnificās māducare h̄z̄ esse in infinitiō nō edere. Significās autē fingere vel cōponere h̄z̄ edere z̄ nō esse. Un̄ dicere possum? Esse oportet, vt viuamus non viuere vt edamus.

Bellum
Preluz

In dē streit sind vil ketzer erschlagē worden. Hoc in bello plurimi heretici occisi sūt. Interest h̄r̄ inter bellū z̄ p̄liū. Un̄ in p̄s. dz̄ Qui docet manus meas ad p̄liū z̄ digitos meos ad bellū. Un̄ de bellū est vel ip̄a pugna vel totū t̄ps̄ quo militia sumus. P̄liū autē ip̄m armoz̄ certamen. Et a bellū venit bello as are. z̄ debello as are. A p̄liū autē p̄lioz̄ aris. Sed pugna z̄ certamē etiaz̄ ci/tra arma fiunt. Aliquando etiam nudis verbis.

ventalū Das kind macht dem krancken ein windt. oder weet dē krancken zu. Puer egro ventulum facit. ¶ Est autē ventulum diminutiuum a ventus.

Was wir vor vnderwegen gelassen haben das rihten wir auf Expediamus quod reliquum est. Similiter dicere possumus. Quod in lectione preterita reliquū fuit in presentiaz̄ explanabo. ¶ Quamur autē nō inornate reliquū pro relictū.

Solium XXI

- ¶ An der statigen vil todten bain. Hoc loco multe mortuorum reliquie continentur.
- ¶ Die stat ist also zerbrochen vnd zerstoert das nichtz mer da ist nur was von den mauren vnd turnen vberbelibet ist. Adeo ciuitas illa destructa est vt soli muroz reliquie ibi supsint. ¶ Hic nota q reliquie generale nomē est. Quicqd em relicū est potiorib; partib; Reliquiebus ablatis reliquias appellare possumus.
- ¶ Eeman den zu der frag oder zu der marter; surf veriach er was er thon het. Piusq; is ad tormēta ductus erat scelera oia p̄fitebatur. Possumus etiā dicere. Ad questioes. Ad cordas.
- ¶ Den hat man an dem saul fast gemartert. Iste malefactor corda discruciatu est.
- ¶ Das hater bedachtlich thon. Hoc iste fecit p̄siderate.
- ¶ Das hat er thon vnbedachtlich. Id fecit incōsiderate. Inopināte. In sperate.
- ¶ Die iunckfraw hat ain gelbs har. Virgo illa flauis tegit̄ crinibus. ¶ Est aut̄ flauū qd̄ colorē habet ad modū mature messis.
- ¶ Ich thert als hoz ich sin nicht. Simulabā me nō audire. Ego flauū. illud obaudiui. ¶ Est aut̄ obaudire simulare se nō audire.
- ¶ Ich mag das on scham nit bozē. Sine rubore aut̄ sine verecū obaudif dia illud audire non possum.
- ¶ Der list tag vnd nacht. Ille dies noctesq; legit.
- ¶ Das ligt mir tag vnd nacht in dem gemut. Illud dies noctesq; animū sollicitat vl̄ animū inquietat. Pectus p̄mit.
- ¶ Ir sult in den dingē nit saunig syn. His in reb; desiderare nolite. Pigritari nolite. Quiescere fugite. Torpere definite.
- ¶ Der tracht fast nach grossen eren. Ille ad magnos aspirat honores. vl̄ Ille ad magnos anhelat honores.
- ¶ Ich main ich hab dz kurtz vnd genugsamlich gesagt. Breviter simul z abunde illud me dixisse puro.
- ¶ Hozt ain vngehorts ding. Rem inauditā accipite. ¶ Accipere Accipio pro audire venuste proferimus.
- ¶ Des ich nicht gedacht het kam mir. Inopinata mibi res euenit vel accidit.
- ¶ Der ist nebender gestandē dan ich. Hic me p̄pius stetit. ¶ Non

añt dicatis proprius. q̄ sicut inter est inter spe 7 pp̄dicta inter est in
propius 7 proprius.

Begeuf das gertlin oder netz. Humecta ortulū. ortulū riga
Als ich dz hort. Qd vt audiui. quod accepi. q̄dod simul vt sen
si. Quod postq̄ intellexi. Lmas reiecit

Der kranck hat den geest fur geworffen. Eger ille ex ore spu
Auf des mund fliessen wort suesser dan das boenig. Huius
ore sermo melle dulcior profluit.

Du rumeft dich dines richrums. Diuitias iactas. ostentas.
locupletes copias.

Exora Den magman vber bitten. Ille exorabilis est.
bilis Den magman nit vber bitten. Iste est inexorabilis.
inexora Unde exorabilis est q̄ facili oratione aut prece vincit.
bilis Inexorabilis qui talis non est.

Rigidū Der ist ein gerechter richter. Hic est iustus iudex. Hic est rigidus
iudex. hic est seuerus. Hic nota q̄ rigidū appellamus qd̄ non ē
flexibile. vt habet in sequentia q̄ canit de sc̄to sp̄i vbi dicit. Flecte
qd̄ est rigidū. Ite seuerus laudis nomē est. Est em̄ seuerus qui
veritatem sequitur.

Ich frew mich dynes geluckes. Tua fortuna gaudeo. Ses
cundis tuis successibus leto. Et contra dz. Valis tuis doleo.
Tuis piculis lugeo. indignis tuis euentibz iocundoz
Der heylig geyst hat erleuchtet myn gemut. Spiritus sanctus
mentem meam illustrauit.

Mein gemut ist erleuchtet durch den glauben. Mens mea
fide illustrata est.

Der hat kostlich geredt. Ille apposite dixit. Ille festiue locutus
est. Ille ornata verba edidit.

Der ist von natur vernufftig. Hic natura industrius est. Si/
militer dicere possumus. hic natura liberalis est. hic natura doci
lis est. hic natura castus est. hic natura iniquus ē. 7 ita de similibz.

afficioz Mein gemut ist bewegt mit freud. An̄ me gaudio afficit. s̄lt
dicere possū dolore afficit. cura aff. cit. letici afficit. Nā afficere
Ich frew mich dz ir erlāgt habro y mey (tā in bono q̄i malo
sterich affit. Gratulor vos m̄gratū p̄secutū eē. S̄lt dicim⁹ Gratu

Solium XXII

loz mihi. Gratulor vobis. Un̄ gratulari ē p̄bo testari z gaude for
tūa. ac felicitate aut tua aut alteri. v̄tere postulat d̄m̄ ex̄plū v̄l s̄b
intellectū. v̄t gr̄tuloz tibi ob p̄rurā adeptā. Gratulor mihi in eaq̄ si
gnificatōe accipit̄ gr̄toz. s̄ poeticū hystoricūq̄z. Et i poet̄z hysto
rijs accipiat̄ al̄q̄n̄ gr̄tuloz p̄ eo qd̄ ē ḡfas agere. s̄ t̄m̄ d̄ijs immortali
Die wādt hat (bus. J̄tē gr̄ficari p̄p̄ie idē ē qd̄ b̄n̄ficia p̄ferre.
Dz erdtrich ist klufftig (ein klufft od̄ ist offē. P̄aries illa biat.
es wer not eis regēs. Terra biat pluuia iā opus esset.
Der hat mich gestochē mit ei seh wert. Hic me gladio fixit. Ho
lo at̄ apl̄ dicat̄. Ille me finxit gladio. qz plimū iter est iter figere z
Der vat̄ seh (figere. Un̄ fingere ē excogitare. Figere at̄ p̄fode.
gern dz mā sein son zug. Lupit̄ p̄z filiū suū erudiri. īstitui. emēda
tū iri. Holo vos dicere. P̄z libeter videret q̄ filiū suū traheret
Er ist gyttig er gibt nichts v̄mb fust. Auar̄ ē nihil grat̄ expen
dit. Auar̄ ē nihil libalr̄ dat. Hō at̄ dicēdū ē. J̄tē auar̄ ē nihil dat
Der hat mich p̄klagt (p̄ sine. Nec dicat̄. J̄tē v̄lt oīa h̄e p̄ sine.
Bee nit v̄ber dz zyl. Hec J̄tē me accusauit. Hō dicat̄ excusauit.
Bring mir die kugel. Afferas mihi globum (tam nō accedas.
Hō globā. q̄. Et a glob̄ venit diminutiū globulus.
Der ist mir schuldig zehē pfunt. Hic mihi decē libras obligat̄.
Hō at̄ dicēdū ē. J̄tē ē mihi tenēs decē libras. Nec dicere debem̄
Hic obligat̄ mihi. x talēta. qz talentū pl̄ ē q̄ libra.
Ich wil keiner vn̄nūfft nach gebē. Sive temeritati cedere volo
Sillr̄ dicere possū. Iracūdie tue cedā. Iracūdie tue nō p̄traibo
Der redt clarlich dig. Is loq̄t̄ p̄la. Vehemētie tue nō opponā.
Dz ist euch zu eer. Id vob̄ honori ē. Id vob̄ (ne clare apte zē
Der wyf weyß kunfftige ding decori ē. Id vob̄ ornamento est
Sapiēs ille futuroz p̄sci est. hic sapiēs futuroz p̄scientiā habz.
Das ding nutzen wir in der gemein. Hac re v̄rimur cōiter.
Die frau ist gemein. Ea mulier cōis ē. Ea mlr̄ publica est.
Das haben wir v̄standen v̄f dynē worten. Id tuis verbis in
telliximus. Tuis orationibus. Tuo sermone.
Das geschah v̄ff das letz. Id denū siebat. Id tandem siebat
Id postremo siebat. (medicat̄.
Der wund artzt artzet mich. Chirurgicus ille me medicat̄. vel

gratula
ri

Gratifi
cari

Finger
Figere.

Globus
globul?

Henricus adulterio suspectus est.

Die wort sind verdacht mit schmaichung. Verba illa adula-
toire suspecta sunt. Sicut dicimus Iste suspectus est furto. homicidio. prodicio. inuidia. z similibus.

Das spricht Plato. an vil steten. Id plato pluribus locis prohibet
dicit. testat. probat. ostendit. demonstrat.

Die habē ain erbers ding thon. Hi rem honestā fecerūt.

Die habē ain vnerbers ding thon. Isti fecerūt rem inonestā.

honestū ¶ Unde honestū dicimus qd laude vel honore dignū est. ¶ In
**Inbo-
nestum.** honestū quod vituperandū est.

Ich wil mit nichte die burd vff mich nemē. Nullo pacto hoc
onus subibo. vñ nullo mō. nulla rōe. neutiqz nequaqz handquaqz

Der man sol stercker syn den das wyb. Vir muliere valentior
aut validior esse debet. ¶ Unde valens z validus ad corpus solū
refert z nō ad animū.

**Valens
Validus.**

Ich hor das erst. Nunc id primū audio. sentio.

Ich wil dz werck diner erfindnū zerbrechē. Machinā tuoz
argumētoz aut tuaz rationū destruā. i. corrupā

machina.

¶ Hora machina est quicqd ad oppugnandū struit.

Der leb als ain vnuernunfftige tier. Hic bestie instar viuūt.

Instar.

¶ Utimur aut ornate instar pro similitudine.

**Detert?
Peius**

Die wyn sind gut aber der ist der seh wecher. Ea vina bona sūt
sz hoc illud veterius est. Non aut dicere debemus peius ē. qz det-
erius qd est bonū esse potest. Peius aut nō est nisi malū.

Das ist vff drien dingen. Hoc partibus tribus vel rebus tribus vel mē-
bris tribus consistit. existit. extat. z stat zponit.

Das soltroich billich bewegen. Id merito te hortaretur. ad
hortaretur. exhortaretur.

Das ist nach minē willen geschehē. Id ex animi mei sententia ef-
fectū est. vñ ex mea sententia ex meo voto. ex mea voluntate.

Der ist mit searpffen wortē an mich kōmen. Is verbis mor-
tibus me uenit. Amaris ille me verbis allocutus est.

Ich wil vff mich zu betrubē. Tribulare me desinite. Uexare an-
imū meū cessate. Occupare me quiescite.

Wir wellen gern vwers willen seyn. Votis vestris prom pre

Solium XXIII

adquiescere volumus. Libenter vobis parebimus. Animo libenti desiderijs vestris obtemperabimus.

Ob der recht gethan hab versteet ir selbst wol. Ipsi intelligit iste an bisfecerit. Admodum ornatum est ut ipse pro ego aut pro tu. et ipsi pro nos et pro vos addito met.

Ipsi
Ipsi

Ich bin selb vierd gangen. Ego ambulavi quartus. Alii dicunt Ego ambulavi metquartus. sed illud non placet mihi. Dicimus enim hoc fuit octavus in arca. et non dicimus. mer octavus est.

Die frau seugt das kindt. Mulier lactat infantem.

lactaro
lactere,

Das kind saugt die brust. Infans ille lactet. Und lactere est lac sugendo accipe. Lactare autem est lac prebere.

Wir habē gespilt in dē brett. Alea lusimus. Silli modo dicere possumus. Scaco lusimus. sili Troco lusimus. Interest autem inter iocari et ludere. Ludimus rebus et instrumentis. Jocamur verbis. Dicimus Ille adiocat mihi. quod vulgo sonat. Der redt mit mir schipflich.

ludere
Jocari

Ein bofes ding ist heimlich entsprungē. Valis aliq̄ subortū est. Est autem subortū idem quod latenter ortū.

subortū

Das ist offenbar allen. Id oibz claret. Oibz innotescit. Id oibz Ich bin in rue. In quiete sum. (bus palam est)

Tranquillitatem fruor. Ortum attigi.

Der ist vnkünend gutter sirtē. Bonoz mox is ignarus. Eosillu dicimus. Dialectice ignarus. Grammaticice ignarus. Bonaz artū ignarus.

Das kumpt von vfwendig. Illud ab extra venit.

Das kumpt vō inwendig. Istud ab intra procedit.

Tristis.

Der hat ein ernstbafft geber od gesiht. Ille tristis est. Ille vultus hz tristis. Dicitur nota quod tristis non idem est quod dolorosus. Nam quietus tristis esse potest quare non bene vivimus tristis pro doloroso.

Wir habē gewalt dich zerschlagē. Recedere habemus potestatem. facultatem. auctoritatem.

Wir entphandē die feindt in der nahē ligē. Perceptimus hostes in vicino delitescere. Est autem delitescere figure composita a prepositione de et latescere.

delitescere

Treybrvff dē gemut dy gedēckē. A mente via cogitatos abigit.

Der treybt von im die feindt. Ille se hostes abigit. Dicimus nam. Abige captas ab ortis.

E

Da hab ich zewege bracht vil kunst. Dulca sciam h acquiui.
 vlnka se azh lucrat sum. (par. discordas. deliratis)

Gr misbelet vo mein esynn. A sententia mea dissentitis. discre/
 Boder almechtig ist aller dingende. De oipg. es oim rerz h/
 nis e. Nim rerz finis credif. Dic nota q finis altqn capit pter

Finis

mino seu desirone alicui rei. vt cu dicim hui lectois finis e. hui/
 libeli finis e. Alio finis ide eq ca pter qua aliqd fit. Ita ds e fi/
 nis oiz rez rcta rde pparaz. Ipe ei e finis finalissi. ad qua nob
 sumope abeladu e. qz eo adepro nihil e qd ampl d fidare possu.

Decst vob q scribēda mecu putant. q coi smoe r qridiano qui
 pauc stitui dz pducere. postea fortasse logiores copiosiores q se
 tentias qd plib op est vob copona. Eaq nūc sat sint q vos vt
 velle. Dū ad altiora ingenū vestris efficeret promptū

¶ Explicit liber primus

¶ Incipit tabula.

Acrius	.xliij.	Assit	xxv	Consiliū	eo.
Actor.	xxvij.	Attramentū.	xxvij.	Lomes	xxvj
Acta	.xliij.	Aucroz	xxvij	Lōfidentia	xxvj
Adolefcens.	xxvij	Benivolētia	xxvij	Logitare	xxvj
Admodū.	eo.	Benivolus	eo.	Consulo	xxvij
Adamare	.xx.	Beneficiuz	xxvij.	Lōcterraneus	xxvij
Aliq̄dū	xxvj.	Bellare	xxvij	Lopia. pie	xxvij
Amicicia	xxvij.	Bellum	eo.	Lontentio	xxvj
Amator	eo.	Belua	xxvj	Lopiosus	xxvj.
Amasius	eadem	Bestia	eo.	Lōsulto	.xl.
Amores	.xx.	Binies	xxvij	Lognatus	.xliij
Amor. are.	eadē	Calamitas	.xliij.	Lunabulū	xxvij
Amicus	.xliij	Carcer. ceres	.xxvj.	Luriosus	xxvij.
Antefero	xxvij.	Carta	xxvij	Lura	eo.
Antepono	eadē.	Charitas	.xliij.	Lupiens	.xxvj
Anima	xxvj.	Cerealia	eo.	Lupidus	eo.
Arma.	xxvij.	Certioz	xxvij	Lum	xxvij.
Armiger	eo.	Line	eo.	Lrebio	.xl.
Arx	xxvij.	Litra	xxvij	Lriminoz	.xl.

Folium XXIII

Deus	xx	Gloriosus	xxij	Longinquitas	xxvij
Debellare	xxiij	Gloria	eo.	Loqui	xxij
Desperatio	xxv.	Gratificari	xxvij	Maiores	xxxi
Diuus	xxv	Hactenus	xxvij	Magnope	eo.
Dissimulare	xxvij	Hostis	xxv	Magnope	eo.
Diligere	xxxi	Honestū	xxij.	Machina	xxxi.
Diligentia	xxij	Hō moratus.	xxiij	Machia	xxvi.
Diu dum	xxij	Hucusq;	xxvij	Mancipiū	xxvij
Duco	xxij.	Humile	xi	Magnificū	xi.
Eloq;	xxvij.	Importuni	xxij	Mentis	xxij.
Eousq; E	xi.	Inferi	xxvi	Compos	eo.
Epistola	xxvij.	Inexorabile	eo.	Heretriceus	xxxi.
Equidem.	xxvij.	Iuuenescit	xxvij	Virifice	xxij
Euum	xxv.	Infans	xxvij	Vinime	xxv
Excogitare	xxv.	Inseruire	xxij	Disulfacio	xxij
Echorere	xxij	Ingratus	xxij.	Doltis	xxij.
Eximius	xi.	Insensus	xxij.	Dolestum	xxv
Exorabile	xxvi.	Infelus	xxvi.	Doneo	xxvij
Facio	xxv	Innūerabil.	xxiij.	Dumis	xxvi
Familiaritas	xxvij	Innumerus	eo.	Ducro	xxij
Fatum cas	xxv	Inimicus	xxv.	Durus	xxij.
Fama	xxv.	Jocundū	eo.	Natura	xi.
Facinus	xxix.	Iste. In	xxvi	Necessitudo	xxvij
Facies	xi	Illustris	xxix	Nemo	xi
Fera	xxvi.	Indolens	xi	Non	eo.
Ferax	xxij	Insignis	xi	Negociū	xxij
Fertile	eodes	Incumbo	xxij.	Nimirū	xxvij.
Felix	xxix	Labefacio	xxv	Nobilis	xxij
Fiducia	xxv.	Lactens	xxvij	Nouercari	xxix
Fore	xxv.	Laus	xxij	Nomen	xi
Funus	xxij	Licet	xxij	Nondum	xxvij
Frequens	xxxi.	Lis	xxvi	Rupcie	xxxi
Fruor	xxvij.	Literalie	xxvi	Rumen	xxv
Fragile	xxxi	Lōganinus	xxij		
Gemma	xi				

Honne.	xlj.	Prudentia	xxxix	Simultas	codē
Hunquid.	codem	Præstabilis	eo.	Simulta	codēz
Huicūm	.xliij	Præcor	xl	Si.	xxxvij.
Obseruare.	xxvij	Præconium	xxxij.	Singularis	xl.
Odiosus	xxvi.	Præfens.	.xl.	Solicitus	xxxi
Officium.	xxxiij	Prænu	codē.	Socius	xlj.
Oppugnare	xxxi.	Præuidere	eo	Sodalis	codēz.
Opera opus.	xlj	Præditus	.xli	Superi.	xxvi
Ositare	.xxxi	Quantūlibet	xxvij	Suppliciu	xxxij.
Ocium	xxxiij.	Quāprimū	xx	Supbus.	xlj
Paries	xxxiij	Quomprimū	.eo.	Supbia	eo.
Patres	xxxi.	Quāuis.	xxxiij	Spes	xxv
Patria	xxxiij.	Quamq̄	codem	Studiosus	xxxiij
Persona	xl	Quadries	xxxiij	Stragēdare	xxv
Persuasū	xxxi.	Quia	codem	Strages	codēz
Perpeti	xxxv	Qui	xl.	Studiū	xlj.
Perditū ho ^{es}	xl.	Quiesco	.xliij.	Tabellari ^o	xxxvij.
Persequi.	xxvi.	Quo	xlj	Tandē.	xxv.
Paperam	eo.	Quominus	xxvij	Tameisi	xxxiij.
Per. pfidus.	cod.	Reliquū	xxx	Terra terre	xxxij
Perperuū	xxxvij	Reliquie	xxxij.	Temere.	xxxvij
Pellicū	.xl.	Relatio postponere	xxxij	Temerarius.	eo.
Penuriā	xlj	antecedens	xxxij	Tristis	xxv
Pena	xxxiij	Rumor	xxv	Tempus	xxv.
Pius homo	xxxi	Respublica	xxxi	Trinices	xxxvij
Potestas	xxxiij.	Res ppria.	xxxiij.	Venercus	.xxxi.
Potentia	codem	Sacerdos	xxv.	Vita	xxv.
Pompa	xlj.	Sat.	xxxiij.	Victor.	xxxij
Puer.	xxxiij	Satago	xxxiij.	Viscera	xxxiij.
Propinatio	xxv.	Senesco	xxxiij	Vbi Utor	xxxiij.
Propiciari	codē	Seniores	xxxi.	Vt.	xxxi
Propriū.	xxxiij.	Sapientia	xxxix	Vulcus.	xl
Privare	xxxiij.	Sedulo	.xl.	Vitupero	xlj
Prælium	xxxiij	Simulare	xxxiij	Volumē	xlj.
Prosper	xxxix	Simulare	codē	Finistabile	

Folium XXV

Noniam eorundem vo

cabuloꝝ frequens et inornata iteratio apud le-
dere solet audientiu. vt Tulli⁹ pbibere videtur
Et ne hoc ipm vos teneat pueroꝝ et imperitoꝝ
viciu. Ego sup quasda sententias que familiares

vsitatoꝝq; mihi vise sūt. synonyma quedā vobis conscribere me
cū decreui que licet lris inter se et aliqñ constructione distent. Ean-
dem tñ fere sententiā vendicare sibi videbunt que et vobis vt pu-
to et in quotidiano sermone et in eplis scribēdis plimū pducunt.
Si quid aut in his positurus sū hoc quod vobis qui adhuc grā-
maticā nō vt sat est accepistis difficile intellexero. Ego vt vocabu-
loꝝ pstructionūq; potestate atq; explanationē aliqñ adūciā cura-
bo. Vos em̄ qui sedulo grāmaticē studetis cupe eiusdē finē cōse-
cutū iri qui indebite recteq; dicēdo psistit. Eā em̄ ob rē arti stude-
mus grāmaticē. vt ea que intra nos picipim⁹ vel loquēdo vlscribē-
do recte palam faciamus. Et primo sup ea quib; diuinū auxiliū
imploꝝare possumus.

¶ Hoc verlibe vns sein hilff vñ gnad. De⁹ oipotēs grām suā nos
bis impedere dignet. de⁹ nob sit adiutorio. Pz oꝝ res nī as secū
det. In negocijs icept⁹ assit nob altissim⁹. altissim⁹ vosānuat nris
De⁹ rōes nras gubnet. De⁹ clementissim⁹ desiderijs nris faueat.
De⁹ i adiutoriu nrm intēdat. ppit⁹. Deus negocia nra fortiter feli-
citer. De⁹ res nras sustineat. De⁹ reb; nris finē felicē pcedat. orna-
tius dī. De⁹ sit nob adiutorio. q; de⁹ det nob adiutoriu. nā ponere
duos dīos in pstructione adq̄sitiva ornatū eē puto. Dicim⁹ ei. Id
mihi est saluti. Tibi hoc ē piculo. Ego tibi sū impedimēto. h erit
tibi i gminie. Res ista vob ē decori. Sū viuere nob ē honori. et tñ
dicimus. In negotijs inceptis assit nobis altissimus.

Assit

¶ Accipimus assit vt tñ valet sicut adiutorio sit. Et i hmoi signi-
ficatōne eo sic vrimur. Ego tibi oibus in reb; affui sp. Te oratus
velim vt hodie mihi assis. Jre dicimus. Scripsit assit nob grā-
tia. et scribit p duplex s; modernoz moꝝe s; orthogranātiq̄ssimi
pingunt illud per d hoc modo ad sit legunt nihilominus assit.

E3

47 XXXIII
 Afferit em̄ omnē ppositā dictionē scribi debere in cōmutat̄ cara
 cteribz. Precipiūt itaq; scribi ad sum nō assū. inlustris z non illu/
 stris. inligat z nō illigat. inmania nō immania. inluxit nō illuxit.
 Sed pceptū illud indices magis abolefcit. Deys ea rōne dicit̄
 q; cūcta videt z poete his terminis deus atq; diu? indifferenter vtū
 tur. Nos aut̄ deos pperuos eē dicim?. Diuos aut̄ ex hoibz crea/
 tos. Putabāt em̄ gentiles q; nōnulli hoies ppter suaz p̄tutz ex
 cellentiā p̄ mortē inter deos collocarent. q̄s tūc diuos appellabāt
 Ich hoff in got. In solo deo p̄fido. in deo spes tota mea repōsi
 ta est. Solus em̄ deus est in q̄ fiducia habeo maximā. Spero de
 um adiutorē. id certū mibi p̄cipio in euū nūq; altissimū medere/
 licuz. ¶ Interest inter fiducia z p̄fidentia. Fiducia in bono est.
 Confidentia in malo. Dicim? em̄. Ille in p̄claris suis virtutibz fi/
 ducia habet plurimā. Iste p̄ditissim? in suis fallacijs p̄fidentiaz
 habet nimia. Cōfundit nōnunq; ista d̄ntia. ¶ Euū est etas p̄p̄
 tua cui neq; inittū neq; extremū noscīt. Antiquissimi dicebant ab
 euo euitas euiternus. ¶ Interest inter euū z tps vt quidā volunt.
 Euū tm̄ stabile dicūt z infinitū. Tps p̄o mutabile atq; finitū.

Fiducia
p̄fidentia

Euū
euitas

Euitnū
Tēpus

p̄pitiari

Als ich i dich hoff alinechtiger got also ver las mich nit. Ut i
 te deus clemētissime p̄fido ita me nunq; d̄reliq; s. Fac mecū ops
 deus vt sicut in te p̄fido tua iugiter p̄tione defendas. Sic spes
 sūma in te mea o de? repōsita est ita mibi p̄pitiare. Adiuua me d̄s
 qm̄ in te spero p̄stanter. ¶ P̄pitiari idē est qd̄ misereri. Et p̄pici
 atio. i. misericōdia. Spes vocata est q; sit pes p̄grediendi. Dicit̄ autē
 spes q̄i pes. z ecōtrario d̄r desperatio q̄i ibi desit spes. Itaq; q; spe
 rat nō q̄escit sed p̄git longius. qui p̄o d̄perat stat ne lōg? p̄gredit̄
 So got hilf. oder so got wil so wil ich mein lebē anderf schi
 cken. Deo annuēte alt̄ post hac vitā meā instituum: Diuino mibi
 succurrente auxiliō aliud deinceps vite gen? cōplectar. aliā dein/
 ceps vite formā induā. Fatīs annuentibz vitā hāc inhumanam
 abijciā aliāq; sectabor diuino mibi subueniēte numine. Dores
 veteres alt̄issimo volente mutare mecū statuo. Vita in duplici si
 gnificatōne inuenit̄. significat em̄ aiām ea q; ipa vim atq; vigorez
 teneat nascendi atq; crescendi. Itaq; hoīem mortuū vita defūctū
 dicimus. Significat etiā mores z habitus hoīs z ita accipimus

Folium XXVI

Aliam deinceps formā induam satis annuentib. Terentius in
 adelp. Deniq; in picere tanq; in speculū vitas oim iubeo atq; ex
 alijs sumere exemplū ibi Itē dicimus. huius vitā laudo. Regi no- Fumen.
 stri vitā probo Itē dicim. Illud in vitasparz legit. ¶ Fumen si
 gnificat nutū dei. vt ait Pūstia. Sed mihi visum est poti⁹ signifi-
 care imperiū siue prātē dei. Eū dicim. Aliam deinceps vite for-
 mam induā satis annuentib. loquimur more gentiliū. Pōvt no-
 stra sit sentētia qualis illoz fuit. sed eoz verbis aliud nos senten-
 tie pondus imponim⁹. Hos em̄ p fatū diuinā pstitutiōem intelli-
 gimus. i. quicqd deus fieri statuit. Ipsi at p fatū sentiebāt qdqd
 dij essent effari itaq; dicebant fatū esse quicqd futurū iu piter fan-
 do prediceret. Preterea aiebant fata eē inutabilia. Dicit em̄ Vir-
 gil. in. ij. Geoz. Felix qui potuit rerū cognoscere causas. Atq; me-
 tus oīs z inexorabile fatū. Subicit pedib; Duidi⁹ de tristibus:
 Ratio fatū vincere nulla potest Seneca de solatiōe ad Paulinū
 Immutare fata nō possum⁹ stant dura z inexorabilia. Itē a fatuz
 descendit hic z hec fatalis z le. Dicimus em̄ Princeps iste morte
 fatalem obiit.

Ich wil priester werden ist es mir geschaffen oder wil es gott
 Sacerdotij cōplectar munus si desup datū erit. Ad sacerdotij p-
 pediem dignitatē aspirabo si fata pcedent. Altissimo fauente sa-
 cerdotij officij q; primū subibo. Prespiterij sectabor statum si se-
 fata inexorabilia prebebūt. ¶ Munus in triplici inuenit significatōe. Mun⁹
 ¶ Primo significat donū itaq; dicim⁹. Lues suo princi-
 pi munera preciosa ptulerūt. Item Ego te peto vt mun⁹ hoc gras-
 te suscipias. In edimnitiū muniūculū. Secūdo significat
 onus. Tercio officij vt in tali orōne. Ego tūc oratoris munus
 gessi. qd tūc valet. Oratoris officij fungebar Dicunt munera ob-
 sequia que paupes diuitib; loco munez solunt. ¶ Sacerdos. i.
 scūs vel sacratus z nō vir dicitur sacerdos solū verū etiā mulieres
 vt sancte etiā merent dicitur sacerdotes. Dicim⁹ Et erat virgo illa sū-
 ma sacerdos in hoc cenobio. Et a sacerdos venit sacerdotium
 Exorabile est quod orōne facile vinci potest. ¶ Inexorabile ē qd
 oratōne aut prece vinci non pōt. Dicim⁹ em̄. Is se nobis exorabi-
 lem prebuit. Itē dicimus. Te igitur petim⁹ humilime vt hacin.

nobis te exorabilem prebeas.

infestus
Superi
Inferi
Sot der almechtig hat mich erledigt vñ dē gewalt miner feind
Deus immortalis e manibz inimicoy meoy me liberauit. Deus fe
cit vt oim inimicoy meoy machinas despicerē. Deus ops clemē
ter effecit quo min⁹ infestoy meoy cōplicitas ptra me inalescet Et
infestus ta. cii. vulgariter grem. Ab aduerfantū meoy iniquitate al
tissim⁹ me saluauit. Eā a supis obtinui grām vt inimicoy nemo
me expugnare possit. Deus ab impetu inimicoy meoy secuz me
effecit. Deus fecit me hostiū incurfus formidare. ¶ Eū dicimus

Eā a supis obtinui grāz. Per supos intelligim⁹ factos z electos
dei aut etiā ipm deū Silt p inferos intelligim⁹ demones z eos q̄
inferna incolūt. p̄terea d̄r in simbolo fidei Athanasij. Descendit
ad inferos tercia die resurrexit a mortuis. i. descendit ad eos q̄ i in
ferno habitāt. ¶ Est p̄terea cōsiderandū q̄ gētilitas pluralitates
posuit deoy z demonū quos supos inferosq̄ appellabāt. vñ Qui
dus meth amorphoseos. Aspiciūt oculis supi mortalia iustis.
Nos p̄o mutatis significatis gentiliū dictis vocabulis p̄ verita
te z n̄o vtimur arbitrio. Sūt itaq̄ xp̄iani q̄ deos sibi suffragari
petunt nec ita est loq̄ falsū z erratū si electos dei significare volūt.
nā natura vt ait Boeti⁹ de sola. phie. Unus tm̄ deus est p̄tic pa
tine aut nō repugnat plures esse deos.

Clemēs
Carcer
Ich bit dich almechtiger got dz du mich vñ der gefencknyß er
ledigt. Te misericōiartū patrē obsecro vte carcere mecripias. Eya
fac pater clemētissime vt cōpedes discutiant mei. O deus digna
re mea vinculis maximis absoluere. ¶ Clemēs z misericors deus
dicitur ab eo q̄ luat. i. p̄tegat z tueat. Carcer est in quo custodiūt
noxi dicitur q̄ eo hoies includant z est singulari numeri. ¶ Car
ceres aut pluralis tm̄ locū significat vñ caballi ad currendū emit
tunt. z ita vtū Virgil. eo primo Georgic. Ex q̄ claret dici debere.
Teneor carcere. Non aut Teneor carceribz. z minus artificiose
dicit Iste iacuit in carceribz.

¶ De his quibz amicitia z ea que circa amicitia
versantur explicare possumus.

3 Du bist ein anseher vnser freuntschafft darumb bin ich dir
geneigt. Tu nostre amicitie auctor es eā ob rem plurimū tibi asq̄

Solium XXVII

ficior. Quod nostre mutue beniuolentie extas origo ideo totum me tibi
 accommodo. Tuis me votis libenter subiecto quem necesse est necessitudo
 dinis noui inuentore. Merito tuo me a te coapro cum tu quidem ille
 sis qui primum familiaritatem nostram struere statuisti. Amicitia enim
 tus quae alteri bene uolumus sui gratia. Inde uenit amicus non me uirtutis.
 Sed amator proprie turpitudinis est uocabulum. Dicimus enim Intem
 peras iste uini amator est. Amasus est quod ad turpes amores proprie
 Ita etiam amasia. Et his duobus ultimis uocabulis in malo utimur
 Necessitudo in praedicta oratione per intima amicitia accipitur. Nam ne
 cessarium meum appello amicum sine me quod unum posse non puto et eo quod
 mihi orationibus meis necessarium arbitror. Dicimus Te non ut amicum
 modo sed ut necessarium meum colere teneor. Inter auctorem et actorem
 hoc interest. Actor dicit orator quod causa agit quicquid est uulnus et
 corporis agit. Auctor idem est quod fatorum poeta. Ceterosque operum
 ditores auctores uocamus denique quod facit aliquid opus quod egit bellum pa
 ce et quicquid aliam rem auctorem dicimus. praesertim eos auctores uocamus
 qui sunt primi et principales siue quod sunt origo in aliquo negotio. Di
 cimus itaque Caesar huius praesertim auctor est. Ite huius praesertim principium
 papa auctor exprimit. Ite tu es auctor huius discordiarum. Ite Sando
 me huius belli auctor non esse. Ite qui mali huius auctores sunt omnibus
 palam esse puto. Praeterea auctor hominem significat in quo est uis po
 testas siue dignitas prout quae rem autenticam facere potest
 Ich wil fleys haben das vnser freundschaft belei. o. d. g. Lu
 rabo quo minus nostre beniuolentie glutinum dissoluat. Deum siquidem
 est amoris nostri copulam in dies magis confirmare. Equidem necessi
 tudinem nostram perpetuabo. Luperem familiaritatem nostram nonnunquam
 dissolutum iri. In dies noctesque sum mox studio ne unquam amicitiae no
 stre glutinum dissoluat. Quo minus prout non ornatisime praesertimus
 dicendo. Ego curabo quominus fiat quod iste omnium sceleratissimus intedit. Quominus
 Ite Tu fecisti quominus rem cupitatum ademptus. Ite Ego faciam quod Beniuo
 minus me possis oppugnare. Beniuolentia dicitur hac ratione quod per eam al
 teri bene uolumus. Beniuolus autem est quicquid alteri bene uelle. Beniuo
 solet. Familiaritas amicitia dicitur quae inter eos est quod sibi fauere tanquam
 illi qui de eadem sunt familia. Ex his itaque superius dictis satis palam familia
 est quae ratione illa quatuor uocabula differunt. Beniuolus. amicus. ritas

amicitia
 amator
 amasus
 necessitudo
 do
 actor
 auctor

Eidem familiaris. necessari? ¶ Equidē in duplici pōt haberi vſu. capis
tū aliqñ p ego quidē. vt ibi. Equidē necessitudinē nostram perpe-
tuado. Equidē rei huic opam dedi. Capis etiā nō nunq̄ pro qdē
Dicimus itaq̄ nō incongrue. Tu equidē rempublicam fundit?
euertisti. vbi equidem nō tū valet q̄:ū ego quidem.

S Keyn zeit oder keinerley ding mag zu erstoe. en vnſ r freunz
schafft. Nulla vnq̄ res ptra amoris nr̄i p̄suetudinē inualeſcit q̄
minuere eandem posset. Nulla locoꝝ longinquitas facram inter
nos beniuolentiam diſcūtiat. Nulla fortuna nec prospera nec ad-
uerſa familiaritatē noſtrā tollere valebit. Nullū tempus q̄tumli
bet etiā longū mutuū inter nos fauorē em ſeneſcere facit. Nescio
qd̄ accidere posset qd̄ aīos noſtros inter ſe p̄iū. r̄ſſimos poſſz ſeꝝ
parare. ¶ Longinquū plerunq̄ loco attribuiū? ſeu locoꝝ diſtan-
tie. Dicim? em. Nouitates ille elōginquis terris ad nos pueniēt
Vidi p̄ginem de longinquo fonte aquā p̄nectantem. Itē illō ad

ſeneſcē longinquos terre fines vulgatiū dicit. Item in euangelio dicitur
Et abierūt in regionē longinquam. Cū dicim? Nullū t̄ps q̄tum
liber r̄ longū mutuū inter nos ſeneſcere fauorē faciet. ¶ Intelligi-
mus p̄ſeneſcere nō duratōez ſed deſitionē ſeu defectū. Plerunq̄
em ſeneſcere. p̄deficere ſeu decreſcere accipit. Inquit em Sene.
Memoria beneficiorū ſeneſcere nō debet. Itē Arestol. Animas
lia multi coitus cito ſeneſcunt. Item dicim? Cū in hoie vicia ſeꝝ
nescūt. hoc ē deficiunt. Sola auaricia iuueſcit. hoc est augetur

iuueneſcit ¶ Quantūlibet pro q̄tumcunq̄ non inornate proferimus. vt q̄-
tumlibet longum pro q̄tumcunq̄ longum. Quantūlibet pau-
per pro quantumcuq̄ pauper

gratificari ¶ Ich hab des petern lieb wolent pfundē oder bewert. Petri er-
ga me gratificā dīa im sane exploratū habeo. Nūc exp̄? ſū ſat? q̄l
in me iohis ſit amoris p̄iūcio. Sat habeo q̄lez vt vdalric? mibi
ferat amicitiam hu? in me fauor minime fallit. ¶ Gratificari pro
prie idē est q̄ bñficia p̄ferre vt deū hoībz gratificari dicim?. Dicit
mus itaq̄. Ego curabo die nocte q̄ tibi gratificari. i. bñficia cō-
ferre. Sat ſinopatū est a ſat. r̄ ſic ſat? ē. i. ſufficit. ¶ Anim? p̄ vo-
lūtate ſepenumero p̄ferim? dicētes. Am̄ tuū tūc ignorabā. i. volū-
tatē tuam. Itē dicim?. Anim? mibi ē beari. i. volūtās. Itē erat. nūc

Solium XXVIII

anim' ille d' dire domū. Jte. Anim' impatoris e' ire ad turcos
Ich mein dz sey nicht ein rechte freundschaft. o. d. g. Amicitia
 am illa' ficitas mecu' reputo. Estimo huc sese amicu' mibi simlare.
 Jste mibi visus est sui gra' me amasse. Timui sp' meli' multa esset
 qua' iste iactaret amicitia. Dui' erga me familiaritate no' pbatam
 habeo. Aiciacia qua' nob' iste ontat, vera' esse no' puto. Simularez si
 mulareb' d'nt. ¶ Simulare a silis veit z e' aliqd' par' facere. vt ibi
 Simulabo eu' viro sapiēti q' edificauit sibi domū supra petra' Jte
 dicim'. Ego curabo me optis' stutib' vobis simulare. Jte dicim' simulare
 Probis te simila no' reprobis. ¶ Simulare aut' p' u' est ostēdere v'
 fingere qd' q's no' est. Sed dissilare e' occultare qd' q's est. Inquit
 em' Tulli' in officijs. Ficta oia celeriter tanq' flosculi ceciderūt
 nec silatū q'q' p' te dicitū Salomō in puer Silator ore decipit simulare
 amicu' suū. Jte Lardo inqt. Qui simulat p'bis nec corde e' verus dissilare
 amicus. Tu q'z fac sile sic ars deludis arte. Jte Quid' de arte ama
 di. Sepe em' fere cepit simlatoz amare. Dicim' itaq'. Ille p'bitatez
 silat. Jste fallacias suas dissilare nouit. Jte artificiosū z rez oim'
 gnarū se sp' silare solet. Est preterea aiaduertēdū. Simultas est si simltas
 era amicitia aut latēs odiū z venit ab hoc noie simula. ¶ Est em' simlta
 simulta vermis latens intra cornua arietū qui dum mouet ariez
 tes se tunc cornibus petunt.

Ich hab dich vō kintheit auff lieb gehabt od' des gleichen. Us
 q'tene is annis te admodum dilexi. Ego vsq' ab adoleſcentia te
 amare cepti. Usq' ab infantia te mibi amozē p' iunxi. Usq' a cuna Lactēs
 bulis te charissimū mibi habui. Usq' ab ineunte etate libenter ti Infans
 bi seruiui. Usq' a primis temporibus nostrē erat. a de quib' me/ adolescē
 moriam accepi fui te beniuolentia p'secutus. ¶ Inter lactentem z
 infantem puerum adoleſcentem hoc interest. Lactens est cum
 adhuc natus laciet z matris sugit vbera. ¶ Infans est nat' q'diu Puer
 p' etatem fari no' potest. Unde ps. Et ore infantium z lactentiu
 p'fec. st! audem. ¶ Adoleſcens aut' est q' iā creſcit in virū magnū.
 Dicit aut' adoleſcens ab adoleo qd' idē q' accresco. qz in optia est
 creſcentia. vel quia ad gignendū est adultus. ¶ Puer medi' est in
 ter infantem z adoleſcentē. ¶ Primis tamen tribus vocabul' n'
 totiens p'miscue vt imur cum dicimus. Te admodum dilexi.

admodū

Luna
bulum
Line

moneo

obseruare

bacten⁹
hucusq;
Eousq;
vsq; modo
mirifice
quā primū
q̄primū

Admodū em̄ valet sicut valde. Dicim⁹ em̄ Vir admodū ornat⁹
Admodū fortis. Admodū debil. Admodū intrepans. Admodū
seuerus. Admodū iustus. Luna bulum lecti sūt in q̄b; infātes ia
tere p̄sueuerūt. vel loca sūm Seruū in ābus nascunt⁹ dicta q̄i cū
nabula. Nam sine grece. i. eniti. put idē est q̄ parere. Lune p̄o
vbi iacent infantes.

Ich erman dich der fr̄tscafft die wir von kindtheit vff gehabt
haben oder des gleichen. Eius te moneo amicitie quā a lactea
etate mutuo seruauim⁹. Vellein quā bactenus seruauim⁹ te fami
liaritatē nostrā recolere. Euperē veteris nr̄i necessitudinis mēoz
existeres. Qualis vsq; modo inter nos sp̄ grata fuerit cōuersatio
vellem mente tua resumeres. Itē moneo v̄sitate gūm regit. Dic⁹
mus. Te oratū velim vt me hui⁹ rei moneas. Itē Vos illius mo
neo. Itē Tu me comedere monuisti. Itē Peto moneas p̄ceptoz
rū bñficioz.

Obseruare idē est q̄ diligenter seruare. Ita in bo
no accipit. vt tibi. Et te moneo amicitie quā a lactea etate mutuo
seruauimus. Itē qui mandato dei obseruauerit salu⁹ erit. Aliqñ
obseruare in malo repit⁹ z est aliqd carpēdi. arguēdi v̄l increpādi
grā p̄siderare Ita dicim⁹ iudeos. Verba xpi obseruasse. Itē dici
mus. Tu facta mea obseruare sūmope sp̄ laboras. Itē dicimus
Te dep̄cor. ne p̄ba mea obserues. Itē dicim⁹ Te rogo nererū me
arū curiosus sis obseruator. Deinde p̄siderandū est q̄ his ad/
verbis p̄miscue vti possum⁹. bacten⁹. hucusq;. eousq;. vsq; modo.

Als ich dich am erste an sab vermeindt ich dich lieb zu haben
Quom̄ primū te vidi in amicitia tuā exarsi. Quo tpe mibi cognis
tus fuisti eodē mirifice diligere te cepi. Quom̄ primū te sū allocut⁹
in amore tuū sū p̄ue. sus. Mirifice aduerbiū. z p̄oit p̄ miro mo
do. q̄ sic vtimur. te mirifice diligere. Itē mirifice oēs decepti. Hic
mirifice piculis oibus euasit. Dicere debem⁹ Quom̄ primum
p̄o q̄primū in tali ozone. Cū primū te vidi in amicitia tuam ex
arsi. Nam q̄primū valet tñ sicut valde primū. Inep̄ta em̄ est
ōzo illa. q̄primū te vidi in amicitia tuā exarsi valeret em̄ illa. valē
deprimū te vidi in amicitia tuā exarsi. Sz eo ita vtimur. Quom̄
primū ita arripuissem hostilitas me incesit. Quom̄ primū venissem
Quom̄ primū audissem obstupui vehementer

Solium XXX

Ich mein got hats woellen haben das ich dir fruntlich wer.
Diuino auxilio effectū puto vt tibi me beniuolentia iungerē. De
us id voluisse mihi psuasū habeo vt tue me familiaritatis adijcere **psuasū**
Fata in his Mensisse arbitris vt amor mei te facere picipē. Per
suasum habeo ornate p ego puto pferim. Dicim⁹ em q romano **psilius**
rū impator vir illustis sit psuasū sp mihi habui. Silt dicim⁹ q **psilius**
in hostes iā eundū sit. Ad possum satis psuadere mihi. Dint cō
siliū z psiliū. Nam psiliū est puerus senator p pfiendis psilij
Consilium aut est inquisitio de aliq contingenti propter rem ali
quam consequendam.

Ich mein du hast mich fast lieb. Id mihi psuasum habeo me
amore vehemēti a te cōplecti. Hac tuoz opione a te vehemēt me
adamari. q me sup modū ames mēs mihi dictat mea. q mihi sū **adama**
mope faueas minime dubito. Licet adamare idē sit aliqū q a **re**
matorie amare. vt iste amicā suā adamat. Inuenit nihilomin⁹ ad
amari in rebonesta. vt ibi Hac tuoz opinione a te vehemēter a
mari. z qz amasij seu amatores amores suos frenare nesciūt. ea d
re plerunqz ad amare dicunt.

Das ich also trewlich mit dir redt dz mahlt vnser freuntschafft
oder gutwilligheit. Dō tā fidenter te alloquor pbata inter nos a
micitia effectit. Amicitia quā inter nos sp maria z imarcessibiles
pceptat sū. Id mecū facit q te his sermonibz puenire non formi
do. Tuus erga me pbatus anim⁹ causat vt quēadmodū mihi tū
bi loqui audia. Ego vt amico lz te alloq mecū statui. Dnarius dz
His te sermonibz puenire nō formido. qz His sermonibz non for
midote puenire. Causa est. qz ornatioz orō finia in p̄bū finiti mo
di qz in p̄bū infiniti modi. Quare curandū est vt frequēt⁹ orōem
in verbū finiti modi terminem⁹ ornati⁹ itaqz dicim⁹. Cupio vt
id facias. qz Cupio vt facias. Silt ornati⁹ dz. Dare tumere inel
pit. qz Dare incipit tumere. Itē id mox efficerē duximus. qz Id
mox duxim⁹ efficerē. Silt Xps nos ab inferis redemit qz Xps
ab inferis redemit nos. Hoc pceptū auctores maximi si mope
obseruare soliti sūt. nō tū sp in p̄bū finiti⁹ exte debet orō. op̄ct eis
orōem tū in verbū finiti⁹ vt patuit. tū in aliqō aduerbiū venustū.
tū in adiectiuū. tū in signū aliqō yle. De aduerbio ad modū Iste.

in me insurrexit quidē rebe mētissime cura id pectus meū exagit
 tat impetuosissime. Id reipublice seruit in defesse. Miles ille bo
 nū publicū defendit curatissime. Vgi dicit oia disertissime De
 adiectiuo. Ego te mihi sp habui carissimū. Iste iures tuas lau
 dat eximias. Tu comisitli opus insigne. Tu videri oim doctiss
 mus. Tu mihi restulisti perq gratam. Hi sūt maiores optimi.
 De signo vli. Quere magis diligā scio'neinē Qui moribus tuis
 par sit viuit nemo. Iste hoim labefactauit oia. Miles ille strenu
 us hostiū machinas deiecit. Qd volūt petētes agunt oēs. Talis
 em finitū debita r pcinna mutatio ad modū ordem illustrare solet
 vt ibi Verito vtutes ipas maxime faciam? cū ipē quide sint sine
 quibz bre viūere possit nemo. Preterea qēqz his copio'us est atz
 illustis cū sumis laudibz psequit sp accuratissime.

Facio Ich wolt das du mich also lieb heatest als ich dich. Vellē pa
 ri mihi amoze rñderes. Facit altissim? vt tātū me facias qē te fa
 cio. Utinā mutua eq q inter nos foret beniuolētia. Luperē tanta
 te amoris magnitudine me cōplecti qē te psequi sūm ope sp labo
 ro. ¶ Facio pro estimo sepenūero ponit. vt testat Licero. Dicim?
 Ego te puifacio. i. ego te parū estimo. Sili mō. Maximifacio.
 Minimifacio. Latifacio. Quātifacio. Queram? etiā Quāci fa
 cis fundū tuū illū. Sili dicim? Ego te sp magnificiam. Tu me
 parui facere nō vereris. Iste libz suū maximifacit. i. secuz maz
 gno precio habet.

labefaco Hastu zu mir ein rechthe lieb so mag die niemāt yffbeben. Nū
 bil tuū erga amicitā minuit si eadē est vt verā amicitā esse decet.
 Amicitia qē te gerere mihi diez si recta illa est nemo vnqz labefac
 tare poterit Si me (vt ais) Vere amas nihil erit qd a me auerte
 re valebit Itē labefacio. i. labi vt ruere facio q sic vturur Iste hoiz
 pditissim? rempublicā labefactare nititur. Itēz malefacio: Iste
 scieratē nostrā mltis officijs roboratā labefactare curat.

¶ Got weyß das ich die rechthe freundschaft hab Nouit altissim?
 vera amicitia te semper esse consecutum Scit deus qualis er ga
 te mea semper iusta fuerit beniuolētia. Qd nihil vnqz simulacia
 tecū vltus sim testis est mihi veritas.

¶ Als vnser vom ordern oder vnser eltern fruntlich mit eināder

Folium XXXI

gelebt habē also wollē wir mit eināder freuntlich leben. Famili-
aritatē eam q̄ maiores nostri inter se coluere inter nos obserua-
re statuamus. Ita dicere puto vt tales inter nos sum⁹ quales ma-
iores nostri inter se esse voluerūt. Senioꝝ nꝛoꝝ mutua beniuo-
lentia ad cōpandā inter nos dilectionez atq; familiaritatē incita-
mentū nobis eē debet quoddā. Eam q̄ pꝛes nꝛi inter se existere cu-
rabant aꝛoꝝ vnio nobis est imitanda. ¶ Maiores nꝛos vocam⁹
eos qui ante nos fuerunt pꝛeter memoriā nꝛam vt proauī abauī
Ita dicim⁹. Nos maioꝝ nostꝛoꝝ vestigia sequi pponim⁹. Silh.
Lū gesta maioꝝ nostꝛoꝝ recolim⁹. Cicero in Salust. Ego meis
maiorib; virtute mea preluxi vt si prius noti nō fuerūt. a me acci-
pant inicitū memoriē sue.

maiores

¶ Patres autē de primūate sp̄ intelligim⁹. ¶ Seniores dicim⁹
eos qui nos precedūt sūt tū in humanis. Dicim⁹ eū. Istud prose-
quendū est nobis q̄ quid seniores nꝛi inter se decreuerūt.

Patres
seniores

Der gar wey plicher lieb nach oder der hat wey plich lieb. Petrus
miseres colit meretrices. Iohes amouib; incumbit. Datus
the' las' uas adoleſcētulas adamat. Virg. Quotidianis nuptijs
opaz impedit. Dlieres fornicarias ardet andreas. Frideric⁹ est
amator maxim⁹. Iste amasias sectari maxiope sp̄ laborat. Iste a
moib; ē cap⁹ maxis adoleſcētul⁹. Iste negocijs studet veneris.
Inter amorē ⁊ amores hoc interest. Amores ad voluptates pꝛi-
ner ⁊ plerūq; ad venerē. Amor autē aliqui ad rē hōestā pꝛinet. Dilig-
gere ⁊ amare h̄ dnt. Diligere eū est alicui bñ velle etiā si nō maz
gn⁹ ai affect⁹ instiget. Ita diligim⁹ nobis nō s̄a guie aut maxis bñ
ficijs pꝛiictos. Amare autē eū affectu aliq; pꝛiict⁹ aut cū affectu ali-
cui bñ velle. Hāc dñtia oñdere videt Tullī⁹ cū inq̄. Sic igitur
facies aut vt me amab; aut quo pꝛiict⁹ sū diliges. ¶ Nuptijs pꝛi-
alationē p amouib; vrimureo q̄ in nuptijs plerūq; amores inueni-
unt. Venerē a. um. adlectim. Vel venerē ea. eū a venus. Et me-
retrice a. um. vel trice a. um. a meretric.

Amores
Amo
Dilig
Amare
Nuptie
Venerē
trix

¶ De his q̄b; aicoꝝ patrie reipublice defensio eloqui possim⁹
Der hat fleys zu beschirmē sein freund. Petꝛ marie oꝛp aicos
suos tueri laborat. Quo pacto suos defēder dies noctes q̄ mich a el
cogitat. Pro saluandis suoz pꝛiunctoꝝ rōnib; admodū sollicit⁹.

Sollicit⁹
oscitare
cogitare
excogita

Vir. videt. Ne uic⁹ oscitat michael in suoz salute amico z. His
d'c oib; magiope. magnope. sū mope. ad uerbiat^r utimur z pcinior⁹
sonāte gfa illos simplici o pferim⁹ utimur aut illis p diligēter
de p accurate. Sollicite dicit. qz solers cit⁹ atq; inquietus Quid.
Res est solliciti plena timoris amor. ¶ Oscitare dicit os apiret qū
de sono aut ex sopore illa significatio est primaria. In dicta at ozo
ne nō pprie acc pit⁹ ed trāslatine pdesidere pigritare aut negligere
¶ Cogitare z excogitare hoc differre vident. Cogitam⁹ qū rei pce
ptū simplr mente accipim⁹. Excogitam⁹ qū nēs z pceptib; simplici
ter mēte accipim⁹ aut qd dicim⁹ aut rōnamur.

Freqns

Der bechirmer sein vaterlandt oder den gemein nutz. Iste p
saluāda patria pugnatq; fortissime. vt patrias ille terras sustinet
at virulr preliat. hui⁹ studiū maxim est republici saluare. Nil taz
arduū est qz pro salute cōis subire formidet. At hoies pū decet
res ille patrias curat. Illere publice frequēs est spec. ator. Ille p
tuendis terris patrijs nullū subterfugit piculū. Lū dicim⁹: Ille
reipublice frequēs est spectator. ¶ Frequēs tm̄ valet sicut creb. ryl
assiduus. Qū em̄ dere aiara loqimur frequēs tū valet qm̄ assidu⁹
z creber. Dicim⁹ itaq; Iste ē frequēs scolaris. Qū aut de loco lo
quimur tūc idem est frequēs qz hoim plen⁹ itaq; dicim⁹. Nec est
frequēs via qz ibi multū hoies calcare solēt. Silt ea ē frequēs pla
tea qz ibi hoies frequēter pcurrit aut puolat. Qū aut collectiuīs
iungim⁹ tunc idē est qz copiosus. Et ita dicim⁹ frequēs gēs. frequēs
ciues. frequēs senatores. ¶ Piū hoim appellam⁹ qz sanguie piun
c⁹ patrie est beniuolus qz diligētem tribuit cultū. itaq; eos b bez
ne faciūt nobis pios appellamus. Pie pat. r. pi. pfrance. pie socie
pie amice. aliq; dicūt pietatē eē amorē debitū pentib; filijs vxorib;

Sius

Der keyser schawt mer an den gemein nutzwen eygen nutz. o
g. d. Romanoꝝ impator magis reipublice qz pprie curiosus est.
Salutē cōem cesar reb; oib; alijs anteferre videt. vt reipublica
magisq; priuata obseruet cura sūma impatori est. nulli⁹ rei adeo
princeps videt studiosus qz qz bonū cōmune indies magis auge
atur. Romanoꝝ impator cōmodis suis postpositis salutē cōem
mirifice aiā aduertit. ¶ Respublica dicit que plimos respicit. aut
qz plurimi vtunt. vt strate cōes. flūia cōia. par terraz. ¶ Sz res p

Respub
lica

Folium XXXII

ppria eōtrario dī que cōmunis est. sed que aut vnuz aut paucos res ppria
aut ptem respicit vt palliū meū res ppria est nō publica.

¶ Dicit aut ppriū q̄i porro pziuatū. ¶ Priuare aut idē est q̄ separe
Antefero z antepono cū dīo ornate pstruunt h̄ pacto. Lucē p̄stā
nī p̄tuti anteferre merito nūl possū. Qui anteponi tibi possit video
neiem. Hoc oīb̄ alijs antefert. Lunctis illū singlis anteponi līz
cer. Studiosus z curiosus eū gr̄is nō inornate sociare valem⁹ di
cendo. Ego rerū tuarū sp̄ studiosus eccti. Rōnū tuaz vt vilita/
tis mee curiosus sp̄ sui. Iste bonaz rerū est curiosissimus.

¶ Wer gemein nutz vff halt oder behelt der ist boh zu eren oder
zubryfen. Sūmo preconio extollēd⁹ ē p̄te saluator. Dyademate
dign⁹ est q̄ p̄uēda republica nullū interfugit piculū. Hos sūmo
honore psequēdos dicim⁹ qui bono cōi vigilāter sp̄ inseruier̄. q̄
cōitati magis q̄ sibi p̄sulit hic merito nobilitād⁹ veit. Quis possz
illū nō maximi facere q̄ aīaz pro salute oīm ponere non dubitauit

¶ Maximo hic donādus ē munere q̄ salutē sūma diligētia pseq̄ nō
q̄euit. Dint laus atz p̄coniu. Laus em̄ vt test at. Aristo. Est ser/
mo magnitudinē virtutis elucidās. ¶ Preconiu autē q̄ p̄ exclama
tionē vel pompā alicui⁹ eminētia aut p̄tus vulgat. Preconiu em̄
a preco dī. q̄ ē rerū proclamator. Propterea dicim⁹. Hoc tibi lau
di erit atz p̄conio qd̄ nō dicerem⁹ nisi laus z p̄coniu differret.

¶ Patria nū substantiue accipit tū adiectiue. Substantiue acceptum
regionē notat. Adiectiue aut dī qd̄ ad patriā spectat vl̄ qd̄ patrie
ppriū est. Dicim⁹ em̄. Ego p̄p̄e diē terras patrias petā. Qd̄ bohes
mus ille crapulosus ē patriū viciū est. Qd̄ grecus ille supb̄ ē id
patrio vicio tribuim⁹. Itē patries mores s̄a eq̄dē mutu au. ¶ In
terest inter nobilē z generosū. Nobilis ex virtute. Generos⁹ ex ge
nere. vt vult Tullī. ofundit tū alq̄n dīna ista. ¶ Inse uire idem
est q̄ diligēter seruire. p̄posiuo in ibi augere solet. ¶ Differit cura
at z diligētia. Nam cura in aīo est. diligētia in opatione.

¶ Als der fabr vmb dy gerechtnigkeir loß vmb den gemein nutz
yberwand er dy feind. o. d. g. Ille p̄ patriā plādo hos es vniuer
sos prostrauit. Miles iste in defēdēdo rem publicā victor gl̄iosus
euasit. Sup̄auit sane is oēs q̄ iusticiā oppugnare nup̄ nō erube/
scebant. Huius exercitūs p̄fectus bellādo vniuersas inimicorū

¶

¶

res ppria

pprium

Antefero

Antepono

studios⁹

curiosus

Laus

p̄conius

Patria

Nobilis

inseuiri

Lura

diligētia

machinas discit. Sic prestando aduersantiū arma contriuit.
 Qui bonū cōmune aliq̄diu labefactare conabant om̄es huius
 fortissimis armis ceciderunt. Sic quidem patrie nostre hostes se
 rocessimos debellauit penitus. Victor generale vocabulū est q̄
Victor cuius em̄ qd̄ cupit obtiner digne sic victor appellat. Qui em̄ iam
 bonas artes acquisiuit merito victor appellari potest. ¶ **Oppu**
gnare cū actio sociari habet. Dicimus. Ille me oppugnauit. Si
 militet. Te peto ne me oppugnes. Qui rempublicā oppugnare tē
 ptat oibus se reddit odiosum. Vident aut̄ hec duo vocabula op/
machina pugno atq; impugno sibi cedere. ¶ **Machina** p̄ue est instrum̄s
 tum quo aliquid p̄struendis vel diruendis muris apponit. Pos
 nit tamē translate pro elementis mūdi p̄ que tota mundi fabri
Gl̄osus ca p̄struit. ¶ **Gl̄osus** a gl̄ia dicit. Est aut̄ gl̄ia frequens cū laude
Gloria fama. Nō aut̄ idem est gl̄ia et laus vt patet in hoc versu. Gl̄ia laus
Arma et honor tibi sit rex etc. ¶ **Arma** p̄ue indumenta dicunt quibus mi
 lites in p̄lijs tegunt. Dicunt aut̄ arma ab armos eo q̄ armos
armiger tegunt. vel dicunt arma ab arcendo. qz arcunt hostes. ¶ **Armiger**
 aut̄ dicit qui dño suo arma in bello fert que sunt scutum. thorax. lās
 cea etc. Lapis tamē arma aliqui largius prout signat om̄ia instrum̄s
 menta quibus vti consueuimus. Itaq; dicimus. Arma scolaria
aliq̄diu Arma militaria. Arma fabrilis. Inde venit armo as. are. Dicim̄
 em̄. Ad legendū armatus nō sum. ¶ **Aliq̄diu**. i. p̄ longū t̄pus q̄
 sic vti mur. Ego aliq̄diu studui gr̄am̄ice. Petrus aliq̄diu amo
 ribus est obuersatus. Tū aliq̄diu patriā nr̄am oppugnasti.
 ¶ Ich hab begir zu helfen dem gemein nutz. o. d. g. Incredibili
 adeo cupiditate rempublicā p̄firmare. Incredibile me tener desi
 deriū regnicularū seruare rōnes. Ex nimia cōmoueor auuiditate
 patriam sustinere.
 ¶ Des du mir dein sach bephlichst dz zym pr wol rechter freit
 schafft. o. d. g. Qd̄ me rogas vt rōnib; tuis inuigilem facis sane.
 Qd̄ nostre sume beniuolentie p̄iunctōis interest. Qd̄ me negotiū
 um tuū curare hortaris hoc agere videris q̄ amicitia nostra de
negociū postulat. Qd̄ causam mibi tuam cōmendas facis equidēq; ami/
 cum rectum decet. Cum oneris mibi aliquid impendis facis vt
 te verum confidentēq; mibi amicū sentiam. ¶ **Negotium** cē tra

Solium XXXIII

rium est ocio. ¶ Est aut ocioium a labore vacatio. Quidius. Ocia sitollas pice cupidinis arcus. Aliquando tamen ocium capit pro labore literario. Licero. Quid dulci? ocio lfario. i. studio literario. Similiter dicimus. Ego ex curis maximis z ociuuy Philo sopbie. prudenz conuolau.

Der da du von mir schreybst ob er mir halt hab vbel gethon so willich im wol thun von deinē wegen. Petrum de quo mecu egisti q̄q̄ aduersariū me illi constitueram p̄pter te nūq̄ in me amorem officij suscipiam. Barbeū quē mihi cōmendas tu z q̄ ita vis. eū humanitate prosequar. Licet petro insensus sim tū q̄ illi diuincus es bñfacere studebo. ¶ His dictionib licet q̄q̄. q̄uis tamen et si. pmiscue aliquando vrimur. vident tamē apud quosdam differentiā quandam habere. ¶ Officiū dicitū est ab efficiendo q̄ si efficiū z p̄pter decozē sermonis lra vna est mutata. vel officium virtutis est actio pro loco pro tempe pro rerū dignitate silibz q̄. ¶ Interest inter officij z bñficiū. ¶ Officiū earum ē personarum q̄ non possunt cessare a suis actionibus sine infamie incur su. ¶ Beneficiū aut ab his provenit qui si quid faciunt si nō facerent in infamia non inciderent. Et ab officio venit officiosus quo sic vrimur. Ille in amicos suos officiosissim⁹ sp visus est.

Ist das wir gemein nutz lieb habē. o. d. g. Si de salute civiuz curā habemus. Si cōem rem adamamus. Si nobis bono cōmuni p̄sulere placitū est. ¶ Dinare vrimar p̄sulere loco prouiderē. vt hac in re vobis consulite. hoc est vobis prouidere. Iste sibi p̄sulere hoc prouidere ignorat. Ego mihi p̄sulam. Doneo te cōsulere negligis. ¶ De his quibz amicoz patrie reipublice aut rerū aliaz impugnationē applicamus

Der ist gegen seinen freunden falsch oder vntrew oder vngeogenem. Iste in amicos ingratus est. Iste qui benefacere soliti sūt fallere nō timet. Iste amicos suos impie oppagnat. His insens⁹ est iste. q̄ bñfacere sp sibi cogitant. Ingratitudis vicio hūc p̄ diu noui. In isto eximū ingratitudinis viciū notavi. Insignē h̄ in notos suos malivolentiā plimū sp obseruavi. Ingrat⁹ dicit qui ingratus amicitiarū z p̄cepti bñficiū in memor ē bñficijs que eis ipensis n̄ rñ det. ecōtra p̄o grat⁹ ē q̄ bñficioz memor ē bñficijsz rñdere curat.

Ocium

Licet

q̄q̄

q̄uis

tamen z si

Officiū

bñficiū

z bñficiū

De hat mā billich in vngunst d̄ alzeit gestricten hat wider dye
 gerechtigkeit od̄ wider dē gemein nutz. d. d. g. Qui p̄terraneis su
 is infensus sp̄ fuit sūmo h̄dē p̄sequēdus ē odio. Quis mēt̄scōpos
 nō possit nūq̄ maxie echorrere q̄ crudeles man? in iusticia in iuce
 re nō dubitauit Qui in rēpublicā insurgere. n̄ verēbat̄ mea si q̄ dē
 snia est odiosus q̄ minuere equitatē ē conat? Qd̄ iste in oēm rem
 hōest ā impetū sp̄ solit? ē facere ea de re nullo cū fauore p̄sequēdū di
 cim? eū. Iste oīm imp̄ssim? patriā z ferro z igne z labefactare. se/
 dulo ē molit? id̄circo ei fauere nō possum? ¶ Cōterranei sūt q̄ earū
 dē sūt terraz sic p̄ciues q̄ eius dē sūt ciuitatis. ¶ Infensus d̄r: q̄ al
 teri? mortē morit. Veli? d̄r mēt̄is cōpos q̄ animi cōpos cū d̄erō
 ne ai sermone agim? Nā intellectū z rōcinatōez mēt̄i attribui?
 nō aio. Ecōtrario aut̄ affectū z volūtatē ai nō mēt̄i. Ea d̄ re dicim?
 Anim? mibi ē inire p̄lia. Nō aut̄. mēs mibi ē inire p̄lia. D̄pter ita
 discernere inter aim. mentē. memoriā qd̄ inter sit. nec licet sp̄ voca/
 bula hec p̄fundere. Ita em̄ his vocabulis vtendū ē ac si diuersa
 ip̄a notarēt. ¶ Inter? supplicii z penā h̄ interest. Supplicii cū san
 guis effusioe fit. Pena v̄o citra sanguis effusione fieri p̄r. Ita tū
 d̄rntia aliq̄n p̄fūdif cū dicim?. Iste oīm imp̄ssim? patriā z ferro z
 igne labefactare molit? ē. vtimur q̄dez ornate materia p̄ materia/
 to. Silt̄ ornate dicim?. Pes corea teei? p̄ eo qd̄ est pes calceo tes/
 ctus. Duco pro estimo aut̄ puto p̄ferre possum? dicēdo. frutes sū
 mis laudib; atq̄ p̄conijs p̄sequēdas ducim?. i. estimam?. Silt̄ q̄
 senar? p̄sequēdum duxerit id̄ nob̄ subterfugiendū nullo mō erit.
 ¶ Echorre idē est q̄ expauescere. vt hoc inhumanissimū facin?
 echorro sp̄ z exigit accusatiū. Abhorreo aut̄ plerūq̄z ablatiuum
 Vrego ab hoc inhumanissimo crimine sp̄ abhorru.
 ¶ Als der hob zu eren ist der den gemein nutz betrabt. also ist er
 vast zu achte d̄ wider dē gemein nutz ist. Quēadmodum his qui
 bonum cōmune latuat sūmo honore afficiendus est. ita supplicio
 maximo persequendus est qui eidem obesse curiosus est. Si his
 qui rempublicam exgere laborat laude maximo adorandus est
 illam corrumpere visus fuerit vituperio maximo deturpandus
 est. vel annihilandus est.

p̄terrāe?
 infensus
 Venti
 Lōpos

supplicii
 Pena

echorro
 Duco

Solium XXXIII

Der virgili hat den micwaffen getodt. Virgil. armis hūc in-
 terfecit. Virg. inimicū suū cladio transsodit. Is armis virgilij
 lauciatus mortē obiuit. Luventa virgilij manū vitam huic ademit. **Ducro.**
 Virgili⁹ diro haste mucrone vitā huic abstulit. Itē mucro p̄ an-
 terior est cuiuslibet teli aut ensis. Ornati⁹ dicitur Armis interfecit. q̄
 cū armis interfecit. Nā p̄ positōes in orōnib⁹ refcundunt nō sine
 ornatu. Eleganti⁹ em̄ dicitur Calamo scripsi. q̄ cū calamo scripsi.
 Dic me intuit⁹ ē oculis lachrymātib⁹ q̄ cū oculis lachrymātib⁹
 Itē dom⁹ illa p̄stat lapidib⁹ ⁊ lignis: eleganti⁹ q̄ ex lapidib⁹ ⁊ lignis
 Qui em̄ i i dicitis orōnib⁹ p̄positōe vtunt linguā latinā coaptare
 vulgari vident q̄ inceptū esse putamus.

Die grausamē turckē habē die stat od das schloß belegt. o. d. g.
 Thurci crudelissimi ciuitatē illā obsedere. Seuissima thurcorū
 rabies vrbē hāc xpianā acriter p̄mit. Ciuitas illa ornatissima atroz
 cillimoz turcoz copijs circūuallat. Plurimis turcoz machis arx
 illa xpianoz est circūsepta. Innumeris turcoz copijs vrbis illa
 est circūdata. Acriter p̄mit. loco acriter p̄mit. Nā grāmaticiz re-
 thozes sep numero p̄patiuo loco posituū vtunt dicētes. Dic me **Acritus;**
 visitauit sepe. p̄ Dic me visitauit sepe. Itē vellē curati⁹ id efficeret
 pro vellē curate. id eff. ceres. Itē Ego istud diligenti⁹ mecū p̄tem
 platus sū. pro ego istud diligēter mecū p̄teplatus sū. Tūc em̄ ei⁹ **Copia**
 modi cōpatiu⁹ loco sui posituū ponit cū p̄ eū cōpatio nulla dno. **Arx**
 rat. q̄ Copia cuius rei abundantia significat. Signif. catetiam
 f. cultatē seu prāre tūc iungit his vrbis do ⁊ facio. Tūc primo fm̄
 poetas vt virgil. Postq̄ introgressi ⁊ corā data copia fandi. Tum
 scōdo oratoz more vt cū faciā tibi copiā inspiciendi libros meos.
 q̄ Copie arū. dicim⁹ quotiēs de p̄te aut p̄tib⁹ exercitus sermones **Copie**
 agimus. Dicim⁹ em̄ Fortissimoz p̄duatoz copie nup̄ ceciderunt **Copie**
 Item multe bellatoz copie p̄idē armis p̄strate sūt. q̄ Arx cis. est
 p̄rie locus in ciuitate munitus. Est etiā arx quodlibet edificium **Innume-**
 factū ab arcēdos hostes. q̄ Interest innumerū ⁊ innumerabile In **innume-**
 numerabile em̄ est qd numerari nō pōt. sed innumerus est idē q̄ si **Innume-**
 ne certo numero ⁊ numerari tū possit diligētia adhibita. **rabile**
 Die yn glaubigē haben vil der cristen landt vn ter sich bracht
 o. d. g. Plurimorū xpianoz terras infideles sibi subegerūt. Xpi

hostes seuissimi infinitos fere xpianoz fines ferro z igne duasta
uerūt. Nō citra maxim ai mei dolore amplissima xpianoz regna
ab infidelibz occupari video. Deu marie toti terre pres hostibz
dei catholice sūt suppeditate. ¶ Rhetores nonnūq̄ citra loco sine
vrunt dicēdo. Ego illud citra iactātia loq̄. i. sine iactantia. Sicut
Sciētia citra eloq̄ntiā māca videt. i. sine eloq̄ntia. Itē Isti citra
miscōiaz insurrex̄t. i. sine miscōia. Itē ego inuriā hāc citra gladi
um viciscar. i. sine gladio. O pter eim mutare p̄structōes atz verba
ne tediū parēt legētibz. ¶ Terra in singlari totū elemētū notat Di
cim⁹ enī. Et in terra par hoibz. Sed terre arū. pres notat vt regio
nes. pañcias regna. Ea de re dicere debem⁹ In patrijs meis ter
ris vna dulcia crescūt. Nō autē In patria mea terra.

Die feind habē die stat gantz zubrochē. Hostes hui⁹ vrb⁹ s mu
ros solo equauerūt. Hostes ciuitatē istā euertēt fūdīt. Radict⁹
splēdide hui⁹ vrb⁹ s muri atz pietes sūt disiecti. Ita vrb⁹ illa sa
ma celebris destructa est. vt ibi nō nisi muroz reliquie videantur
Ea ciuitas oim ornatiſſima hostiū furioso insultu delecta est peni
tus. Nichil in vrb⁹ hac videt qd p̄statū nō sit. ¶ Interest intē mu
rū z pietē. Mur⁹ est qd ad muniēdū est edificatū. vt menia. turreſ
pugnacula. ¶ Paries in q̄ dom⁹ z hoim hitatio p̄stat siue lapide
um illud sit siue ligneū. ea de re errāt q̄ pietē appellāt solū qd ex li
gnis exiſtit p̄fectū. z murū qd ex lapidibz. Dicit⁹ ei Paries do
mus mee corruere nō muri corruere Reliquiaz. significat quicqd
remanet p̄tibz potioribz ablatiſ. ita qdqd remanet p̄cullis muris
reliquias appellam⁹. Sicut qd remanet spū z carne ablat⁹ reliquie
appellant. Sūt enī mortuoz duplices reliquie scē vicz z nō san
cte p̄p̄erea dicendū nō est. Hodie reliq̄as vidi qz incertā bz iniam
orō illa. sed o pter adijcere aliqd hoc pacto. Hodie scōz vidi reli
quias. Hoc loco mortuozum iacent reliquie. Hoc loco iacent ossa
mortuozum.

Unser feind habē gestrittē sy habē aber nit vber strittē. Hostes
qdē nr̄i bellauerūt. s; nō debellauerūt. Hostes nr̄i pugnare vili sūt
bellare minime aut expugnare. Hostibz nr̄is plari p̄cessū est sil⁹ interim
Bellare significat cū q̄licūq̄ euēta. Sed debellare vicimur cū ho
stes nr̄os armis superauim⁹ z ex bello victores euadim⁹. Eadē dif

Folium XXXV

ferentia inter pugnare et expugnare. Deinde et in dictis sibi au-
gere solet sine implere. Minime pro non ornate proferim. Dicimur ei
Id minime credo. pro eo quod est Id non credo. Sic Id minime fieri
volumus. pro eo quod non fieri volumus.

Dinie

Die gerechtigkeit ligt nit alzeit ob. Ad sp. iusticia victrix eua-
dit. Ad vbiq; iusticia victorie comes est. Ad in oi re equitas quod
vult assequit. Historica equitas strage dare visa est. Ita ab altissi-
mo permittu est ut non sp. iniquitate iust. pualescat. Ad min. q; in-
qu. iust. fortune iniquitati est subiect. Comes non proprie dicitur q; cum
alio conit. s; q; aliu tanq; duce seqt. Dicimur ei. Ad vbiq; iusticia vic-
torie comes est. i. non vbiq; victoria seqt iusticia etia dicimus. Ho-
nor frustu comes est. q; ad virtutes honor seqt. Similiter p. cto
comes existit pena. Na ad qd q; p. ctm pena seqt soler. Qui hostes
subiu. gnt strage dare non dicunt. S; strage dare dicunt q; ruunt in
plio. Est aut strages multitudo in plio prostratoz et nuc mortuoz
Dicunt aut strages a sterno is. ereze.

Comes

Strage
dare
strages

Wir habē die feid geiagt. o. d. g. Hostes fugauim. Hostes i su-
ga puertim. Hostes fugere coegim. Hostes a nob abegim. Ho-
stis et inimic hoc dnt. Hostis bellu indicit et aptus est. Inimic
aut in civitate v. opido est bellu non indices.

Hostis
inimic

Wir habē in dē streit vil mēschē gerodt. In h. p. ficto atrocissio
oēs nos oppugnantes ceciderunt. Preliātes hūani sāguis mltū fudū.
Bellando oim inimicoy copias dissipauim. nemo in h. plio ho-
stiu sup fuit qui non gladio est cofossus. Bellu tum pugnā ipam si-
gnificat tū totū tps q; militiesum. Preliu ipm armatoz prelium.

Nach mangē streitē oder kriegē ist ostereich zu frid kōmen.
Transac. tis bellis varijs pacem austria est forica. Austria vbi
dura et atrocita bella aliq; diu est p. p. lla tandem volente pace dul-
cissima est freta. Nūc deo fauēte fines australiū pace gaudent q; an-
tea certaminib; maximis nimitū sūt fatigate. Qui sp. multiplicib;
oppugnationib; lacerate sunt australiū terre grato modo securi-
tate gaudent. Ad modū ornata est suo relatio postponi antee-
dens hoc modo. Qui nuper multiplicibus oppugnationib; la-
cerate sūt australiū terre grato modo securitate gaudent. Teren.
in hecbi. Pucri inter se p. pro leuib; noxijs irā gerūt q; p. q; q;

Tandē
Perpeti

eos gubernāt aīm infirmū gerūt. Silr dicim⁹. Lucent in te sane
q̄s cōmendāui virtutes. Itē quos sūmos beneficijs sedū e sum p
secūsus. Hi me rōnes que meas impugnarē nō cessāt q̄ his inter⁹
fuerūt tractatib⁹ noui oēs. Tandē ordim⁹ aduerbiū idē est q̄ v
tūmo aut finaliter z nunq̄ eo aliter vti possum⁹. ¶ Perpeti idē est
q̄ valde pati. Per em̄ augere solet.

Der virgilij hat mir zu wissen gethan dz ich gern hoer dz wir
werden fryd erlangen. Affirmat mibi p virgiliū bellū ppediem ex
terminatū iri qd̄ mibi admodū existit icundū. Nūcūis quidā q̄
marie mibi lenicie pacē narrauit cōponi debere. Consiliari⁹ qd̄ lū
bentl̄ audiui dixit tpa nobis fore tranquilloza. Dē mibi pacē cō
mode tractari. ¶ Aduertendū est q̄ orname futuro infiniui ver
bi passiu⁹ p pñi infiniui aliq̄ vtimur dicēdo. Affirmat mibi p
virgiliū ppedie terminatū iri p terminari. sic etiā pferim⁹ termina
tū iri p terminari. Itē scriptū iri p scribi. osculatū pro osculari.

Fore

¶ Fore nunq̄ valet sicut esse. sed sp̄ vt futurū esse. Nā fore solū tē
pus futur⁹ donat. Dicim⁹ em̄. Ego puto hūc regē fore. i. puto fu
turū regē. Itē Scio iohem mgm fore. i. futurū mgm. Errat em̄
qui eē z fore promi⁹ eue vtant. Iocundū dicit qd̄ gaudiū solatiū ve

Iocūdū
Trist̄

pfert z qui gaudet aut letat nō q̄ gaudet z letat iocundus dicitur
¶ Trist̄ em̄ atq̄ mest⁹ iocūd⁹ eē pōr n̄ sibi s̄ alijs. Itaq̄ fil⁹ dolore
affect⁹ iocūdus ē n̄ sibi sed p̄ntib⁹. ¶ Molestū aut̄ est quicqd̄ dor
lore pectoris affert. itaq̄ dicimus. Rem attulisti molestam mibi
non iocundam.

Mole
stum

Wir haben wol verständen von dē streit. o. d. g. De bello pfecto
non fama rumore nūcūis. tabellarijs. lris. cartis scriptis certiores
faci sumus. ¶ Hic cōpatiū certior huic verbo facio non inepte
pungim⁹ nunq̄ aut̄ positiu⁹ certū. dicitur em̄ cōpatiūus nō ad
dit solū nisi huic verbo facio z fm̄ quosdā huic verbo reddo. Di
cimus em̄. Vellē faceres me certū. Silr vellē redderes me certio
rē. Nō aut̄ vellē redderes me certū zē. Rumor atq̄ fama d̄nt. Ru
mores em̄ p̄mi sermones in p̄lo sine certo auctore d̄sp̄si dicūtur.

Rūor

Fama

¶ Increbescētes z iā ad auctos ac pmulgatos rumores famam
Der boefwicht hat mich seer ver wundt. (appellamus.
Cruentus ille malefactor corpus meum secuit. Itē oim̄ crudes

Solium XXXVI

Iffur us viscera mea ferro inhumane pfodit. Inhumanissimus
 iste sanguinē meū innocentē fundere nō timuit. Iste vt quidam
 imanis fera artus meos p̄trinit. Truculentus iste me non dubitat
 uic sauriare. **V**iscera dicunt quecūq; infra pellē p̄tinent. quare
 errāt q̄ dicit viscera nihil significare nisi mēbra intestina zc. Iste
 indignatōis abiectōisq; p̄nomē dicit q̄tēs de eo cui indignamur
 loq̄mur iste dicim⁹ nō ip̄e. Interest inter bestia ferā z beluā. **Be-**
 stia aīa est brutū domesticū veluti equ⁹. asin⁹ canis. **F**erē silua
 rū sūt veluti leo aper zc. **Be**luē sūt q̄ in mari p̄sant aut ap̄ mare.
Die hoc wihl habē meinē leyb vñ leben nach gesteltoß durch
 echr. **H**oies iniquissimi aīas meā p̄cuti sūt. **S**celeratissimi isti vitā
 mihi adimere conati sūt **S**inglari q̄dā malitia nocere isti mihi cō
 stituebāt. **I**sti dies noctesq; in me irrnuere sūt machinati. **A**īa p̄
 vita vīmur eo q̄ ip̄a vita est. **M**alitia cogitatio d̄i prauē mēis
Persequit̄a in bono q̄ in malo accipit. in malo. **I**ste vitā meaz
 sp̄ est p̄secutus **I**n bono. **E**go bonū iā inchoatū p̄seq̄. hoc est p̄
 secte vel ad finem vsq; sequar.

viscera
 Iste
 Bestia
 Fera
 Belua

Aīa
 malicia
 Perseq̄

Amb sein groß mißthat ist er harr gefangē. o. d. g. **O**b maxima
 sua maleficia duro iste tenet carcere. **H**eretic⁹ iste q̄ malefic⁹ ē cō
 pedeligar tenet. **V**arios p̄pter excessus latro iste in vinculis ē for
 tissimis. **P**etrus cathenis maris vincit q̄ malefacere nup nō du
 bitauit. **I**n sūma habet ille custodia q̄ p̄perā delinquere p̄idē nō
 est asp̄nat. **I**nter ponere p̄positōz iter adiectū z suū substāim
 ornate aliq̄n fit vt ibi **V**arios p̄pter excessus oibus in rebz grauis
 ē ceptio prima. **T**uā p̄pter cāz oēs carem⁹ patria **T**e oratū velim
 vt hac in re mihi sis auxiliator. **L**i uilē ob cāz d̄tēdes pl̄imas sus
 scepi. **V**estra p̄ benuolētia oīa beq̄libenter iussēpi. **A**d vrbē post
 q̄ atticam accessi. **N**ullū apud hoīem vicū hoc cē puram⁹ q̄ nō
 sub diuina potētia est p̄stitutus. **H**ostris ex agris hostes oēs ab
 acti sunt. **D**ēs p̄tra hostes reipublice infestus sp̄ fui. **A**cc sp̄ hoc
 p̄cepto vtendū est. **S**z aī aduertēd⁹ est d̄ferroz vsus z ord̄is suau
 tas quē ad modū em̄ debita z cinnā dictionū tran̄positio ord̄em
 ornar. **I**ta indebita earū dē p̄uersatio seu trāpositio ord̄em obicu
 ram z inornatā efficere solet. **P**repositōes aut̄ que plerūq; pos
 poni solent be sūt. **I**n. sub. ad. apud. ob. ex. p̄tra p̄pter zc. **P**erpe
 B

In. sub
 ad. ap̄.
 Ob. Ex

- ram aduerbiū est idē significās q̄ praeue aut puerse.
- pperam** Dan sagt vns wie sich vnser feindt besamē. o. d. g. Significat nob̄ amplissimas hostiū p̄gregatōes coadunari. Rumor est ingētes inimicōz copias cōponi. Fama est numerosum hostiū exercitiū cōpari. Quōd hostes in nos ire iā p̄stituat nob̄ nūciat. In aliquō idē est q̄ p̄tra. vt ibi q̄ hostes in nos ire rē.
- In** Ob veināt wer der mir schadē wolt. Si q̄s vnq̄s foret q̄ bone tati mee nocere studeret. Si q̄s fortasse est q̄ me oppugnare vellet. Si quēpiāz intelligeres mihi detrahēre volentē. Si cui⁹ iniquitatē videres q̄ inimic⁹ esse conaret.
- Ich bin wider din sach ab nit wider dich. In iudicio tecū eō tendo extra illud aut̄ nihil est in q̄ tecū nō p̄sentia. Cause tue iniqui aduersarius sū nō tibi. Te em̄ nō s̄ iniquitatē tuā i oppugnare satago.
- satago** Satago ex sincopatoisat. r. a p̄bo ago cōponit. Est aut̄ satago. idē q̄ satis ago. Interest inter litē r̄ stentōez. Cōtentōis actio est tm̄ in p̄bis. Litis est tm̄ modo circa ea que in iudicio fiunt.
- stentio** Dye saltzburger wardē dē behem nie so veindt als wir den petern. o. d. g. Nunq̄s bohemi saltzburgēsi bo tāp̄diosi fuerūt q̄tm̄ nob̄ petri n̄ p̄dicoz. Nunq̄s bohemi saltzburgēses adeo infensi fuerūt q̄tm̄ nos Johi p̄ditissimo. Odiosus sp̄ passiuē p̄struit. vt infirmo corpi odiosa est ois infensio. Per in hac dictionē p̄fidus nō cōplet̄ mutat. Perfidus idē est q̄ nō fidus.
- Odios⁹** Nūc quō de eplis aut̄ m̄trēdis dicere possem⁹ explicem⁹.
- Perfid⁹** Ich wolt das du mir offi schrybst. o. d. Velle sepe numero ad me scriberes. Eplāz tuāz sū admodū cupidus. Nihil lit̄s tuis iocūditissimis desidero seruenē. Luperē vt lit̄s tuis aim̄ mesi p̄certares. Inter cupidū r̄ cupientē hāc nouim⁹ d̄ntiā. Cupiēs qui actu cupit. Cupid⁹ aut̄ q̄ habitū cupit. Inde em̄ vt pl̄imū nomen a p̄cipio differt q̄ p̄cipiū actū notat nō habitū. Nomē aut̄ habitū ponit̄ q̄ actū. Eadē rōne differre vident̄ patēs r̄ parū amens amās r̄ amator r̄ similia.
- Cupies** Ich hab dir zwen brieff geschickt aber du mir nur ein. Duas ad te p̄feci eplās tu ad me vnā d̄ntar. Ad te binas destinavi. Litas teras a te aut̄ vnāz tm̄ suscepi. Bis eā dē ad te scripsi tu aut̄ ad me sel. Sūmope fugiendū est medicam⁹. Vili tibi vnā lit̄az. qz lit̄a i
- Lupid⁹**
- Litera**

Folium XXXVII

singulari vnū, tñ alphabeti elementū notat q̄ em̄ alteri q̄d signi-
ficare p̄stituit nō lra illud facere videt. sed lris. At dicēdū ē. **U**
sit tibi lras. **U**idi nōp̄ impatoris romani lras. Ego te lris meis
feci certiorē. **S**ili modo cauendū est ne dicam? **D**isti ad te duas
lras. tres lras. q̄tuor literas. ¶ Ratio esse videt. q̄ cum lre. arū. in
hac significatōe solū plalis numeri esse videat. tñc exigere videt
has nūerales dicitōes vne bine terne q̄terne. quēadmoduz 2 alia
nola plalis numeri tñ. Inquit em̄ Terenti⁹ in And. Ex vnīs ge-
minas mibi p̄ficiēs nuptias. Itaq̄ dicere oportet Scripsi ad te
vnas lras. binas lras. Item suscepi ad te q̄ternas literas 2 ita d̄
alijs. Poete tamen vsi sunt dicere litera pliteriaz hoc fortasse me-
tri gratia. Dicit em̄ Quidi⁹ in heroidibz. Quā legis a rapta pri-
sci delitera venit. ¶ Dicimus tamen epistola 2 epistole. Et insup.
Ego accepi a te vnam epistolā. duas epistolas 2c. Nolo amplius
dicaris. binies. trinies. quadries Latina em̄ hec nō sūt. sed dicen-
dum est bis. ter. quater. quinq̄ies series 2 ita deinceps.

Litere

Ep̄la
Binies
Trinies
Quadries

Ech hab dir offt geschryben aber du mir selten oder nymer
Wultriciens ad te literas meas transmisi tu so ill rñdere hacie
nus neglexisti. Reminem literarum mearum vacuum hinc ad te
transire p̄misi te aut̄ in scribendis ad me literis totū pigritari sen-
tio. Numerum mearū epistolarū nondum satis fecisti. Nō eius
curiosum te video rei vt literis meis singulis responderes. Ut ad
te scribam sepius vis. literas aut̄ tuas ad me transmittere curas
minime. ¶ Nondum pro adhuc nō bene proferimus. Dicim⁹ em̄
Nondum satis ille mibi fecit. Item coram cesarea maiestate nō/
dum ille comparuit.

Nondū

Dein sues brieff haben mich fast erfrewdt. o. g. d. Epistolis tu-
is lepore maximo redundantibus nimū sum voluptatus. Sua-
uitatē tuarum literarum mirifice sum delectatus. Literis tuis
gratissimis vltra q̄ dicere poss. in oblectatus sum. Epistole tue
dulcedinem yberimam vaporantes incredibili quodam gau-
dio animū affecerunt meum. ¶ Nimiū pro valde sepenumero p̄-
ferimus. vt vir nimium doctus. Virgo nimium formosa. Fem-
ina nimium pudica.

Nimiū

B.

Larta
Attram
tum
reliquus

So wir psonlich yetz und zu samen nit muge beduncke mich
gut das wir offi zu samē schrybē. o. d. g. Quō locoꝝ longinqtas
facit q̄ minus p̄p̄is p̄sonis iungamur op̄ esse duci alter alterum
l̄ris visum? Quid aliud sup̄est p̄tāta inter nos distātia q̄ vt car
te atramentiꝝ lingua iuice sermones agam? Nihil nob̄ p̄tātaꝝ
distātia reliquū ē q̄ vt mutuo l̄ris p̄uersemur. nūc qd̄ linguis ex
equi nobis negat l̄ris existit mandandū. Ne solita inter nos fa
miliaritas ob terraz distātia torpeat eplaz copia curari? est nob̄
cōplectenda. ¶ Larta dicim? eo q̄ pilis ⁊ carne caret. Attramētum
dico vbi alij incaustū. Est em̄ attramētū tinctura quedā atra siue
nigra. ¶ Reliquū p̄ relicū nō inornare d̄r. Dicim? em̄ q̄ nup̄ rei
quū. ¶ Relicū est mō explicem? Deponim? nōnunq̄ dicitōne rectā
dictōi regenti ḡa ornat? more auroꝝ. Dicim? em̄ locoꝝ longinq
tas. loco longinqtas locoꝝ. Itē cesaris amplissima maiestas Itē
te amoribus suspicor. loco suspicor te amoribz. Itē regem te fo
re cupio. loco te cupio fore regem.

Ich wartet deiner brieff do sagt mir der kätzler du woltest nit
schreiben. Logitanti mibi l̄ris intueri tuas significauit cellari
us te nihil l̄faz mittere tecū statuisse ne qd̄ frustra spectare. Expe
ctāti mibi eplaz tuas cācellari? nūciauit te nihil scribere posse

Do ich gedacht was ich dir schreibē solt gab mir der ruprecht
was ich dir solt schreibē. Querenti mibi qd̄ meis tibi l̄ris signis
ficarē. Ruptus viam scribēdi demōstrauit. Dubitanti mibi qd̄
ad te scriberē. Ruptus noster ad te scribendi materiā aperuit Lo
gitanti mibi l̄ris declararē ruptus ydoneā ad te scribendi obtru
lit occasionem.

Lum
Si
Quia
Ubi
Pro

Als mir der meister das schreib. Hoc cū mibi scripsisset maḡ
Hoc mibi cū m̄ḡ l̄ris significasset. Hoc vbi eplis m̄ḡi mei acce
pisssem. Ad sine ornatu hoc aduerbiū cū silr iste p̄iūctōes si ⁊ qz i
ordē interponunt ita q̄ nō initio locant oiois. Ornat? ei dicim?
Hoc cū mibi m̄ḡ scripsisset. q̄ Lū hoc mibi rē. Silr dicim? Ad
te cū nup̄ wiene venissē. Itē dicim? Heretici qz insensū nob̄ sūt op
pugnare nob̄ sp̄ laborant. Itē m̄ḡ ille si ad te uenerit humilitatē
illi te facere decebit. ¶ Ubi p̄ postq̄ dicere possum? vt hoc vbi epi
stolis m̄ḡi mei accepisssem. Itē Romanoꝝ impator vbi papā de

Solium XXXVIII

functum senserat dolore maximo agebat.

Ich dorff mein brieff dē botten nit emphelben. Nō existimas
uī lras meas tabellario temere signare. Non ausus fui tabella-
rio eplas cōmigrere. Nō mihi visum fuit lras tabellario huc assis-
gnare. ¶ Tabellari^{us} est cui olim deferende tabule imponebantur
Nūc aut tabellariū vocam^{us} q̄ cartas porrigēdas missasq̄ solicie^{us}
est trāfferre quē vulgares nūciū appellānt. ¶ Temere aduerbium
est a temerari^o z idē est q̄ irrōnabilr vel incōsulte. Temerari^{us} em̄
est qui temeritat eplenus gerendū aggredit negotium.

Tabella
rius
Temere
Temera-
rius

Der brieff schemt sich nit od̄ furcht sich nit. Epla em̄ nō eru-
bescit. Ze quidē nll^o veret^{ur} spectū. Nō em̄ carta quēpiam expa-
uescit. ¶ De his q̄b aim beniuolum z alteri nos accōmoda-
tos explicamus. Voluntati em̄ tuorum me expono. Secūdo
patus sum votis obipare tuis. Presto sū crebro efficere quod pla-
citur tibi sensero

Wir haben grossen fleyß in deiner sache gethon. o. d. g. Dia qui
dē pro tuis rōnibus officia prestitim^{us}. Que ab officiosissimis p̄-
stare potuisses nihil em̄ a tua cā est pretermisiss^{us}. Est em̄ a nob ma-
xima p̄ te adhibita diligētia. Sūmazet em̄ p̄ tuis rebo curā adhi-
buimus. Non oscitauimus in gerendis tuis causis. Pro expedi-
tōnererum tuarum que valuimus effecimus.

Dein tugent vnd vnser leyb wil das ich alleding durch dei-
nē willen thue. Insignis p̄bitatis tue excellētia z incredibilis er-
ga te amor eff. cit vt oia p̄ tuis cōmodis sustinere debeam. Sum-
mus em̄ virtutū tuarū splendor z perpetuum meū de nostra amo-
ris cōiunctione iudiciū facit. vt omnia pro te pficere debeā. Da-
tima studioz tuorum existimatio z perpetua nostre beniuolētie
p̄iunctio facit vt me tibi oibus in rebus totū p̄tesfaciam. ¶ Per-
petuum aliquando idem est q̄ longum diu durans z cōtinuum
z ita eo vitur virgilius in buccol. Aliqū perpetuū t̄ps norat infi-
nitū. Itaq̄ dicim^{us} sp̄s nostros perpetuos.

ppetuos

Ich gib dir gewatle yber mein leib vñ gut. Prātē tibi cedo i-
me z quicquid mecū esse intellexeris. Quicquid mecum esse aiad-
uerteris eo vt mancipio tuo vttere. Tue em̄ voluntati meipsum.

B3

incipi
Utor
Fruor

Pras
Potentia

nedum bona mea subijtio. Ob tua grata in me beneficia me omnia
que mea tibi accommodo. Volo itaque ut me bonis que meis vniuersis
re tua propria vtaris. ¶ **D**incipium dicitur quod manu aut capi aut diri-
gi potest. Dicitur vti et frui. vniuersum re cum illa alterius gratia suscipimus. itaque
gladio fruimur pro nostra defensione. Fruimur autem re aliquid cum illa non al-
terius gratia suscipimus sed illa quiescimus. Ita eterna beatitudine frui
dicimur non uti. ¶ **D**icitur etiam prae atque potentia. ¶ **P**raes enim iusta fas
cultas est aliquid faciendi. Potentia autem est quod aliquid possumus siue equum
illud sit siue iniquum. Itaque potentia est mihi occidendi infantem non
mihi autem potestas est.

¶ **I**nterea quod gratiarum actiones atque gratulationes
explicemus persequendum est.

¶ **I**ch danck dir. Grates tibi ago. Grates tibi refero. Grates tibi red-
do. Gratum tibi habeo. Grates tibi ago. ¶ **G**rates agere probo fit. Gra-
tias referre et gratias reddere factio fit et vicissitudine. Gratum habere
ratio fit. Cum enim dicimus gratiam habeo tamen dicere videtur. Ego gratias ti-
bi debeo atque teneor sed tanta tua sunt in me beneficia ut nec verbo
nec facto satis faceret tibi possim.

¶ **I**ch gedenck alzeit wy ich dir genug kundt thun. o. d. g. Id
dies noctesque mecum cogito quod pacto tibi satisfacere. Id meum sedulo
reuelo ut beneficiis tuis digne responderem. Hoc summope curare so-
leo ut officiosus in te videri posses. Hoc mens mea iugiter stude-
re solet ut erga te sim qualis erga me semper fuisti. Non momentum transiit in
quo non cogitem quod erga te gratias posses videri.

¶ **I**ch hab dein dienst vor augen alle tag. o. d. g. Domini tempore tua in me
officia ante oculos meos versant. Continua enim memoria immo ra-
lia tua in me beneficia complector. Tua enim in me beneficia merita nunquam e-
memoria mihi decidunt. Que in me merita retulisti nunquam e mente
mea delabunt.

¶ **E**s sol ein wyfer man danckbar syn. Est officiosus hominis benefici-
orum memorie sese demonstrare. Ut gratitudini studeat virum decet sa-
pientem. Viri prudentis atque maturi est gratiam se prestare.

¶ **D**er paul ist yndackb. Tanta ruditas pauli est ut agere gratias non cu-
ret. Nimia ingratitude suspectus est paulus. Paulus gratias agere non nouit
Paulus aicos ingratus nimium se extitit. Immo: p. est beneficiorum preceptorum.

Solium XXXIX

So es dir wol geetsrew ich mich. Letor uehemēter cū p̄spa
tibi sit fortuna. Nō possū nūq̄ maxime gaudere cū tibi fortunaz
fauere aiaduertā. Immeso afficioz gaudio cū vis fors cadit. **Se**
cūdis tuis successibz sp̄ plimū p̄gtulor. Felix z prosp̄ b̄ dicit Pro
sper em̄ est q̄ salute p̄fert. Felix aut̄ q̄ rec̄ pit̄ p̄pa nangz fortuna
felicē me facit non prosperum.

**Felix
Prosper**

Ich frew mich deins gelucks oder heils als des mein. Non
minus tua gaudeo salute q̄ mea. Tuis letor cōmodis. vt̄ meis
p̄p̄is. Tūc saluū te facio saluū cū te eē iudico. Prospis tuis suc
cessibz vt̄ meis voluproz uehemēter. Facio pro estio. vt̄ ibi. Quā
ti fac̄ rem illā. q̄ti fac̄ officia in me tua. Dicim̄ em̄ quifacio. mi
nimifacio. maximifacio z similia.

Facio

Als ich sah das es dir ybel gieng muest ich trauren. Logebar
dolore vbi infelicē te audirē. Statim vt̄ accepi fortunaz in te no
uercari pectus meū uehemēti molestia lacerabat. Dolui vltra q̄
credere possis audies qd̄ tetangeret. Quāprimū fortunā aduersā
tibi intellexi nllā aīo q̄es esse potuit. Ut̄ pro postq̄ nō inornate
proferim. Dicim̄ em̄. Et vt̄ vidi tu aduenisti. Id aiaduerti. Si
breuis videri cupis z ornat̄ subintelligere cura aīcedēs relacim
aīte exprime hoc facto. Dolui vltra q̄ credere possis audiens q̄ te
angeret. Jā ea dictio qd̄ palā nō habet q̄ referret. Jte iam tibi di
cā qd̄ p̄i dē p̄tibz referētibz cepi. Jte nō cessabo obseruare q̄ amār
aiaduerto. Jte ego q̄ diligē amo. Jte ego sum vbi esse non potes.
In vltima orōe sub intellige. Habet em̄ vbi in dicta orōe relatōis
q̄ndā p̄tū. Fortunā nouercari dicim̄ que admodum nouerca
nobis molesta est.

Ut

(possumus fortunā

De his q̄bz laudē vl̄ virtu p̄inz ornatū vl̄ de ornatū rei eloq̄
Der ist von wegen seiner tugent od̄ kunst zu loben. o. d. g. Hūc
ob eximias suas p̄tutes laudandū durim. Quī insignes aī pos
tes efficiūt vt̄ maxifacere eū debeā. Ob p̄tates suas p̄tutes meri
to hic sūma laude est prosequēdus. Quis a mente ad eo remotus
est q̄ virtū arte insigni p̄stabilē sūmo honore efficiendū nō p̄ntat̄ ē
Laudabiles sue artes honorabilē hūc faciūt. Notabiles ip̄e dī
scipline quibus hic illustris est z copiosus hunc colendū efficiūt
Maximo honore extollendū illū putant. s. cum ip̄e q̄dem artibz

prudētia
sidentia

optimis sit predictus. Ob insignem suam sapientiam merito hūc
magis facimus. ¶ Quāq; sapientia. atq; prudentia differant ut
satis patet. In sermonib; tamē nostris familiarib; ubi extra
dialecticā versamur differentiam illam confundim;. Ita ut pru-
dens nōnunq; sapiens appellat. Et rursus sapiens appellat pru-
dens. aliter em̄ terminis utimur in disputatione ⁊ aliter utimur
extra disputationē quare deridēdos censeo hunc sermonez incre-
pantes. Ego comedere nō possum. quasi impossibile quoddaz pros-
latū. Sic em̄ dici debere putant. Ego comedere nō appeto. Ipsi
tamen dicere nō sunt aspernari. Ego infirmoz utire nō possum
q; equē impossibile existimo. In vna em̄ parte impossibilitatē ma-
ximope fugiunt. In alia aut̄ illam amplecti nō verecundāt. Pres-
tabilis illustris copiosus apposite cum ablatiuo p̄struuntur. ut
iam dictis orōnib; claret.

stabilis
Illustris
Copiosus

¶ In der kunst ist der vber all. o. d. g. Ea arte alios omnes ille an-
tecellit. Hac mentis dote officē hic alios prestat. Hac arte ille ce-
dit nemini. Nemo visus est qui tali mentis illustratōne illum su-
peret. Reminem esse puto qui hui' arti par sit.

¶ Der vbertriff die vbertreffendē. Hic excellentes om̄es antecel-
lit. Laudatos vniuersos ille superat. Nō est qui sit cōmendatus
quem ille suis conditionib; non prestat. Maxime laudare vides
mur cum excellentes excellere ostendimus.

¶ Ich kan dein eygenschaft oder tugent nit vber loben. Haud
sufficio tuarum splendore virtutum exponere. Laudabiles tu-
as conditiones dignis laudibus prosequi non possum. Quib; ho-
noribus animi tui gemas colam nescio. Et animi ⁊ corpis tui do-
tes quib; om̄es antecire videris satis in te probare nō valeo. Ne-
q; laude neq; e iam preconio satis extollere clara tua possum faci-
nora. ¶ Gemma translative p̄ animi ornamento utimur. ¶ Facin-
tam in bono q̄ in malo accipi potest quare semper adiectionem
quandam sibi erigit. Dicendum em̄ est. Facinus optimum. Fa-
cinus pessimum. Facinus turpe.

Gemma
Facin?

¶ Der iungling vber sein alter ist er weiser oder geleert. Adoles-
cens ille vltra q̄ etas ferre solet est sapiens. Adolescēs ille p̄coct̄ ē

Solium XL

ingenij preter solium nature modum adolesces ille virtutibus claret. Non est etas illa solita tanta hominis ferre discretiones. nemo putaret hanc tantam etatem tam matris posse artibus clarere. Precor duplex in uenit hinc significatiuam primum uicem et transumptum. Precor enim proprie significat ante tempus est excocitum. Itaque dicimus Precoces uicem. Precocia poma. Precoces nuges que ante tempus suetum maturant. Translatiue autem refertur ad ingenium quod ante tempus naturale et debitum uiget et maturatum est. Sicut huiusmodi duplex est significatum in quod plurimis alijs grammatico est ad aduertendum quod si quis ignorauerit metereque neglexerit grammaticus illi lustris esse non poterit.

Precor

Die frauw vber die gemein natur der frauwen ist sie bestentig gewesen. Ea femina ultra consuetum ferre putares constantissima pueri rariu. Quia illa super solitam matris naturam cunctis reprobationibus fortiter praerit. Nemo unquam cogitasset sextum hunc tantam animae hinc constantiam. Quisnam crederet fragile materis naturam nulla animae affectu fatigari posse. Fragile est quod facile frangi potest. Dicitur autem fragile quia fractu agile.

Fragile

Des iungling gestalt od geberer zeigt kunfftig gut inget. o. d. g. Adolescentis huiusmodi extrema persona super uita quod commendabili signat. Optima huiusmodi pueri in doles de virtutibus clarissimis spes omnibus dat firmissima. De commendabili huiusmodi pueri in uita ob egregiam eius in doles bonum omnibus perfecte est sperandum. Huiusmodi adolescentuli et facies et gestus optime de illis nos sperare facit. Persona quilibet quedam est quae alio ab alio differunt in animo tantum in corpore. tantum in extra positis. In animo ut liberalis auarus fortis timidus. In corpore ut pulcher deformis: senex iuuenis. In extra positis ut clarus diues. ignobilis. pauper. In doles est ymago quedam future prout. Aliquod in malum accipit ut sit lectus. Sodalitas autem imago quedam uirtutis futuri. Ea de re alio quoniam sibi adiectio quedam expostulat. Aliquoties etiam per quod animae generalitate accipit. Dicitur facies et uultus. Facies est ingenij cuiusque aspectus. Uultus autem fieri est dictus a uolendo. nam ex uultu noscimus uoluntate atque hominis affectum. Terentius in heauton. Humanos uultus quoque hominum fingit scelus.

Persona

Indoles

Facies
Uultus

In deiner vernunft hat ieglicher man lust od gefallen. o. d. g. Approbatum tuum primum maxime apud omnes laudatum est adeptum. Primum tuum ingenium omnes plurimum delectare uides. Non mediocriter omnibus grata est

P̄ns

P̄mo
Non

P̄onus
P̄omen

Natura
Qui
Crebro
sedulo
Consulo

amplissima tue mentis discretio. Nemo nō maxime mirat ratōez tuarū clarissimā. P̄ns aliqñ idē est q̄ prestās aut excellēs. vt p̄ns anim⁹. excellēs anim⁹. Itē dicim⁹. Medicina illa presentissima ad modū nihil medet. i. excellentissima. Itē p̄ns tuū ingenii. i. excellentius tuū ingenii. ¶ Nemo nō p̄ oīs aliqñ oznatissime p̄ferim⁹ vt alia signa negatiua p̄iūcta insit. vt nōnunq̄s p̄ aliqñ.

¶ Boesleut reden vñf ybel. o. d. g. Hoies in malā suspitiōez p̄ni estimatōni n̄e detrabere conant. Homies inidi honestatē nos strā ledē nō cessant. Daligni rerū interp̄tes clarū nomē n̄m des turpare indigne nō verent. Hoies maliuolētia suffusi assidue detrabere nobis student. P̄onus est qd̄ p̄e anteriorē flecit seu bu miliat posteriorē aut eleuat. Itaq̄ fluiā p̄na dicim⁹. Translatiue p̄nū dicim⁹ qd̄ facile est r̄ p̄mptū. ¶ Nomē pro fama sepenumero ponere solemus.

¶ Sib was ich von dir halt. Vide q̄tū tibi tribuam. Vide q̄ti te faciā. Vide q̄to te habeā precio.

¶ Das ist ein rechtecer do einer mit tugēthafftigem werck ver dienet. Illa p̄fecto est laudabilis noīs amplificatio q̄ a sūmis p̄ turib⁹ est deducta. Is verus honor ceteri debet q̄ ex rebo optis nascit. Ea qd̄ glia vera h̄i solet que ex meris puenire videt.

¶ Der paul ist zu gutre sachen geboren. Paulus natus ē ad agen dū sp̄ dignū aliqd̄. Paulus bonis frutib⁹ natus ēē videt. Paul⁹ ea p̄ditōe natus est vt nihil nisi qd̄ rectū est curet. Paulus nat⁹ ra ad bñ opandū paratus est. ¶ Quati⁹ dicim⁹ natus diuitis q̄ na tus ad diuitias. Natus sapiētie. q̄ natus ad sapiētiā. Itē natus honorib⁹ q̄ natus ad honores. Natura p̄ naturalr̄ proferimus.

Dicim⁹ em̄. Ege natura p̄bitatē appero. i. naturalr̄. ¶ Itē ego natura huic r̄ raro. Itē id natura factū credim⁹. i. naturalr̄. ¶ Se pensero em̄ ablatiui in aduerbia trāsire vident. Ita dicim⁹ quip q̄l̄ vt ibi. Quis scis. i. q̄l̄ se s. ¶ Silr̄ crebro pro sepe. sedulo p̄ assidue. ¶ Consulo pro psulte.

¶ Es liebt nicht vor tugent. Nihil est virtute amabilius. Nihil virtute pulchrius. Nihil est probitate p̄stantius. Nihil est bonis moribus p̄stabilius. Nihil est probata vita dignius. ¶ Al wyf man loben des ding. Enimvero omēs de virtutibus

Solium XLI

recte sentiunt hoc laudant. Nempe vniuersi qui recte sapiunt illud affirmant. Omnes enim viri prudentes factum hoc probant.

Du hast ein gut wort. Magna est de te commendatio. Magna est memoria tuarum rerum gestarum. Maxima est de virtutibus tuis estimatio. Magna est de te omnis opinio.

De ist mit grosser tugent geziert. Ille maximis est adornatus virtutibus. Omnibus palam est hunc virum varijs animi dotibus esse clarum. Ille moribus clarissimis est insignitus.

Der ist ein schnoder mensch oder ein vngezyrter. Homo iste turpis est nimium. Johannes oim exstitit ornatissimus. Homo ille auimo turpi est et corpe deformi. Andreas homo est detestabilis.

Der ist billich zeschenden. Iste vituperandus est. Iste criminandus est. Iste se vituperabilem facit. Iste dignum vituperandum putat. **V**itupare et criminari pro eodem accipi solent. dicit tamen quod amplior est significatio in criminoso quam in vitupero. Criminosus enim aliquam actionem notat et aliquam passionem. Plurimi imperiti criminari pro molestare abutuntur dicentes. Ille ob amissam pecuniam nimis se criminat. Ite dicitur. Ad debetis vos propter hoc sic criminari. Ego autem dicere. Nec pecuniarum amissio non sic vos contristet. Ite vellem ob id vos non dolere.

De zubertriff in der bofheit al menschen. o. d. g. Iste oim in improbitate visus est excellere. Nemo unquam visus isto peior. Nunquam in aliquo tanta est inuenta iniquitas quam in lenone isto peiusimo. Nemo ut cuius ille tam insolentis vicij est peius. Suis eximij vicij tyrannus ille nemini cedere videtur. Iste sane est oim pessimus. Insigne bui iniquitate nemo sibi secum preplari potest. **P**redicatio in bono. peius in malo. vtrumque dicitur. i. bonum habeo. malum habeo. **S**ilz hec nomina singulari insignis et eximius et in malo et in bono accipiunt. Dicunt enim. Eximia tua vicia sepe sunt abhominatus. Singulare tuam inuidiam quam communem omnium salutem sepe persequor odiosam habuimus semper. **N**umquam putasset tam notabile dolum in hoc homine quam omnibus semper. **P**erditum visus est inueniri posse. **P**erditum boiem appellamus. quod varijs vicij est traditum. Quodammodo laus maxima est virtute ceteros prestantare. ita vituperium est maximam quam ceteros vicij excedere. Qui ergo laudare nouit facile nouit et vituperare.

vitupare
criminiari

Predicatio
singulari
insignis
eximius

Perditum

Der virgilij nach seinē sittē ist gleich einē vilbe. o. d. g. Virgili⁹
suis vicij⁹ bestij⁹ parē se facit. Ob nephanda sua facinora virgilij⁹
ad beluaz vicij⁹ naturā est detrusus. Virgili⁹ humanis abiectis
pditionibus bestij⁹ digne venit compandus.

Humile

Du solt in den schnoddeley dern nit sur dē furstē gan. Dis soz
didis vestib⁹ neutiq⁹ tibi adhuc principē maxīm est accedendum
Dand q̄q̄ licere puto vt sordido h̄ pellicco te pncipis p̄res aspe
ctu vilib⁹ his indumētis pncipez adire tibi sumope disuadeo.
Donitū te esse velim ne tali vestij⁹ humilitate ad pncipē te p̄se
ras. ¶ Humile nō solū appellam⁹ qd mortale est. Nā humile etiaz
appellam⁹ qd vile est ⁊ depisus. Virgil. iij. Egloga buc⁹ Humilof
q̄ mirice. i. humi vicine: aut qd p̄ciosū nō est. Nā humile ab hu
mus venit. itaq; vestes viles hūiles appellam⁹. itaq; p̄sonas rusti
cas hūiles dicim⁹. ¶ Pellicū vestij⁹ ex aialij⁹ pellicib⁹ p̄teritum.

Pellicū

¶ Quo de re funerea loq̄ nob̄ liceat aiaduertēdū est.

Des kunigs todt beweintē all menschē. o. d. g. Maximi hui⁹ re
gis mortē ois hō deflet amarissime. Nemo eq̄ nō maxie digni h⁹
regis mortē plāgat. Exinctōez illustr⁹ h⁹ reg⁹ vniuersi vehemēter
dolent. Nemo nō corde p̄cipit magnifici h⁹ reg⁹ vite solutōez. La
rissimi h⁹ pncipis interitū ois terra q̄rit vehemētissime. ¶ Magni
ficiū in duplici significatōe iuenit. Accipit em̄ q̄nq; actiuez ita ma
gnificus dē q̄ magna facit. vt rex magnifi. i. rex magna faciens.
Aliq̄n passiue. vt Opus magnificū. hoc ē. opus magnifice factū
Reperit etiam magnificus in malo. vt Magnificus homicida.
Magnificus raptor. magnificus sacrilegus.

Magni
ficum

Der burgor ist neulich gestorbē. Lūis ille nouiter vita ē defū
ctus. Lūis ille nup mortē obiit. Superiorib⁹ dieb⁹ cuius ille sp̄s
reddidit. Ab eo q̄ ad cuius ille vitā suā pdidit tpe pauci trāsierūt.
dies. Nō mltū t̄pis trāsiuit ab ea q̄ cuius ille obiit hora. An pau
cos dies hui⁹ ip̄s ad snpos euolauit. Dic cuius nouiter ex seculo
hoc migravit. Lūis ille nup aiām eslauit. Lūis ille an paucuz
tempus animam effudit.

Deins gesellen schneller todt hat mich erschreckt Socij mei
subita vite puatio vehemēter me exterruit. Ex p̄te socij mei mor
te mirifice obstupui. Rep̄tina sodalis mei extictio dolorē maxīm

Solium XLII

mibi incussit. Velox amici mei vite solutio vehemēti amiratione
me affecit. Inopinatus huius sodalis mei interitus ad modum
me tristavit. ¶ Differt soci^a sodali. Soci^o em̄ plerūq; se si nego
cū serijsq; reb; & fortune arbitrio. Soci^o pprie in reb; leuiorib;
ac sepe voluptuosus.

Soci^o
Soda^o

Ich gedacht nit das der vbeltheder noch lebt. Non putavi
mecū malefactorē hūc adhuc vita fungi. Quō isteoim scelera tisi
mus in humanis adhuc esset haud q̄q; putassem. Reuicq; credi
dissem malefactorē istū adhuc vitaz agere. Creditu mihi difficile
fuit hoīem hūc impiū vitā suam nondū terminasse.

Wer mag frolich sein so man von den todtē sagt. Quis mor
taliū gaudere potest de morte dū mēto intercidit. In rebus fune
ribus cuiā letare cessat. Terribilis mortis p̄tēplatio gau
diū nullū admittere solet. Quis animo gaudere potest simul ho
minis interitū sua mēte reuoluere.

Den hat man mit grossen bieng begraben. Fun^o illud pompa
maxia est sepulcū. Lū sūma festiuitate funus hoc ad sepeliendū
est delatum. Nō citra supbia maxia hui^o funus tumulo est tra
ditū. ¶ Funus dictū eo q̄ sumat seu ardeat. Antiq; em̄ funera ig
ni tradebāt. nūc autē illa terra cōdit^o. Quē ad modū supbo p nos
bili & festiui vtimur. Ita supbia p festiuitate atq; excellētia vni pos
sumus. ¶ Pompa in p̄speris est & in aduerses vt in triumpho
funere. Dicim^o em̄ Triumphator ille gl'iosus cū pompa maxia ē
domū deductus. Itē ciues ille cū pompa amplissima ē sepultus.

Funus

Supbo
supbia
Pompa

Doligent d; beyn vnser leiblicher freunt. o. d. g. Cognatorū
nostroz reliquie illi p̄dunt. Locus ille sacer cognatorū nostroz
reliquias p̄inet. Sic affiniū corpa nōz hēsent. ¶ Interest inter
cognatū & amicū. Nā cognati sup^o sanguine. Amici autē sum^o cū
tra sanguinē. ¶ Nūc q̄b; verbis ydonee de diuitijs pauprate
rerū vbertate atq; sterilitate loq; nos deceat paucis ē absoluendū.

Cognat
Amicus

Der burger ist reich. Lūis ille diuitijs affluit. Lūis illū diuitijs
redundare putam^o. Lūis ille est pecuniosus. Lūis ille opū
diues videt. Lūis ille auro diues credit. Lūem illū fortunatū
existimam^o. Lūis ille possessionū nō est egen^o. Lūis ille auro ar
gentoq; abundat nimīū. Lūis ille locuples creditur.

25

Der paul ist der aller reich est. Paulus oim diuissim^o eristit. Ne mo vt paulus auro diues est. Locupletiorē romanoꝝ impatore vidit nemo. Qui vt paul^o diuitijs fluat nemo vnq̃ vnus ē. Paulus possessionib^o vnūuersos p̃stat. Paulus auro argētoq̃ oim copiosissim^o credit. Incredibile diuitiaz copia paulus supat oēs.

Des reichthumb kan nyemant erchet. en. Hui^o diuitias estia re nemo pōt. Quisnā hui^o pecuniosissimi possessiones metiri poterit. Auerosissimū hui^o pecuniaz cumalū nēo sat taxare valebit

Es erbarmet mich od es muet mich das der virgilij also arm ist. Vehementer pecus meū vget virgilij miserāda pauptas Ad modū doleo virgilij tanta reꝝ egestate laborare. Nō virgilij ple oim necessarioꝝ inops ē nimij me angit. Nō possū nō p̃lmū virgilij calamitatis misereri. Non citra ingentē ai molestiaz virgilij inopiā p̃replor. Eū ego virgilij necessarijs oib^o destituti p̃spiciā vehemēs q̃dam dolor menti mee subire solet.

Ferax Das ist ein fruchtbars landt od gegent. o. d. g. Terre iste fertiles sunt. Heterre fecūdes sūt. Heterre feraces sūt. Heter. e yber rimesūt. ¶ Ferax idē q̃ secund^o (q̃d ptz p̃ Boetij de sol. phie. p̃ sa p̃ma scōi libri) Si aruis semina crederes feraces inter se ānos

Fertile sterileq̃ pensares. ¶ Fertile dicitū est q̃ fructus ferat.

Darumb das das landt vnfruchtbar oder darūb dz alle ding tewr sind zube ich von hū. o. d. g. Nō terre ille infecūde sunt ea ob rem illas missas faciā. Ob terraz sterilitatē hinc discedere statuo. Ob victus amiserusq̃ penuriā puinā illā desero. Ob illam que hāc regionē p̃mit calamitatē locū illū relinquere intēdo. Nō cerealia in caritate nimia sūt eade re nō ampl^o hic virā ago. ¶ Nō inornate dicim^o. Dissuz facio p̃ desero aut linquo. ut ibi. Statim vbeim hāc ornati missas faciā. Itēquidē te nunc missū facio.

Dissū Itē. Amic^o tuā missas facere nehoites. ¶ Caritas aliq̃n p̃ frumētū annoneq̃ penuria accipim^o. ¶ Penuria aut defect^o est vini aq̃ pecunie viroz ceterarūq̃ rerū. ¶ Cerealia a ceres veit que frugū da est. z capif tū adiectiue tū substantiue. Quidē de amore inquit. o breue versata cerealia semina terre. ¶ Calamitas a calamus descendit. Est eñ calamitas p̃pter aure arrietates aut imemperis em spicis destructis. calami sine graui stāt argis: z more grecoꝝ

Caritas penuria cerealia calamitas

Solium XLIII

zum pingit p k. sed more latinoz per c.

¶ Hunc quibus orōnibus curā nostrā z pseuerantiā hūc si
milia ostendamus est expediendum.

Der gar guten dingen nach oder den tugendē. o. d. g. Dicere bo
optimis incūbit. Iste res comodas s: cras. Rebus honestis ma/
rimope is inseruit. Sūmā iste diligentia exequēdis negocijs ge/
rit. Iste virtutes amplecti feruentissime laborat. Dic artibz opti/
mis studere sedulo solet. ¶ Incumbim? pprie remis translatie aut
loquendo. etiā alijs rebz incumbere dicimur. vt incumbo lfrarijs
studijs. i. cum conatu maris lfrarijs studijs inseruio. Rem hones/
tam appellam? rem dignā honore quicqd honore dignū est bone/
stū iure appellare possumus. Sitr honestū appellam? quicqd ab
honestis seu studiosis aut obseruari aut fieri cōsuevit. sic ludos
vestes z verba z plura alia honesta vocare possum?.

incūbo
Rebo
nestam
hōestuz

¶ Dye frūmē sind in gure dingen od in gure lebē bestentig. o. d. g.
Fortes ita lōganimi sūt vt in rebz honestis pseuerent. Boni i re/
bus pducibilz constantes esse debent. In rebz pficiendis mora/
ti molles nō existunt. Virum studiosum forte esse decet Virū sta/
bilē z moratū nulla res leuis mouere poterit. Viruz moribus il/
lustrem vt retragonimū immobilē esse testat Aristotel. ¶ Molli
cum hominē attribuitur in vituperium accipitur. Est em homo
inconstans non firmus. sed cum alijs attribuitur rebus sepiss/
metunc in laudem accipitur vt molle opus. id est opus nō durū
sed tractabile. ¶ Longanimus laudis nomē est qui em a bona i/
tentōne nō plabit digne longanim? appellat. ¶ Noiem moratū di/
cimus moribus optimis institutū.

Mollis

Lōgan
mus

¶ Wie keyfig der in den dingē geweest ist kantich nit genug sagen
o. d. Quantū hic in negocijs tuis vigila uerit satis exponere tibi
nō ualeo. Quantū ille rōnes tuas curauerit uix oñdere tibi me pos/
se cenleo. Quid ampli? in causis tuis gerēdis eff: cere hoc potuiss/
set nescio. Haud explicare sufficio ei? erga tuū cōmoduz āplissimā
vigilantiā. q? curios? iste rex fuerit tuaz n̄ sag: effari me posse pno.

¶ Ich will lernen diewil ich zu wyeñ bin. Tādiu lfrarū colā stu/
diā qd iu wiennē puerlari me altissimus pcessit. Iris inseruias
dū wiennē morabor. Nō cessabo studijs optimis incūbere q? iu
wiennē ero. ¶ Dum aliqui pio donec utimur. vñ Virg. primo En. D:

Dum
studium

Multa que q̄z z bella passū dum conderet vrbē. ¶ Diu. i. p. longū
t̄ps z nunq̄ eo aliter vtimur nisi forte p illo ablatis die. Studi
um a uenis rez cura seu sollicitudo dicit̄. ideo adiectozes quandā
sibi expostulat. vt dicam⁹. Studium l̄rarium. studiu⁹ sedaz artiu⁹.

¶ Do ich dy i heticā lernet. Lū me plimas cycceronis disciply
nas ptractare ptingeret. Lū studio Liceronis opam adhibere
Lū varia ciceronis volumina puoluerē. Lū apud ciceronē stu/
dere Lū rhetorice obuersarer. Lū eloq̄ntie studiosissim⁹ fuissem.

Opera
opus

¶ Dint opa z opus. Opa em̄ est diligētia q̄ rem aliq̄z psequimur
Opus autē illud q̄s ope z labore pficim⁹. Itaq̄z decē libros ethi
coz. Aristo. opus quoddā appellam⁹. Silt dicim⁹. Varia autoz
rū plustrauim⁹ opa. ¶ Volumē p libro aliq̄n pferim⁹ dicēdo. has
disciplinas ex platonis voluminibz suscepim⁹. Itē Dundū ipsū
opus dei oipotentis appellamus. ¶ Quō loqui z eloq̄ differāt sic
accipe. Loquimur etiā si sine prudentia p̄ba agim⁹ ita fatuos atz
stultos loqui dicim⁹. ¶ Eloq̄mur autē cū sapiēter aliqd dicim⁹. ¶ E
in dicto p̄bo augēse. Legim⁹ itaq̄z in p̄beta. q̄ emittit elo. su. ter zē

volumē

Loqui
eloqui
E

¶ Des keyf lob ich. Hui⁹ in oēm rem honestā vigilantia laudo
Hui⁹ opam maximā p̄bo. Hui⁹ diligētia maximifacio. Huius
pseuerantiam precio maximo habeo.

¶ Der keyf vberwint alle ding. Nihil em̄ est q̄s diligētia pfici n̄
possit. Quidnā est q̄s frequēs cura psequi nō valeat. Cuiuslibet
operis obrustitas diligētia pmollit (vt Boeti⁹ testa) Fernoz nō si
nit rem abire infectam.

quiesco

¶ Ich will nit vff horn zu lernē gute kunst. Artibz optimis stu
dere nō desinā. Disciplinis laudabilibz incubere nō cessabo. Bo
nas artes ediscere nō quiescā. Hoc verbū quiesco apte cū infiniti
tuo p̄strui potest. Dicere em̄ valem⁹. Hui⁹ rei obseruari nō quies
scam. Turci xpianos oppugnare nunq̄z quiescere vident. ¶ Edis
scere idem est q̄ valde dicere. E em̄ ibi cōplere solet.

¶ Die sind nit zu lobē die vnster sind. o. d. g. Nulla psequēdi sunt
laude animo molles. Nunq̄d viri incōstantia prudēs quispiam
laudabit. Infirmitate animi laudabit nemo. Qui mēre instabili
est nemo hoim cōmendādū ducit. Interest inter nūquid z nōne.
Nūquid negatiuū exigit r̄siuū. Nōne p̄o affirmatiuū. Nō sine

Solium XLIII

ornatu abluſus aliquo loco ſui gratia conſtruit. Vñ boetius de ſol. philoſo-
metro primo. Qui cecidit ſtabili non erit ille gradu. hoc eſt. Qui ce-
cidit non erit ſtabilis graduſ. Itē dicim⁹. Quis res in tranquilli-
tate eſt cadere. Ea de re lecto ſis animo. Itē. cupere ſecurus eſſe
animo. Itē dicim⁹. Ego ſcio hūc ſūmo ingenio eſſe virū.

¶ Nunquid
¶ Nonne.

Ich was mit ſolchen ſorge beladē das ich dein vergaſſ. o. d. g.
Animi mei importunitas id cauſauit quominus tui memor exi-
ſterem. Animi mei tempeſtas maxima nullā re tuarū memoriaz
agere me ſinebat. Quod tui oblitus ſū multiformes animi affectus
id effecere. Tot tantūq; curis fui implicatus vt tui mihi nullā me-
moriam eſſe potuit. varie rerū occupatōes te ſubire mentē meam ve-
rarunt. Importuni proprie ſūt qui mari verſant portūq; nodū artin-
gere. Translatiue autē importuni dicunt qui nodum aſſecuti ſūt
quod volunt. Etia hī importuni dicunt qui turbato ſūt aſio.

Als ich muellig zu wien was. Lū wienne negocij vacu⁹ eēz
Cum wienne eſſem laborib; abſolutus. Cum wienne ab omni
animi cura eſſem exoneratus.

¶ Impos-
¶ tunt

¶ Quō cōparatōes rerū differentias eloqui valeam⁹.

Der virgiliū iſt dem homero nit gleich. o. d. g. Virgili⁹ cū home-
ro compāndus nō eſt. Nō puto homero poete huic clariffimo vir-
giliū parem eſſe. Deaſi quidē opinione virgiliū homero ſilēz ex-
iſtimare nō potero. Sup virgiliū homerū fulgere probat opinio
In cōparatōe minus ad maius pferri debet. nō maius ad minus
Dicim⁹ eī. Virgilius cū homero compāndus nō eſt. Itē dicim⁹
Discipulus cum magiſtro nō eſt compāndus.

Es iſt leicht zuuerſtehen was vnter ſich yd vnder den dingē iſt
o. d. g. Facile eſt mente metiri inter res illas quid interſit. Harū
differentiarū rerū ſatis clarere puto. Credo autē graue ſerire quo
illa differāt. Quātū res ille inter ſe diſtent ſatis palam exiſtere pu-
to. Qui res ille diſtinguant arbitror latere neminē. Iudico non
clam eſſe quā iter ſe hec diſcrepent. Qui pro qualiter apud The-
rentiū. Dicim⁹ eī. Qui ſcis hoc verū eē. p. q. ſcis h. vez eſſe.

¶ Hunc quomodo manifeſtatōnē atq; rerum occultationez
proloqui poſſumus oſtendendum eſt.

Das verkund ich darumb das du wiſt vñ erkennſt den freunde 23

Doc id circo m et tibi scripsisse intelligeres velim vt q̄ tibi benefe-
cerint r̄ qui male aia duerteres. Ea de re scribēda duxi vt q̄ fideles
fuerint r̄ qui infideles te nō p̄tereret. Quo aicoz euoꝝ aim coḡ
sceres hec tibi nūcianda mecū decreui. Ut te nō fugeret amicoꝝ
tuoz varietas ea ad te denūciare p̄stitui. Nō oēs qui se tibi aly
cos simulāt amicos veros existimares id manifestare tibi negli-
gere nō potui. Ne amicoꝝ tuoz falsitas te falleret hec te scire ma-
ximope desideravi. ¶ Hoc signū vt notat causam efficientē Duo
aūt causam finalē. Exemplū de quo dicim⁹. Virtutes amplecten-
de sūt quo verā beatitudinem obtinere valeamus.

Ut
Duo

nūcius

¶ Nach dem vñ mir der Ruprecht das enbot. Postq̄ rupt⁹ cer-
tiorē me fecit. Postq̄ paul⁹ mibi id significauit. Ubi paul⁹ id mibi
h̄i retulit. Statim vt rupt⁹ hoc mibi annūciauit. ¶ Nunci⁹ aliqñ
cū significat cui referēda res iniungit Aliqñ significat illud qd̄ re-
ferri debet. Vultū tñ dicūt q̄ nūciū. n. g. significet r̄ quā manife-
stare absentī cupim⁹. Nūcius aūt significat illum cui referendū
negotium imponitur.

¶ Ich beger das du das wist. o. d. g. Volo id exploratū habeas
Volo id scias. Cupio vt hac in re certior fias. Volo id te ignora-
re. Volo id te p̄tereat. Volo id te fallat. ¶ In his silibusq̄ ordib⁹
ornate due ordōnes sibi sociant sine signo p̄nunciatio. Ornati⁹ ita
p̄dicūt. Volo id scias. ¶ Volo vt id scias. Itē Volo te id p̄tereat.
¶ Volo q̄ id te p̄tereat. Item Deum diligas. necesse est. q̄ q̄ deū
diligas necesse est.

¶ Ich hoer vō dem wesen vnser freunt als ich begerio. d. g. De
statu amicoꝝ nroꝝ audio q̄ volo. De rōib⁹ rez n̄faz sentio sedu-
lo q̄ grata sūt. De aicoꝝ fortunis accipio q̄ plimū me oblectant.
Dōd̄ successib⁹ itelligo meoꝝ fautoꝝ id me oblectat solzuehēnt

Besta
Acta

¶ Das ich war sag. Ut rez p̄fitear. Ut rez dicā. Ut rē vt seh⁹
enarrē. Ut actis p̄ba r̄ndēant. Ut gestis p̄ba capiet. ¶ Besta r̄ a
cta h̄ d̄nt q̄ illa sūt in administratōe mgrat⁹ r̄ in reb⁹ maiorib⁹ et
republicā spectantib⁹. vt gesta pompei. Besta alexandri. ¶ Acta
p̄o enam rerum priuatarū ac familiarum.

¶ Das es euch zu wissen wer. Quom̄ esset vob̄ signatū. Quom̄
vobis nūciatū esset. Lū ad vos puenissem. Lū aurib⁹ vestr̄ in

Solium XLV

sonuisset. Quom ad vos esset allatum.

Ich will geschweige das der peter alweg wider mich gewese ist. o. d. g. No comemoro q petrus i oibz meis inimicus summus sedulo exitit. Taceo q petrus existimatioi mee detraxit. No petrus plurimu mihi obfuerat nuc pretereo. Nunc mitto q petrus semp se mihi aduersariu stituit. In his oionibz color qda rhetoricus versat qui occupatio dicit. qui sit quociens sermone euoluimus qd preterire nos uelledicimus.

Das ist in yemant verborgen. Id oibus palā est. Hoc cuiqz plā nū extat. Hoc vnicuiqz apparet. Id pstat omibz. Neminē illud fugit. Istud preterit neminē. Istud neminē latere scio.

Ich hoer vil dieich beger schnoed zeseyn. Vagna indies au dire ce gor que vana esse cupio. Plura accipio que falsa esse uelle. Sentio plura que cuperem semp esse ficta.

Als der Cicero schreybt. o. d. g. Ut scribit Cicero. Ut inquit Cicero. Ut cicero sentire videt. Ut cicero phibet. Ut apud Liceronē constare videt. Ut cicero testatur.

Ich bit dich du woelst das vergebe oder verschweigen. Te oratu velim vt negocium hoc celes. Te rogatu velim vt ea apud te rem serues. Velle reconderes quod nup tibi reuelauit. Nec q pacto res illa gesta est in lucem prodeat tu uz erat obnubere. Te peto vt re illa nunciqz prodas. Te obsecro vt neres illa logi abeat.

Es was dānoch nit offen war. Non dum satis costabat. Non dum palam erat. Non dum erat auditum. Non dū satis erat exploratum. Non dum res erat detecta. Non dū negociū h claruit.

Ich will das du das heimlich habst. Nolo abeat id longius. Volo id tibi soli serues. Habe id tecum. Secreto id serues velim. Et si hac sermonum traditione pauca sim complexus z miniam sermonum particulaz profecutus. tamen vt initio mecu conceperam sup res quasdam de quibus pleru nqz puerfari nos accidit latina quedam conscripsi quo dictionum quedam differētie vos non laterent quoqz z in familiari sermone z in epistolis cōficiendis fieret. s promptiores.

Explicit Secundus liber.

- Sequuntur ea de quibus in hoc secundo libro tractatur.
- Primo. De his quibus divinum auxilium implorare possumus. Fo. xxv.
- Secundo de his quibus amicitiam et ea que circa amicitiam versantur explicare possumus. fo. xxvi.
- Tercio de his quibus amicorum patrie reipublice et aliarum rerum defensionem eloqui debeamus. fo. xxvii.
- Quarto de his quibus amicorum patrie et reipublice et aliarum rerum impugnationem errare valeamus. fo. xxviii.
- Quinto. quod de epistolis missis aut mittendis dicere possumus. fo. xxviii.
- Sexto de his quibus animum benivolentiam etiam alteri nos accommodatos ostendere valeamus. fo. xxviii.
- Septimo quomodo gratiarum actiones congratulationes et placentiam. eodem.
- Octavo de his quibus laudem vituperium ornatum et de orationum rei eloqui nos deceat. fo. xxxi.
- Nono quod de funerea sermones agimus. fo. xli.
- Decimo. quibus verbis de divitiis paupertate rerum ubertate et sterilitate loqui nos deceat. fo. xlii.
- Undecimo. quibus orationibus curam perseverantiam hisque similia proloquamur. fo. xliii.
- Duodecimo. quomodo comparationes et rerum differentias explicare debeamus. fo. xliii.
- Tredecimo. Quomodo manifestationem atque rerum occultationem eloqui possumus. fo. xlv.
- Tractatulus orthographe magistri Adalrici Ebrardi de Neuburga Laustrali Incipit feliciter.

Ex quam multe quidem

dictiones sunt. in quarum figuracione plurimi orthographe ignari sepe numero oberrare videntur. Ne igitur ut eos quos iam diximus vos error capiat equidem pro vestra institutione quarundam dictionum in quibus plerumque de vitare accidit debita regularemque compositionem paucis demonstrabo.

Amplius est hoc orthographe preceptum derivativum ad formam sui

Folium XLVI

primitiui scribi formariq; dicere. Itaq; nomia in cia exreuntia si ab his veniūt que t. retinent z ipa' q; t. scribēdo obseruant lz pter se quentē vocalē p c. pferant. Sic em sapiētia. prudētia. Sclertia. fortia. pugnātia. z reliq; hui' cmodi. q; a gūis seruātib; t. pcedūt p t. figurant. Sapiētia em a sapiēti descēdit. Prudētia a prudēs. Fortia a fortis. Pugnātia a pugnās. Verū si hmōi noia ab his pueniunt q; nō hnt t. z ipa' sili' modo c. nō t. retinere sibi debēt. Ea de re hec noia audacia. felicia. victricia. amicia. pudicia. z reliqua illiusmodi. qm̄ a gūis tenētib; c. veniūt. z ipa' pter p c. fieri debent. Audacia em ab audac; pcreat. Felicia a felix. Victricia a victri cis Amicia ab amici. Pudicia a pudici.

¶ Noia q; suū finē in cius mittūt. p̄m ab his veniūt q; c. retinent p̄m ab his q; t. Que em a c. retinētib; dei ināt c. sili' retinēt. Itaq; bonifacius q; a boni z facio p̄fici p c. fieri debet. Que aut descēdūt a t. seruātib; sili' mō t. figurādo sibi seruāt. sic vincēt; q; a vincētis gūo puenire credit p t. scribi p̄cipit. In his autē in q; b; de; riuatio ignota est. vsus p̄baroz grāmaticoz est inspectandus.

¶ Que in cio exreunt noia p̄balia ea q; a supinis t. seruātib; pueniūt. sp p t. fieri debēt. Sic em Amatio dilectio landatio t. habēt Amatio em ab amatu d̄scēdit. Dilectio a dilectu. Landatio a laudatu atq; ita de reliq; p̄iecta. Hūis sc̄de declinatōis sili' d̄tis tertie positui gradus tenētes c. cōpariuis a se veniētib; t. p̄serūt. Itaq; doctior. disertior. doctus. disertus p t. formari d̄nt. p c. q; c. illi retinuerint nō t. z suis cōpariuis c. p̄serūt nō t. q; in amicior. lu b̄ri cior satis palam existit.

¶ Sarius q; fm̄ vocē a satis venit p t. scribi debet

¶ Quotidie. q̄tidian; quorus. quotiens. quotiensis. vt suū primitiuū quot simplici t. fieri solet.

¶ Vocabula ex grecis emanātia que apud latinos aliq̄n inueniūtur grecoz more potiusq; latinoz scribunt. Sic em kyrios. kere. katepharon. katherina. katholica. ekklesia p k more grecoz scribi mus. Nā hanc l̄ras k. grecoz noim grām susceperūt latini. Ea d̄ re nunq; in dictōib; latinis scribi debet. Nec eadē l̄ra apud grecos p c. atq; q; pingit. Preterea vbi greci k. faciūt latini vel c. scribūt vel q. L̄baritas t̄m nō p k. vt qdā volūt. sed p h. scribit. Uci

em ab hac greca dictioe chariton. p. chi. i. ch. fieri solet. Christus
sunt fm grecos no p. cappa. i. k. scribit p. chi. i. ch. Qm igit christus
et hoc greco chrisma derivat p. ch. reguli fieri h3 Greci em chris
ma hac lra chi scribunt q in forma crucis fit. loco cui? chi latini fa
ciunt In teea mea qd est opinio in h noie xps. nec r. nec p. poni so
bere. Et si det. plimi roem quanda cur ibi poni possit. fingat. De
p. quare ibi locari debeat. caz nulla nob posse suffragari puto Gre
ci breuitat ca xps tribu elemētis 7 vno cunello cudat. Quoz pri
mi chi appellat qd ad formā crucis fit. quodqz nonnulli r. esse existis
sunt. Atqz rho. noiant qd ad figurā p. latine format. Tercium
sima. qd ad modū s. latine fit. Atqz bec tria elemēta que dixim? ni
hil aliud sūt qz ch. r. 7 s. itaqz xpus grecis lris sic fit. **ΧΡΙΣΤΟΣ**
ΧΡ 7 **ΙΣ** 7 **ΤΟΣ**. 7 vel breuitatis vt qdam aiunt religiois gra h mo xpus
Latinis aut elemētis hoc pacto format christ? aut breu? sic xps.
Et qm det mentio intercessit. deo de eo aliqd dicendum dicit. 7
apud grecos no ad formā crucis fit neqz apud antiqssimos gra
maticos est habita. Na illi sp. gs pingebant. vbi nūc r. locamus.
Sic em faciebāt. Regs greys legs que ad modū in vctustissimis
quibusdā voluminibz cōperim? Claud? aut romanoz rex lra
pitissim? hoc elementum instituit. quod loco gs. vsqz adhuc scri
ptum est. Itaqz vbi pulci grammatici gs. scripserunt nos modo
spingimus.

¶ Preterea si r. vt diximus sicut gs. sonāt nunq post se s. patitur
ppter cauehdam dissonantiam. nisi forte differentie causa illud p.
mitteret. nam expecto semp sine s. formauerim? prime an. tercie
pungatōis sit incertū erit placet igit expecto prime pūgatōis p. s.
scribi. Expecto aut tercie sine s.

¶ Philosophus pbia pheb p. xro qm grece sūt dictōes pb. nō p.
f. scribi debet. Grece em deficit illa lra f. loco cui? pbi. i. pb. pin gūt
Nunq em inter greca elemēta f. locari dz. Neqz latini pb. scribūt
nisi i bis q a grec? sibi vdicauerūt. y. greca lra ē dicta a grec? ypsilō
idcirco in latinis dictōibz nō patit. sz i grec? dūcatat. vt in bis res
liquis qz kyrios psychon yper. 7 q a grecis sita dz. E elemētū lati
nū nō ē qre solū in grece locāda ppreari vlti mibi ē patriso. mari
o. qz latina sunt. p3 scribi nō debere. Rbeis grecū ē vocabulū et

Folium XLVII

aspirat. r. p. p. t. e. q. ab eo pueniunt vt rhetor. rhetoric. s. r. r. aspira
ri d. De hac igit aspirandi nota aduertendū est. q. ipa apud gre
cos 7 psonāibz iūgit 7 vocalibz pferri aut his qtuor. c. t. p. r. de vo
calibz claret i heras. he mer. de c. vt chremes. de t. vt thoon thar lo.
de p. in phus. de r. in rhesis rod. pir. Apud latinos sūt nō nisi
vocalibz pncip. vt hēo herco hēms hō hum. testari videt. Et q
claret pulcer. sepulchz cathena. sine aspiratōis nota fieri dicit. pte
rea p. siderādū ē h. l. f. a. n. p. r. e. n. h. e. q. z. e. d. i. g. n. e. l. f. a. appellari nō p. p.
sci ei grāmatici eā n. in ceteras dictionū l. f. a. s. locabāt. Sic ei sua
aspirabāt elemēta. omo iems arena omerus muresis.

Omnia q ab hac greca dicitōe heraveniūt aspirari dū vt herame
Sibi nihil. nihilū qdā p. c. scribūt. qdā sine (trū. helapota.
c. v. x. s. i. v. s. ū. grāmaticoz insperim. sine c. pot. q. cū. c. illa scribe
re poterim. Accidit etiā ad h. q. c. in latina aspirari nō patit.

Quom aduerbiū apud l. f. a. z. p. i. o. s. his qtuor l. f. i. s. q. u. o. z. m. fi
eri inuenitur. qd est deriuatiū quōdā probare videt. Cum autē
p. p. o. s. i. t. i. o. h. i. s. t. r. i. b. u. s. c. u. z. m.

Quae dicitō casualis qtuor elemētis p. f. i. c. i. t. h. o. c. m. o. q. u. a. e. que
p. i. u. n. c. t. i. o. t. r. i. b. u. s. t. m. h. o. c. p. a. c. t. o. q. u. e. V. e. r. ū. s. ū. t. q. p. u. t. ā. t. que p. i. u. n. c. t. i. o. e. z.
s. e. m. p. t. i. t. e. l. l. o. p. i. n. g. i. d. e. b. e. r. e. z. n. u. n. q. z. e. x. p. r. e. s. s. i. s. l. f. i. s. At illud erratum
est non verum.

Macellū qz a macellis noie venit simplici. c. p. t. r. a. q. u. o. r. u. n. d. a. m.
abusionē scribimus Macellus em̄ vir roman. fuit. qui cū homo
cuentus esset eius bona data sūt ad vīcum. atqz ex eius edibus
publicū faciū ē edificij p. macrādīs bestijs qd macellū oēs rādes

Alia orthogranie lex est cōpositus seruare forz (appellabant
mā suoz simpliciū. Itaqz scribimus. adamo. plego deseco ppul/
cer preclarus. In aliqz tñ p. t. r. a. s. i. t. Hui. em̄ sculi grāmatici in
compositis iam literam adimūt. vt inefficaz. Jam adijciunt vt in
redeo. redarguo. iam transmutant. vt in alloquoz. appono. cōmo
ueo. afferro. que siquidem alteratio sonoritatis g. f. a. grāmatici est
v. s. u. r. p. a. t. a. quā etiā vsus p. i. t. o. z. grāmaticoz clari. demonstrat. id
tñ latere nos haud q. z. debet. vetustissimos orthograuos cōp. o. z.
s. i. g. a. in cōmutatis caracteribz scribi p. c. e. p. e. r. i. s. s. e. v. e. l. u. r. i. in vetustissi
mis quibz s. d. a. lib. z. i. s. c. o. p. e. r. i. m. u. s. p. c. e. p. e. r. i. t. e. m̄ scribere in amic. nō. Jz

inimicus. inluxit nō illuxit. adlego nō allego. infalsus nō insulfus.
adsum nō assus. Dic tamē priscoꝝ mos exoleuit atq; in plūmis sic
cut pronunciamus ita scribimus.

¶ **C**ōposita a iacio q̄a in i. trāsmutat. dupliciū scribunt hoc pa-
cto. Adūcio abūcio. Hoc tñ de his q̄pteriti ipis sūnt pietādus
simplici iem pingim⁹ abieci. reieci. adieci. atq; q̄ ab his pcreant.

¶ **E**tia quia ex coniunctōe t. r. aduerbio iam componit r. scribē
do retinet. q̄q; ppter sequentem vocalem p. c. proferatur.

¶ **L**ur aduerbiū apud grāmaticos duob; inuenit scribi modis.
quidā bis tribus lris. c. u. r. pingūt. quidam bis quatuor q. r. r.
duplici. u. u. hoc modo quur.

¶ **R**ōnāq; inter n. r. m. p. interserat. frustra em̄ foret huius in-
terpositio. vt in his. ois. autūn⁹. alūn⁹. calūniator. scānū. calūnat.

¶ **A**nte se m. nō patit s; n. Scribim⁹ em̄ tanq; nō tamq; nunq̄d
nō numq̄d. Neg ante se d patit. nisi forte in hac dicōne q̄dquid.
Scribimus em̄ acquirō nō adquirō. q̄c; nō quidē.

¶ **I**n cōpositōe nō variat quoties m. sequit. ne forte talis dictio
ab hac prepositōe ab cōposita videret. Scribim⁹ em̄ admonēo n̄
āmonēo. admouēo nō āmouēo admirōz. nō ammirōz.

¶ **P**ropter cauendū p̄sonantiū scursū. nunq; s geminam⁹ q̄tēs
alia p̄sonās imediate seq̄t. vt in his. aspicio. ascēdo. asto. Gemina-
mus tñ illa si vocatis seq̄t. vt in assurgo. assentio. assisto.

¶ **S**olēnis qm̄ ex solon; ann⁹ p̄ficiat simp' ici l. r. duplici n. pingit.
Nihil em̄ solēne appellari potest nisi q̄ sel in anno agit. Eā ob rē
non dicimus vir. sed festū solenne acus solēnis. lud⁹ solēnis.

¶ **A**d apud antiquissimos grāmaticos in r. trāfire p̄suevit. Scri-
bebant arfari. p̄affari. aruolo pro aduolo. arnoto p̄ānoto. Nūc
asit scribim⁹ potius affari. aduoco. annoto. ¶ Apud nōnulli p. r.
finiunt. at mihi visū est poti⁹ exire in d. Idq; suū sincopatū ad de
monstrare. ¶ Quō in cōponēdis dictōib; elemēta transmutatum
iri debeant. tñ multoz traditōe grāmaticoz. tuz vsu facile p̄sequi
possum⁹. Ea de re etiā atq; etiā ne p̄posite breuitat; modū excedas
ea scripsisse nūc satis sit. ¶ **E**xplicit tractatulus oib; bograue.

¶ **I**ncipiūt regule de arte dicendi.

¶ **D**iximope vitandū est ne p̄iunctionē q̄ vel vt n̄ra exp̄mam⁹

Solum XLVIII

eloquētia. vñ Terenti⁹ in And. Volo vxo: ēducas. Volo ad me
 veias. volo meū comedas. z nō p q vel vt. ¶ **Scda** synkategreu
 mata ornati⁹ sepe i fine ponit̄ exēplū. Ad me si pfect⁹ fuisset. z nō
 si fuisset pfectus ad me. ¶ **Tercia**. istud aduerbiū q̄ q̄q̄ i cap
 pite orōnis ponit̄. vt q̄q̄ celeberrime vici. i. valde. exēplū Tullij q̄q̄
 magie laudē is sibi acq̄siuit. ¶ **Quarta**. oratores q̄q̄ solēt vti
 dictōibz tanq̄ ablitis in u. terminat̄. vt d. u noctuq̄ lris opa dāda
 est q̄ aduerbia cēseri debēt. Aliud et emplū. Te somnio die noctu
 q̄. Ex q̄ p̄z q̄ somnio regit acim. hec Teren. ¶ **Quita** interdū
 orōnis iuxta finē aduerbiū poni p̄suevit z statuit. vt dicitis. P̄es
 clare magnope. scribi magnope. ¶ **Sexta**. istā p̄iūctōez vt sibi
 silem repetere licet. Ut te z enutritū z educaui. ¶ **Septia**. sepe
 die iorepēda est vt etiā atq̄z etiā. Rngo iterū atq̄z iterū supplico.

¶ **Octaua**. Verbo eq̄dē frequētatiuo oratores solēt vti. vt Ma
 tres gnatos passim amittāt. i. frequēter amāt suos filios. z dicim⁹
 gnatos p̄ natos. vñ Terent. Nā aliā p̄ ei desponderat gnataz
 cremetis atq̄z vt amorē cōperit. ¶ **Nonā**. Oratores familiarissī
 me vtiunt̄ endeli. exēplū. Dies noctesq̄ piculū capitis adire dōbeo
 . i. dies z noctes. ¶ **Decima**. Themelis vtiata vñ p̄culdubio
 exornat colloquiū. Exēplū. Septen q̄z triones p̄ sepr̄triones.

¶ **Undecima**. dictōes plerūq̄ absq̄z iunctōe repetere licet. Vñ
 Terent. Facite fingite inuenite efficitē quō tibi des. Exemplum
 aliud. Rogo oro obsecro atq̄z p̄estoz h̄ facias. ¶ **Duodecima**.
 Maximope cauendū est. ne crebri⁹ eadē dictio repetat̄. qz qd̄ ses
 pe elicif hoc turbat̄ audientē. ¶ **Tredecima**. Cōiunctiū pro ins
 dicatiuo interdum ponitur. vt velimpro volo. feceris pro factis.
 velim si poteris p̄stinā tuā erga me voluntatē p̄serues. ¶ **Decia**
 quarta. negatio in fine orōis est p̄ponēda. vñ. Eloquentiorē te vidī
 neminem. Sapientiorē te vidī nullum. ¶ **Decimaquins**
 ta. su platiuus ppulchre in fine prepositōis orōem exornat. Eteo
 roz iudico te prudentissimū. ¶ **Decimasepta**. Istud aduerbiūz
 mirūimmodū exornat orationem. ¶ **Decima septima**. Orato
 res permagime decet augere orationem. vt rogo. obsecro atq̄z pro
 testoz. Exemplū aliud. Ne tibi p̄beo z p̄esto.

¶ Decimoctava. principia acti & ablati casus loco eorum infinitiuorum ponunt. **Uñ Salusti?** Nā priusq̄ incipias consulere. i. consulere. & p̄ q̄s consulere mature facti opus est. i. facere potest.

¶ Decimona. infinitiuum sepe numero loco preteriti imperfecti ponit ut putare pro putabatur. **Uñ Terentii?** Dēs mihi tantulū mordere. Sicut salust. mariaz gliaz i marie impio hie putare **Jē Tantal?** fuit p̄ pelopis. v̄ est auis quā ardea vocamur. **Jē tantilides tātis lide.** i. filios & nepos tantali. (de miroz inia plustravit

¶ Vicesima. Is eav̄ eū sp̄ iūgēdū est aīcedēti. ut **Aresto.** Is que **Vicesima prima.** Lanedus est frequēs vocaliū & cursus. ut **Luz** tetate. r̄te. egregie. (ouili ereptū est pecus offie

¶ Vicesima secunda. propositio nepe suo postponēda casuē. ut v̄io ab **Vicesima tertia.** Ornat̄ preteriti propositio propositio genitivi. ut de **Liceronis eloquentia nact̄ est.** longedemitorz rē.

¶ Vicesima quarta. propositio nonnūq̄ adiecta dictō: ornatū efficit. ut **Te** **Hec itaq̄ de arte dicēdi aggregatu memorie si mandaueris** te doctum & facundum efficient.

¶ De accentu quoq̄ regule breues ac dilucide incipiunt.

¶ Omnis monosyllaba acuit. ¶ In cantu accentus non observat. si tñ in tali loco ponit in q̄ principalis accentus artēdit. ut **ericcātū ē fenū** & cecidit flos **Artēdit** at̄ principalis accentus i medijs distinctioib̄ v̄l circa finē plus. ¶ Que ne ve enclitice licet monosyllabe. tñ generant̄ ut dicitur. **Ne adverbium phibēdi acuit.** v̄traq̄. pleraq̄. quāq̄. v̄biq̄. l̄ tra v̄tra accentū habeāt. tñ in metro correptie ponunt̄ v̄tiq̄. deniq̄ itaq̄. ¶ In cōpositōe si penult. lōga sitbz acuit̄. ut **circūdō.** s̄ si brevis sit aīpenltia acuet̄. ut **iterit. excipiūt. illic. istic. illac. istac. l̄z** linc istinc. istuc. illuc adhuc adhinc. deduc b̄ndic malefac. & reliq̄ cōposita ab hic huc fac dic duc. ¶ Dissyllaba dictio primā acuit. ut **de.** q̄dā tñ d̄ntie cā v̄ltimā acuit̄. illo eav̄na aduerbia sine p̄ pone circū propositōes. palā. p̄p̄ aut adverbium. **pape interieccio. et** pasce gūis. magnas pinas. optias. cuias. n̄fas. v̄ras. nū cas̄. **des** um p̄ deoz. etiā derivatiua aduerbia. de p̄noib̄ ut **illic istic. gre** ca etiā v̄l hebraica noīa aut barbarica que nō declināt oīa finē **as** ciunt. ut **assur zabri. iesus. iuda.** quom ē gūis indeclinabil. si tñ **clinaf.** tñc more latinor̄. p̄mā acuit. ¶ **Hij** & **dij** l̄z duob̄. ij. scri

Folium XLIX

bi debeat vno tñ pferūt. huius si dissillabest vlt monasillab in fine
sp acuit. ¶ Dicitio sincopata ibi acuit vbi acuebat integra. vt su
mar pro sumauit. tñ nō tenēt cū vocalis vocalē sequit. vt audit au
diuit q̄ si syllaba que integra acuebat defuerit incōcisa seruabit
tūc cōcisa reglaz integroz. vt amauerūt. amarunt.

¶ Polissillaba si penultima longa sit ea acuta fiet vt amam. si pen
ultima breuis tūc antepenultima acuit. vt amauimus.

¶ Dis finis interrogatōis suū naturalē fuar accētū. vt Tāte ne

¶ Sepe dicitio polissillaba cā dīntie. (animis celestibz ire.
suū naturalē pdit accētū. vt als aduerbium.

¶ Facit r fit in cōpositōe acuumt. vt calefacit calefit. Si tamē vo
calis mutat regula nō seruat. vt Proficit.

¶ Aduerbia. qñ. inde. inr. lōge. dū cōponūt acuumt sillabā se ime
diate rcedentē. vt aliqñ. deinde abinr. alōge. deinceps.

¶ Propriū in on habens o. pductū in gō acuit on. vt Absolon
Sed si o corripit. tunc grauat. vt Symon.

¶ Propriū in es hñs est in gō acuit s. vt chremes agnes.

¶ Barbarū p̄riū in el. acuit el. vt Michael. (hermes. dares

¶ Barbarū p̄riū p̄ri latie declatū i fine acuit. vt abzaā. moyses s̄
si latinā p̄ oia declatōes hz fuabit accētū latinū. vt iordanis. Si
aut in aliq̄ latinā exiret ibi acuet in fine. vt Jordanem.

¶ Propria greca. hebraica. barbara in declinabilia quarūcūq̄ sil
labaz finales acuumt. vt hierusalē. Balaām. Cherubin.

¶ Propriū in as p̄ime declinatōis. si sit polissillabū r penultimā
breuē habeat in finali acuit. vt sathanas. sed si penultima lōga sit
in ea acuitur. vt Eneas Josias.

¶ Dicitio cui finalis sillaba incipit dū ab̄ p̄sonantibz ita q̄ scda
ip̄sarū sit. r. vel. l. semp acuit antepenultimā. vt cathedra. decuplū
excipiunt adiutrix. argutrix. salubris. octobris. manipulus. r noia
verbalia n atrix. sicut amatrix.

¶ Dicitio hñs i penultia vocalē post vocalē acuit antepenultimā
vt fili. Excipiūt gñ Ali vni illi p̄ter alterius vtrius.

¶ Siū quē declatōis varianē. vt fidei. speciei. acuit antepenultimā
R̄si penltia sit p̄sonas acuit antepenultimā. Si nō tūc penulti
mā. Itē iubuit. ebibit. diffudit. abscidit. addidit. astitit.

Licet not^o. zima. fugo. nubo. lesio. dico. brachos. pmas pducit
 m̄i cōpositōe corripit. vt cognit^o agnit^o. azim^o. sāguisuga. inuba
 pnuba palifis caufidic^o. tribrachus. ¶ Haz i cōpositōe hz imetro
 corripiat. m̄i hz accētū. vt pparū. ¶ Greca. hebraica. barbara. dū i
 penultima vocalē hnt añ vocalē acūit añpenltimā. vt zozia medea.
 zyzania. nā veit a greco zyzaneion. Et em̄ diptōg^o i e lōgā mutat.
 sed in metro zyzania. platea ind̄nter reptunt. ¶ Floia nūcralia
 s̄ q̄ntuplicia. s. cardialia. pōdalia. disp̄ntia. ordialiaz mltiplicatia
 ¶ Cardinalia s̄nt duplicia. q̄dā significāt nūeros cardiales mag^o
 absolute. vt ynū. duo. tria. q̄tuor. q̄ngz. sex. septē. octo. nouē. decē. vn
 decim. duodecim. tredecim. q̄tuordecim. q̄ndecim. sedecim. decē. sex
 ptē. decē. octo. decē. nouē. Viginti. vigintiunū. vigintiduo. tria. Tri
 ginta. trigintaunū zc. q̄draginta. q̄dragintaunū zc. q̄ngginta. q̄ngg
 tavnū zc. sexaginta. sexagintaunū zc. septuaginta. septuaginta. Oc
 toginta. octogintaunū. Nonaginta. nonagintaunū. Centū. centū
 ynū zc. Ducenta. ducentaunū zc. Trecenta. trecentaunū zc. q̄dringen
 ta. q̄dringētaunū zc. q̄ngenta. q̄ngētaunū zc. sexcenta vel secenta.
 sexcentaunū zc. septingēta. septingētaunū zc. octingēta. octingēta
 unū zc. Noningēta. noningētaunū zc. Mille. milleunū cū oibz pre
 ¶ Quedā significāt nūeros cardinales cū pprietate vt (dicis
 Unitas. binarius. ternarius. q̄ternari^o. q̄nnari^o. senari^o. septena
 rius. octenarius. nouenarius. denarius. yndenarius. duodec
 narius. tredenari^o. quatuorordenari^o. q̄ndenarius. seledenari^o vel se
 denarius. denariusseptenari^o. denariusoctenari^o. denariusnove
 nari^o. Vigenari^o vel vecenarius. Post hoc d̄beret dici vicenari^o
 vnitas s; nō tūm valet ppter sequētia dicā g. Vicenariusunari^o. vic
 cenariusbinarius. vicenariusternari^o zc. Trigenarius vl tricena
 rius. Tricenariusunari^o zc. Quadragenari^o. q̄dragenariusuna
 rius zc. Quinq̄genarius. q̄nggenariusunari^o zc. Sexagenarius
 sexagenariusunarius zc. Septuagenarius. septuagenariusuna
 rius zc. Octogenarius. octogenariusunari^o zc. Nonagenarius
 nonagenariusunarius zc. Centenari^o. centenariusunarius zc.
 Ducentenarius zc. Trecentenari^o zc. q̄dringētenari^o q̄dringētena
 rius vnari^o zc. q̄ngētenari^o zc. Sexcentenari^o. vl secentenari^o zc. Se
 pringētari^o zc. Octingētari^o zc. Noningētari^o zc. Milenari^o. mil

Solium L

lenari? unari? zc. sumēdo li milleari? cū o' b' p'dictis. ¶ **Pōderalia**
 Simplū. duplū. triplū. q̄druplū. q̄ntuplū. secuplū. vel fescuplū
 septuplū. octuplū. nocuplū. decuplū. vndecuplū. duodecuplū. tre
 decuplū. q̄tuordecuplū. q̄ndecuplū. sedecu- lū v'l fescdecuplū. ōcu
 plū septuplū. decuplū octuplū. decuplū noncuplū. Vigecuplū vel
 vicecuplū. vicecuplū simplū zc. tricecuplū v'l trigecuplū. tricecu
 plū simplū zc. q̄dragecuplū zc. q̄nq̄gecuplū zc. sexagecuplū zc. septu
 agecuplū zc. octogecuplū zc. nonagecuplū zc. centuplū. centuplū
 simplū zc. ducentuplū zc. trecentuplū zc. q̄dringēcuplū zc. q̄ngentu
 plū zc. secēcuplū. v'l fescēcuplū zc. septingēcuplū. octingēcuplū nōgē
 cuplū. Millecuplū. millecuplū simplū zc. sumēdo millecuplum
 cum p'dictis omnibus.

¶ **Disperitiua**
 Singuli. bini. terni. q̄terni. q̄ni. seni. septeni. octeni. noneni. de
 ni. vndeni. duodeni. tredeni. q̄tuordeni. q̄ndeni. sedeni. deniseptē
 ni. deniocteni. deninoueni. vigeni vel vigeni. Vicensinglū zc. Tri
 geni. vel triceni zc. q̄drageni zc. q̄nq̄geni zc. sexageni zc. septuageni
 zc. octogeni zc. nonageni zc. centeni zc. ducēt m' zc. trecenti. q̄drigē
 teni zc. q̄ngēteni zc. secētēni. v'l fescētēni. septingēteni. octingēteni.
 noningēteni zc. Milleti. milleni singuli zc. sumēdo li milleni
 cum omnibus prius dictis.

¶ **Ordinalia.**
 Primus. scōs. tercius. q̄rtus. q̄ntus. sextus. septimus. octauus. nonus
 decimus. vndecimus. duodecimus. tredecimus. q̄tuordecimus. q̄ndeci
 mus. sedecimus. v'l sextusdecimus. decimus. septimus. decimus. octauus. deci
 mus. nonus. Vigessimus. v'l vicesimus. trigessimus. v'l tricesimus. q̄dragesi
 mus. q̄nq̄gesimus. sexagesimus. septuagesimus. zc. octuagesimus. zc. no
 nagesimus. zc. cētē m'. ducētesimus. trecentēsimus. q̄drigētesimus. zc. q̄n
 gētesimus. secētesimus. v'l fescētesimus. zc. septingētesimus. zc. octingētesimus
 zc. noningētesimus. zc. Millesimus. millesimus. primus. zc. Sumēdo li
 millesimus cū oibus dictis.

¶ **Multiplicatiua.**
 Semel. bis. ter. q̄ter. q̄nq̄es. sexies. septies. octies. nonies. deci
 es. vndecies. duodecies. tredicies. q̄tuordecies. q̄ndecies. sedeci
 es vel fescdecies. deciessepties. deciesocties. deciesnonies. vigies.
 vel vicies. vigiesies v'l vicesies. vicies semel. vicies bis zc. trigies
 v'l tricies v'l trigiesies v'l triciesies. triciesies semel. P' h' raro iueniūt
 aduerbia i' ses s' nisi i' gies. vt q̄dragies. q̄nq̄gies. sexagies septu

agies. octogies. nonagies. ceteries. duceteries. triceteries. quadrigeteries. quingeteries. sexeteries. vlteteries. septingeteries. octigeteries. nongingeteries. Millies. millieset. zc. sumedo mille cum oibz dicitis.

Salutare. auete. **R**egreuerede q̄lt. **V**erba salutaris valet vita. aut reuerentia via. q̄lt succedit vob in singlis negocijs z pspitatio. si ruder bñ itez dic. Laudei dō si vob p oia p̄spe succederet i deo ai me mltū ḡaulet.

De vos sanū f̄ducatur z icolumē. **D**e vos bñdicat. dō vos i pace custodiat. dō vos i via p̄seruet.

Reuerede m̄gi ego peto largā ac benignā l̄niaz recededi z refero vob ḡtes multiformes p laboribz z oibz bñficis mibi ip̄sis **E**t deus sit f̄tributor v̄i i eterna patria.

Honorade m̄gi aīci mei honorāt vos isto munusculo aut p̄p̄ nāt vob hūc cantz vini petetes iūme vt modici gratāter accipiatis aut i pauco grat̄ sit aut i modico sit p̄ter.

Honorande m̄gi. pentes mei miser t me ad referentias v̄ias aut dñatōes v̄ias supplicates iūme q̄tin' craftinav̄l' hodierna die vel letis eē cū eis in p̄ndio v̄l' i cena. aut cenare aut gētari aut p̄ndere.

Z u kunt	Diligere	Eradicare	Egrotare
t hun	Zelare	Sillare	Euellere
H onificare	Colere. em̄lari.	Extirpare	Engegen kommen
I ndicare	Reyden	Eruere	Obnare
S igillare	Inuidere velat	Excipere	Occurrere
S ignare	Linere	Enernare	Lōtrauenire
P romulgare	Odire	Excitare	Lōtrauenire
P ublicare	Abtragen	Anfechten	Zwingen oder trucken
E nodare	oder steleh	Impugnare	Urgere
E nuciare	Furari	Bruidare	Stimulare
P roferre	Surripere	Bebern	Pungere
P rotendere	Latrocinare	Bignere	Spotten
V ulgare	Subtrahere	Benereare	Deludere
I ntimare	Deportare	Procreare	Deridere
M anifestare	Inferre	Puerpare	Tridere.
M unire	Intragen	Parere	Subsannare
E xponere	Importare		

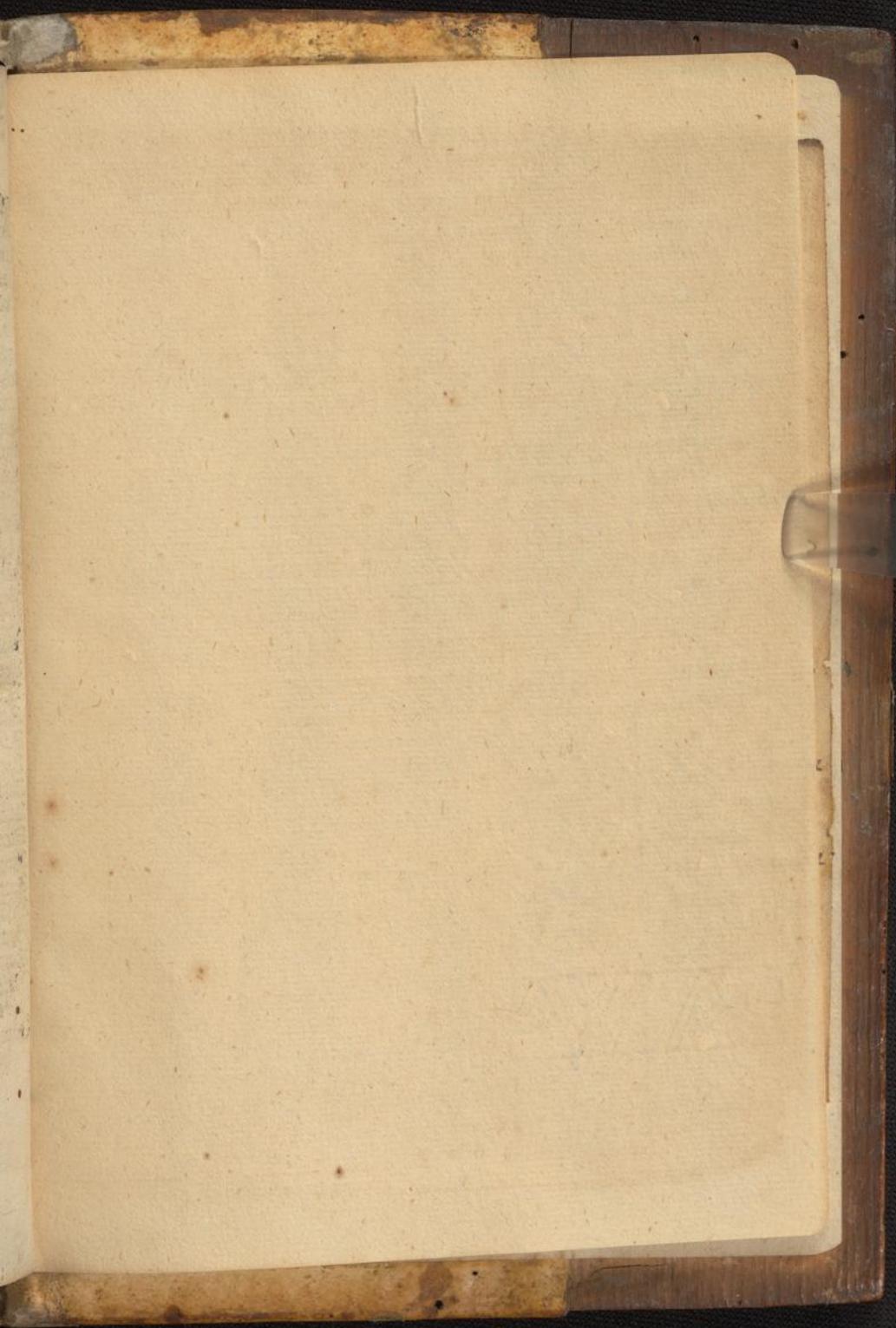
Solium LI

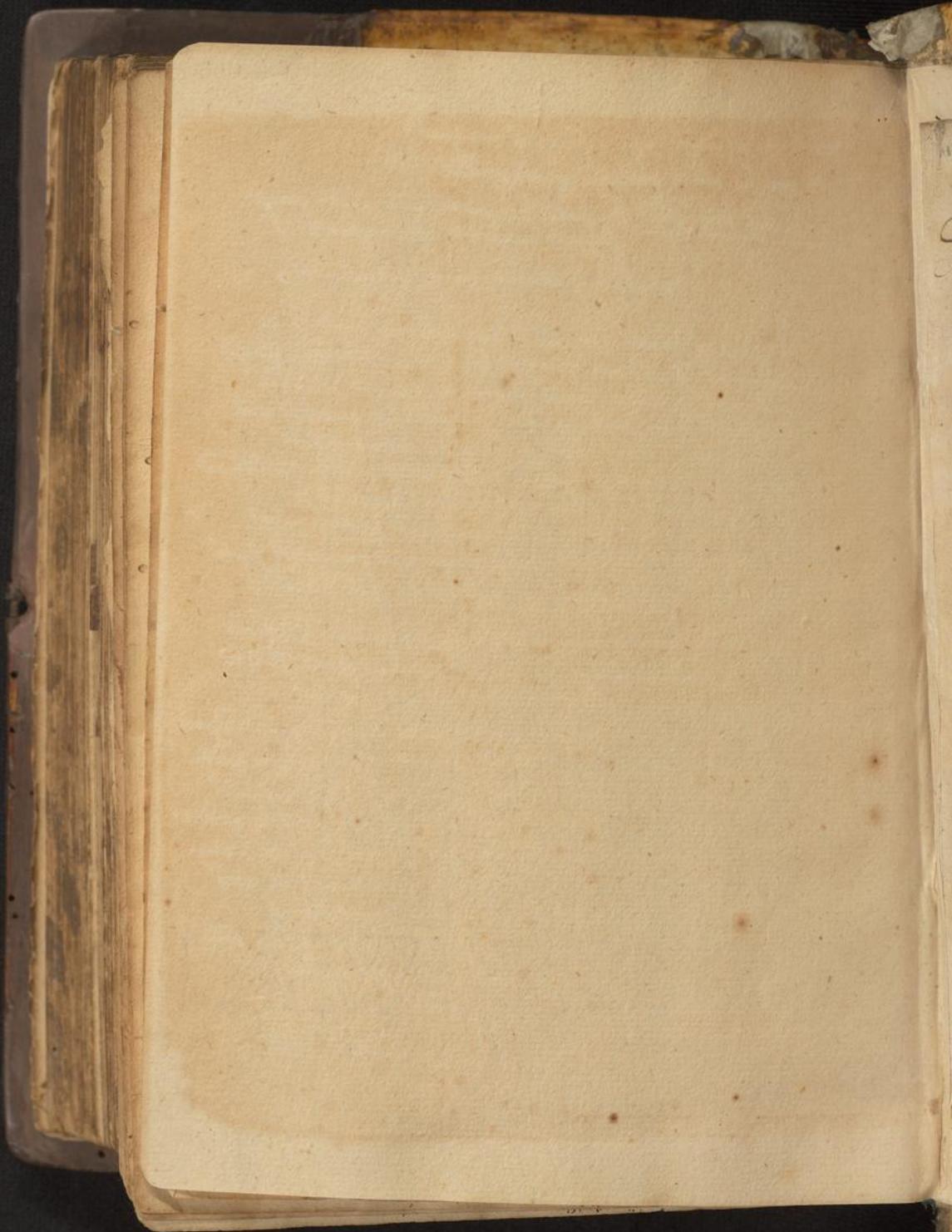
Designare	Inferre	Uebreytten	Inferre
Demostrare	Ingerere	Dilatate	Aufstun
Ostendere	Inrogen	Ampliare	Excludere
Uernichten	Inquirere	Magnificare	Excitare
Frustrari.	Scrutari	Buessen	Emodare
Anihilare	Sciscitari	Punire luere	Exterminare
Annullare	Perscrutari	Torquere	Extinguere
Destruere	Interrogare	Penitere	Exterrere
Erinanire	Inuestigare	Uerpannen.	Erboben
Umgeben	Lernen	Excomunicare	Sublimare
Lircuire	Magistrare	Matematizari	Eleuare
Lircudare	Erudire	Interficere	Erigere
Ambigere	Doctrinare	Subicere	Zyeren
Uallare	Informare	Prophanare	Decorare
Lieb haben.	Uezyhen	Syechen	Venustare
Amare	Extrahere	Infirmare	Specificare
Omne	Rosare	Perire	

Thuen
 Facere. Agere. Opore. Prepare. Lödere. Expilare. Instituire.
 Abanie zu vor. Abinde dauoz. Abintra vö ynnen.
 Accide. i. grauiter. Accidoz. i. gradioz. Acriter scherpflich
 Adhuc nach Adistar Admodū. i. valde. Aduersum. wider.
 Adusq; byf noch Affate. i. facide. Affozis vfwendig.
 Agiter. yelociter. Agitanter zuhant. Ayo aduerbiū hortadi
 Aliozsū. i. ad altū locū Aliqñ. zu etlicher maf Aliqñ. etwas grof
 Aliter anderf. Alonge vö ferrē. Alternati vndeinand.
 Alterutz. i. mutuo Amō. i. ampli. Amplius furbaß
 Annoloyce. ordēlich. Antiqñ. von alter. Antozsū furfichtig
 Antie. i. rediose. Arroganter kütlich. Ceresū zu hūdert mal
 Aliqñ zu etlicher zeyt Aliqñsū. i. aliqñ locū. Aliqñen. etwas
 psüptuose furnēlich. temere. temerarie. wstlich. curiose hoflich
 Moral. sitlich. Elegāter weidlich. Facere hubschlich
 Agināter. c. mü. l. me. furdlich od schnelliglich. 7 veit ab agio as
 In defesse vnuerdrosslich. Perperā hoflich. Ferme. i. fere. l. q. 7 c
 Annuatim ierlich.

Qui laus et gloria benedictio et
 gratum actio per infinita secula
 Valde se sollicitat in bonis opib.
 Qui semp cogitat de eternis suis

Quid cum est corpus nescit nisi cuius d' terra factus

Et cito in terra pulvere & redigendus

33. v. 7

¶ sicut beatus Augustinus & qualis dei pietas qua nulla potest
figurare iniquitatem vel impietatem

¶ Nolite iudicare ut no iudicabimini

¶ Nolite condemnare ut no condemnabimini. quod si ex
humana fragilitate contingat forte vos quemcumque suspicose
iudicare nolite tamen condemnare si dignus aliquem
damnatione deferat. Nam qui habet ut peccator aras
vit gesserit. seu q facile d' in oculis domini solitis
hominibus pauperem. Eccl' xi. Et tamen multi ad aduersum
sed facilius tunc illis. tunc alium condemnant.:

Sicut domus iero Jerem' viii

¶ Nullus est qui agat penitentiam super
Habsannus. xxi. peccato suo dices

¶ Iudic' aut parit tristitia habet. Et sicut
mulier d'um parit dolere amarissime. Et d'
peperit gaudet et se sunt alteratam

¶ In persona granda peccato ante confessionem et dolore
confessio tristis et et amara sed confessione finita

videt quasi tristitia liberata. Unde animus
homo post confessionem sentit se alteratam et opondere

peccati preceptum. Unde dicit iudith' viii.

¶ Quia patiens est iohannes. penitens et eius
si indulgentiam filis lacrymis populi

¶ Et homo et spiritus vadens. si in peccato
et no cadens de se apud

¶ Quod dicit Ysaia q' seorsum ipse sperans

¶ Iniquus agens iudicium grat
Et respice ad d'

Copyright 4/1999 VYMaster GmbH www.vymaster.com

Vierfarbselector Standard - Euroskala Offset

Quid est corpus
Et cito in terra
Hic ait beatus Augustinus

Molite gloriari
humana frag
iudicare ma
grammatica de
vit gressor
hanc sube pau
sed finaliter

multa
peccata
in pfo
vide
hanc
peccati
quia
si dicit

Deus dicit Vnicu

B.V. 7

in illa potest
impictas
dicabimini

in i qd. si ex
quemq. suspicose
nisi aliquem
et peccator' aras
nisi solito
multa ad adiacent
anual' i:
hanc h. viij
t penitentia super
suo dicit

habet qd sicut
arissime dicit
auatam

confessionem et poore
sed confessione finita
unde animo
attractat' apendere
sicut iudicij. viij.
interius et eius
populorum
deus. si magnum
se apud

ante grad